

**ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА
БАНКА АД**

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ
И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019
СЪДЪРЖАНИЕ

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	6
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ.....	7
2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	7
3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА.....	15
4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ	30
5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	31
6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА	31
7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА.....	32
8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ.....	32
9. ДРУГИ АКТИВИ	33
10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД.....	33
11. ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	34
12. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ.....	35
13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	36
14. РЕПУТАЦИЯ.....	37
15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ.....	37
16. ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ.....	37
17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	38
18. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА.....	38
19. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ	39
20. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	40
21. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	40
22. СОБСТВЕН КАПИТАЛ.....	41
23. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	42
24. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	43
25. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА	43
26. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ	43
27. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА.....	44
28. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	44
29. ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ.....	44
30. ДАНЪЦИ.....	45
31. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)	46
32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	48
33. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ	48
34. ЛИЗИНГ	49
35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ	51
36. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ	67
37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	68
38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ.....	69
39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.....	70

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ЗА 2019 ГОДИНА НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Преглед, който представя вярно и честно развитието, резултатите от дейностите и състоянието на предприятията, включени при консолидирането като цяло (предприятията от Групата), заедно с описание на основните рискове, пред които те са изправени.
2. Всички важни събития, които са настъпили след 31.12.2019 г.
3. Вероятно бъдещо развитие на Групата.
4. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.
5. Информация, изисквана по реда на чл. 187д и 247 от Търговския закон.
6. Наличие на клонове на Групата.
7. Използвани от Групата финансови инструменти, както и целите и политиката на Групата по управление на финансовия риск, включително политиката на Групата на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, и експозицията на Групата по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток.
8. Информация за изпълнението на програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление, както и за съответствието на дейността на управителните и контролните органи на Групата през изтеклата година с тези стандарти.
9. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби на Групата като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.
10. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/ потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с Групата.
11. Информация за сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на Групата.
12. Информация относно вземанията, задължения и условните ангажименти на Групата към свързани лица, през отчетния период, както и за сделки, които са извън обичайната й дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които Групата е страна с посочване на общата стойност според характера на свързаността.
13. Информация за събития и показатели с необичаен за Групата характер, имащи съществено влияние върху дейността й, и реализираните от нея приходи и извършени разходи, както и оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

14. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за Групата и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на Групата.

15. Информация за дялови участия на Групата, за основните ѝ инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън нейната икономическа група и източниците/ начините на финансиране.

16. Обобщена информация относно сключените от Групата, в качеството ѝ на заемополучател, договори за заем (привлечени средства).

17. Обобщена информация за отчетният период, относно сключените от Групата, в качеството ѝ на заемодател, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица.

18. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

19. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

20. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които Групата е предприела или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

21. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

22. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Групата.

23. Информация за основните характеристики на прилаганите от Групата в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рисковете.

24. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

25. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента, и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на емитента или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

- а) получени суми и непарични възнаграждения;
- б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;
- в) сума, дължима от Групата за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

26. Информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуриста акции на Групата, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от Групата опции върху нейни ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

27. Информация за известните на Групата договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

28. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Групата в размер най-малко 10 на сто от собствения ѝ капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на Групата по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения ѝ капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

29. Предоставени услуги и получени възнаграждения от специализираните одиторски предприятия, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, както и изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

30. Данни за директора за връзки с инвеститора, включително телефон и адрес за кореспонденция.

ИНФОРМАЦИЯ:

Точка 1

Докладът за дейността на консолидирана основа обхваща дейността и представя финансовото състояние на Централна кооперативна банка АД, София (“ЦКБ АД, София”, “Банката-майка”, “Банката”), ЕИК 831447150, и контролираните от нея дъщерни дружества - Централна кооперативна банка АД, Скопие (“ЦКБ АД, Скопие”) и Управляващо дружество “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, София, (УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД), като една отчетна единица (“Групата”).

Банката-майка, ЦКБ АД, София е основана през 1991 и извършва дейността си съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ). Банката-майка осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от ЗКИ.

През декември 2005 на Банката-майка е предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката-майка може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона на банките на Кипър. През 2007 Банката-майка започва да извършва банкова дейност на територията на Кипър.

ЦКБ АД, София е публично дружество и акциите му се търгуват на Българска фондова борса, София. Банката-майка е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки и първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

През 2008 Банката-майка придобива контролно участие в капитала на дъщерното предприятие Централна кооперативна банка АД Скопие, Република Македония. През октомври 2009 са конвертирани 22,354 броя, притежавани от Банката-майка, обикновени акции с право на глас в привилегировани акции без право на глас. През декември 2009 Централна кооперативна банка АД, Скопие е изтеглила 208 броя собствени привилегировани акции. През 2010, в резултат на Решение на Общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегировани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас.

ЦКБ АД, Скопие е основана през 1993 и притежава лиценз за банкова дейност от Народната Банка на Република Македония (НБРМ), по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа.

През април 2010 ЦКБ АД, София придобива 317,864 броя обикновени акции с право на глас от капитала на “Статер банка”, Куманово, Република Македония, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката-майка притежава 5,975 броя привилегировани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината в резултат на Решение на общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегировани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение, една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас.

На 3.01.2011 се осъществява вливане на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово като преобразуващо се дружество премина към Централна кооперативна банка АД, Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 с Решение на Централния регистър на Република Македония Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на Централна кооперативна банка АД, Скопие е разпределен в 553,087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

През 2019 година няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в Централна кооперативна банка АД, Скопие, в резултат на което към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87,35% от капитала на дъщерното дружество. Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 инвестицията на Банката-майка в нейното дъщерно предприятие е в размер на 46,216 хил. лв.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

През 2019 година няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, в резултат на което към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество. Към 31 декември 2019 и 2018 инвестицията на Банката-майка в нейното дъщерно предприятие е в размер на 3,200 хил. лв.

Управляващо дружество "ЦКБ Асет Мениджмънт" ЕАД е учредено през 2006 година и има издаден лиценз от Комисията за финансов надзор от 17 януари 2007 година за извършване на следните дейности: управление на дейността на колективни инвестиционни схеми и на инвестиционни дружества от затворен тип; управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ финансови инструменти, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента; предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти.

Към 31.12.2019 година на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД управлява три колективни инвестиционни схеми от отворен тип: Договорен фонд ЦКБ Лидер, Договорен фонд ЦКБ Актив и Договорен фонд ЦКБ Гарант.

АКТИВИ

Към 31.12.2019 година балансовата стойност на активите на Групата е 6,396,130 хил. лв. Прямо същият период на миналата година балансовата стойност на активите се увеличава с 526,039 хил. лв. или 8.96%.

Структура на активите

Паричните средства - в каса и салда в Централните банки формират 28.05% от балансовото число, при 29.35% година по-рано. Средствата в сметки при банки-кореспонденти и краткосрочни депозити са с тегло 3.63% от балансовото число, при 3.90% година по-рано. Вложенията под формата на ценни книжа, включващи правителствени облигации, корпоративни облигации, акции и компенсаторни инструменти, които са инструмент за подобряване на доходността на Групата, представляват 18.15% от активите, при 17.06% за 2018 година.

Към 31.12.2019 година размерът на кредитите формира 41.56% от активите, като в края на 2018 година размерът им е бил 41.90% от балансовото число.

Според вида на валутата в която са отпуснати, brutните кредити и аванси на клиенти към 31.12.2019 година са: 62.72% левови, а 37.28% са в чуждестранна валута, а според типа на клиента 58.67% са кредити на предприятия, а 41.33% са кредити за населението. Съответните стойности за 2018 година са: 59.82% левови, а 40.18% са в чуждестранна валута, а според типа на клиента: 61.33% са кредити на предприятия, а 38.67% са кредити за населението.

Качеството на кредитния портфейл е добро - обслужваните експозиции с балансова стойност (Фаза 1 и 2) заемат 94.81%, а необслужваните експозиции (Фаза 3) са с дял от 5.19%. Към 31.12.2018 г. съответните числа са били: обслужвани 92.25%, а необслужвани 7,75%.

Дълготрайните активи на Групата заемат дял от 2.88% от общата сума на активите ѝ, при 2.20% година по-рано.

ПАСИВИ

Към 31.12.2019 година общата стойност на задълженията на Групата на консолидирана основа е 5,826,116 хил. лв. Нарастването им за годината е с 9.10%.

Структура на пасивите

Групата поддържа стабилна структура на привлечените средства, която ѝ позволява да не е зависима от външно финансиране.

Основният източник на привлечен ресурс са привлечените средства от граждани, предприятия и други депозанти, достигащи 5,704,670 хил. лв. в края на 2019 година. Техният дял в общите задължения на Групата е 97.92%. Привлечените средства от финансови институции под формата на депозити и кредити са 0.45% от общите задължения.

Собственият капитал на Групата е на обща стойност 570,014 хил. лв., като се е увеличил с 7.60% за една година, основно вследствие на формираните през годината печалба и други резерви.

ФИНАНСОВ ПРЕГЛЕД

За 2019 година одитираният консолидиран финансов резултат на Групата е нетна печалба в размер на 33,597 хил. лв. През 2018 година Групата е реализирала одитирана нетна печалба в размер на 52,485 хил. лв.

Нетният доход от лихви за 2019 година възлиза на 126,074 хил. лв., при 123,138 хил. лв. за 2018 година. Нетният доход от такси и комисиони, реализиран от Групата през 2019 година е 52,293 хил. лв., спрямо 46,624 хил. лв. година по-рано.

Разходите за дейността през 2019 година нарастват с 7.24%% в сравнение с равнището им от края на 2018 година и достигат абсолютно изражение от 147,266 хил. лв. Разходите за персонала са 31.77% от тези разходи, като отбелязват спад в относителния дял спрямо 32.62% година по-рано. Административните и други разходи на Групата достигат 65,863 хил. лв. при 74,330 хил. лв. година по-рано.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ

Рискът е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните. Спецификата в банковия отрасъл извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска Групата се подчинява на изискванията на Споразумение Базел III – Директива 36/2013 и Регламент 575/2013 на Европейския Парламент и на Съвета с принципно новите капиталови изисквания за покритие на рисковете в дейността.

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, породена от невъзможност на контрагента да изпълни в срок или изобщо да не изпълни задълженията си. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. За отделните бизнес сегменти Групата прилага индивидуални кредитни политики.

За ограничаване на кредитния риск в Групата действа система от лимити по класове експозиции, бизнес сектори, географски райони, клиентски профил и групи кредити, носители на общ риск. Лимитите определят рисковия апетит и рисковия толеранс към кредитен риск и плановата алокация на капитала, необходим за неговото покритие.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Групата ежемесечно извършва оценка на рисковата експозиция, произтичаща от кредитния портфейл, като класифицира и провизира кредитите в него съгласно изискванията на МСФО. Обект на постоянно наблюдение и отчитане са големите кредитни експозиции.

Ликвиден риск - вероятността от затруднение на плащанията поради несъвпадение във времето на входящите и изходящите парични потоци. Групата управлява своите активи и пасиви по начин, който ѝ гарантира, че редовно и без забава може да изпълни текущите си задължения, както в нормална банкова среда, така и в условията на криза.

Пазарен риск - вероятността от възникване на загуба за Групата в резултат на неблагоприятно изменение на валутни курсове, пазарни цени и лихвени проценти.

Операционен риск - вероятността от преки или косвени загуби произтичаща от неадекватно функциониране или прекъсване на дейността на вътрешни за Групата процеси, системи или персонал.

Управлението на риска в ЦКБ АД се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Групата по управление на риска:
 - Комитет за риска;
 - Комитет за управление на активите и пасивите;
 - Кредитен съвет;
 - Кредитен комитет;
 - Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на рискови експозиции (КНОКПРЕ).
3. Изпълнителни директори и Прокурист - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
4. Дирекция "Анализ и Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете.

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РИСК, ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ И РЕНТАБИЛНОСТ КЪМ 31.12.2019 година

- Обслужвани експозиции в кредитния портфейл (Фаза 1 и 2) – 94.81%;
- Необслужвани експозиции в кредитния портфейл (Фаза 3) – 5.19%;
- Коефициент на ликвидно покритие – 494.14%;
- Собствен капитал - 570,014 хил. лв.

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ

Към месец декември 2019 г. „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг” АД определи дългосрочен рейтинг на финансовата сила на „Централна кооперативна банка” АД „ВВ” и краткосрочен рейтинг „В”, перспектива „стабилна”. Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на рейтинг на финансова сила на банка.

От 2011 година БАКР е първата българска пълноправна рейтингова агенция, регистрирана в Европейския Съюз. Комисията за финансов надзор (КФН) и Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) регистрираха „Българска агенция за кредитен рейтинг” АД по смисъла на Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа относно агенциите за кредитен рейтинг.

- Дългосрочен: **ВВ**
- Перспектива: **Стабилна**
- Краткосрочен: **В**

Точка 2:

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие:

Във връзка с възникнала епидемия от зараза с коронавирус (COVID-19) и свързаните с нея промени в стопанските отношения между субектите, за Групата е възникнало значително некоригиращо събитие до датата на издаване на настоящия финансов отчет. Ефектите от това некоригиращо събитие не са довели до преизчислени приблизителни оценки, промени в параметрите на моделите за оценка на очакваната загуба (ECL) и не водят до промяна в класификацията или бизнес моделите на финансови активи към датата на финансовия отчет.

Във връзка с обявеното национално извънредно положение и мерките за защита на персонала и ограниченията за движение на хора, наложени от Националния щаб, Ръководството на Групата е активирало План за непрекъсваемост на дейността. В съответствие с предписаните в Плана мерки, Групата е разпределила персонала на различни локации, като е подsigурирала пълно дублиране на всичките си критични функции, като не очаква да изпита каквито и да е трудности и прекъсвания на дейността. Предприети са мерки за физическа защита на банковия персонал, изложен на пряк риск от заразяване в банковите салони, като се спазват съответните предписания на властите – доставка на лични предпазни средства, ограничаване струпването на клиенти на по-малко от 2 м. един от друг, поставяне на прозрачни предпазни екрани в точките на контакт, индустриално дезинфектиране на банковите помещения два пъти дневно и др. В по-големите градове е въведен ротационен принцип на работа на отделните точки на продажба, като така е подsigурен непрекъсваем капацитет, дори и при пряка зараза на персонал.

С оглед на предприетите от различни правителства, динамични мерки за ограничаване на движението на хора и наложените от това промени, отразяващи се пряко на развитието на икономическите отрасли на Република България, Република Северна Македония, държавите от ЕС и останалите държави търговски партньори на предприятията, Ръководството на Групата не е в състояние да оцени влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността на Групата, но счита, че въздействието би могло да доведе до волатилност на пазарния и ценови риск, свързан с финансовите активи на Групата и е възможно да има негативен ефект върху дейността на кредитополучатели и съответно резултатите от дейността на Групата.

Банковите регулатори в Република България и в Република Северна Македония одобриха прилагането на дългови мораториуми, даващи възможност за отсрочване на задължения на клиенти, чиято дейност е повлияна от коронавирус пандемията, без това да повлиява класификацията на кредитите от гледна точка тяхното реструктуриране. Тези мораториуми са с ограничен срок на действие (до 6 месеца) и предоставят възможност на клиенти на банките, които са обслужвали своите задължения (просрочие до 90 дни) към 01.03.2020 г. (29.03.2020 г. за Северна Македония) да ползват гратисен период по плащания по кредити, с който се увеличава крайния матуритет на инструментите. Двата мораториума са съпоставими като действие и срок, но с различен обхват – в Република България, клиентите, които искат да се възползват следва изрично да изразят желанието си пред Банката, докато в Република Македония гратисния период се задейства автоматично и само клиенти, които изрично искат да бъдат изключени следва да заявят това пред банките. В тази връзка Ръководството на Групата очаква обхвата на клиенти, възползващи се от тези мораториуми да е различен в двете държави – по-ограничен в България и по-масов в Северна Македония.

Ефектите за двете банки се проявяват с различна скорост – докато за дъщерната банка в Република Македония процесът е вече задействан, преговорарията ще се случат автоматично и срокът за изразяване на изричен отказ е 10 дни, то за Банката-майка срокът е до 22.06.2020 г., като клиентите още не са започнали да упражняват своето право. Като цяло, поради сравнително краткия гратисен период, Ръководството на Групата не очаква съществени изменения в нетната настояща стойност на финансовите активи, повлияни от тези мораториуми и очаква съответен несъществен ефект върху лихвените приходи на Групата.

По-важните икономически сектори, които ще бъдат повлияни от ограничителните мерки вследствие на пандемията и към които Групата има кредитна експозиция са: туристическия сектор, строителство, търговия на едро и дребно, транспорт. Очакванията на Ръководството са негативните ефекти да отшумят след отпадането на ограниченията за движението на хора, транспортни средства и стоки, като икономическата активност се очаква да бъде положително повлияна от обявените мерки за подкрепа и заделените допълнителни държавни и европейски фондове, водещи до допълнителни публични гаранции на портфейли с вземания, допълнително безлихвено финансиране на стопански субекти и преки помощи за засегнатите компании и лица. Доколкото тези мерки ежедневно се допълват и разширяват, Ръководството на Групата не в състояние да оцени окончателния ефект върху стопанската активност, зависеща и от неизвестната към момента продължителност на въведените карантинни ограничения и степента на разхлабване, която ще последва.

Доколкото ликвидните активи на Групата превишават многократно регулаторните изисквания и към момента ликвидните буфери на Групата са незасегнати, Ръководството не очаква да зависи от финансиране, повлияно от епидемията с коронавирус.

Ръководството на Групата счита, че възможността на Банката да продължи дейността си като действащо предприятие няма да бъде нарушена вследствие на влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние на Групата и резултатите от дейността ѝ.

Точка 3:

През 2020 година, Групата ще продължи да следва своя път на развитие. Основен акцент ще е предоставянето на банкови услуги за населението – потребителски и ипотечни кредити, банкови карти и базирани на тях услуги, електронно банкиране и разплащателни услуги. В същото време Групата ще развива и предлагането на услуги за големи корпоративни клиенти и малки и средни предприятия и свързаните с тях програми за усвояване на средства от структурните фондове на Европейския съюз.

Точка 4:

Банката - майка не развива научноизследователска или развойна дейност.

Точка 5:

Към 31.12.2019 г. дъщерните дружества не притежават акции на Банката - майка.

Към 31.12.2019 г. ЦКБ АД притежава 11 броя собствени акции на номинална стойност от 1 лев всяка една.

През 2019 г. Банката-майка не е придобивала или прехвърляла собствени акции.

През 2019 г. дъщерните дружества не са придобивали или прехвърляли акции на Банката-майка.

Към 31.12.2019 г., членовете на съветите на дружествата от Групата не притежават акции от тези дружества.

Възнагражденията на членовете на Надзорните и Управителните съвети на дружествата от Групата изплатени през 2019 са както следва:

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на банката и нейните дъщерни дружества за 2019 г. в лева		
			ЦКБ АД	ЦКБ АД, Скопие	ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД
1.	Иво Каменов Георгиев	Председател на НС на ЦКБ АД	120,000	-	-
2.	Марин Великов Митев	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	-	-
3.	Райна Димитрова Кузмова	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	-	-
4.	Централен кооперативен съюз	Член на НС на ЦКБ АД	144,000	-	-
5.	Александър Асенов Воденичаров	Председател на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
6.	Цветан Цанков Ботев	Зам. председател на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
7.	Сава Маринов Стойнов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД, Член на НС на ЗАО „ИК Банк”, Изп. директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	72,000	-	15,133
8.	Георги Димитров Константинов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД, Член на НС на ЦКБ АД, Скопие, Изп. директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	72,000	23,473	15,133
9.	Георги Косев Костов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
10.	Александър Димитров Керезов	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
11.	Бисер Йорданов Славков	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-

Към 31.12.2019 г., членовете на съветите на дружествата от Групата не притежават акции от тези дружества.

Членовете на съветите на дружествата от Групата нямат допълнителни права за придобиване на акции и/или облигации на Банката-майка.

Няма сключени през 2019 г. договори между дружествата от Групата и членовете на съветите и или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката - майка или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Информация за членовете на управителните и контролните органи на Банката-майка към 31.12.2019 г.:

Иво Каменов Георгиев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет, изп. директор и представляващ юридическо лице член на Надзорния съвет
Инвест Кепитъл АД	831541734	Член на съвета на директорите и изп. директор
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Председател на надзорния съвет
Кепитъл Инвест ЕАД	121878333	Представител, който упражнява правата и задълженията на члена Инвест Кепитъл АД в Съвета на директорите
Инвест Кепитъл Асет Мениджмънт ЕАД	200775128	Представител, който упражнява правата и задълженията на члена Инвест Кепитъл АД в Съвета на директорите
Инвест Кепитал Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Национална Асоциация на Бойните спортове	176868502	Председател и управляващ

Марин Великов Митев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет, изп. директор и представляващ юридическо лице член на Надзорния съвет
Голф Шабла АД	124712625	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Инвест Кепитъл АД	831541734	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Спортен комплекс Варна АД	103941472	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Варна плод АД	103106697	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на надзорния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет
Сдружение Спортен клуб ТИМ	103014351	Председател и управляващ
Сдружение Спортен клуб по бойни изкуства ТИМ	103606634	Председател на УС и управляващ
Сдружение БККФ	103570622	Председател на УС и управляващ
Сдружение "Клуб По Аеробика "Тим - Клас"	103556156	Член на Управителния съвет
Сдружение на спортни клубове Черно Море	000090542	Член на Управителния съвет
Сдружение Национален Борд по туризъм	175090938	Член на Управителния съвет

Дружество	ЕИК	Участие
Българска Карате Киокошин Федерация	103570622	Председател на УС и управляващ
ЕТ Марин Митев Проджект Мениджмънт	103326073	Собственик
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Инвест Кепитъл Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%

Райна Димитрова Кузмова:

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет

Централен кооперативен съюз /ЦКС/, ЕИК 000696497

Дружество	ЕИК	Участие
„Билкокооп“ ЕООД	175120000	100 %
„Булгаркооп-импорт-експорт“ ЕООД	131205196	100 %
„Булминвекс-ГБ“ ЕООД	000622340	100 %
„Енерджикооп“ ЕООД	203403154	100 %
„Интелект кооп“ ЕООД	160064204	100 %
„Кооптурист“ ЕООД	831506231	100 %
„Кооптурист – Китен“ ЕООД	102815549	100 %
„Кооптурист – Странджа“ ЕООД	103768668	100 %
„Кооп маркет“ ЕООД	202278420	100 %
„Кооп централ“ ЕООД	204319983	100 %
„Мелса кооп“ ЕООД	200728388	100 %
„Нектаркооп“ ЕООД	175122186	100 %
„Релакс-кооп“ ЕООД	200588961	100 %
„Кооп – Златен клас“ ООД	116579048	78,86 %
„Гранарикооп“ ООД	104688774	92,11 %
„Кооп Флорал“ ООД	205424909	40%
СБР „Здраве“ ЕАД	130523915	100 %
„Кооп - търговия и туризъм“ АД	121837308	87,74 %
„Холдинг кооперативен бизнес“ АД	121811740	87 %
„Национален кооперативен инвестиционен фонд“ АД	831286504	80 %
„БС – Кооп Трейд“ ЕКД	202093489	50%
„Красен-кооп“ АД	121238027	50 %
„Совбулкооп“ АД – непорегистриран търговец	000644301	10,16 %
Консорциум „ЦКС и Химимпорт“ ДЗЗД	130716654	50 %
„Варна пакинг хауз“ АД	124099892	33 %
„Централна кооперативна банка“ АД	831447150	Член на Надзорния съвет
„Холдинг Кооп-юг“ АД	121659072	Член на Съвета на директорите

Проф. Д-р Александър Асенов Воденичаров

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Председател на Управителния съвет

Цветан Цанков Ботев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Зам. председател на управителния съвет
Булхимтрейд ООД	200477808	Управител
ФАРМА ГЪС ДЗЗД	176397025	Управител
Консорциум "Химимпорт-биофарм инженеринг" ДЗЗД	131071224	Управител
Не притежава повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества.		

Александър Димитров Керезов

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на управителния съвет
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	131085074	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на управителния съвет
Зърнени храни България АД	175410085	Член на управителния съвет и представляващ
ЗАД Армеец АД	121076907	Член на управителния съвет
Параходство Българско речно плаване АД	827183719	Член на управителния съвет
ПОАД ЦКБ Сила АД	825240908	Член на надзорния съвет
Асенова крепост АД	115012041	Член на управителния съвет
СК ХГХ Консулт ООД	130452457	Управител
Протект АРТ ООД	203844348	Управител и Съдружник – над 25%
Сдружение СЪГЛАСИЕ 066	176941060	Председател на Управителен съвет и представляващ
Фондация СЪГЛАСИЕ СОФИЯ	205004556	Председател на Управителния съвет и представляващ
Сдружение "Обединена велика ложа на България"	130688048	Член на управителния съвет

Сава Маринов Стойнов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ПОАД „ЦКБ Сила АД	825240908	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	175225001	Изпълнителен директор и член на съвета на директорите
ЗАО ИК Банк	1653005038	Член на съвета на директорите

Д-р Георги Димитров Константинов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ЧЕЗ Електро България АД	175133827	Член на надзорен съвет
ЦКБ Асетс Мениджмънт АД	175225001	Изпълнителен директор и член на съвета на директорите
Борика-Банксервиз АД	201230426	Член на съвета на директорите
ЦКБ АД, Скопие	4640063	Член на надзорния съвет
РИГА 25 ООД	202561895	Съдружник – над 25%

Георги Косев Костов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на Управителния съвет

Проф. Д-р Бисер Йорданов Славков

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на Управителния съвет
„Славков - одит” ООД	175295665	Съдружник – над 25%

Не са известни договори, сключени между ЦКБ АД и членовете на съветите му или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката - майка или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Приета е от управителния съвет на Банката - майка програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД за 2020 г.

Точка 6:

Към 31 декември 2019 дейностите на Банката-майка се извършват чрез 47 клона и 219 банкови представителства и 38 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

ЦКБ АД - Скопие осъществява своята дейност чрез 5 клона и 21 офиса на територията на Република Македония - в Скопие, Куманово, Охрид, Кратово, Пробиштип, Щип, Ресен, Тетово, Гевгелия, Велес, Битоля, Струмица, Крива Паланка, Кавадарци и Прилеп.

УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД осъществява своята дейност чрез централен офис и клоновата мрежа на ЦКБ АД.

Точка 7:

Притежаваните от Групата финансови инструменти към 31.12.2019 г. са: ДЦК, корпоративни облигации, акции, дялове в договорни фондове и компенсаторни записи на обща балансова стойност 1,161,602 хил. лв., вкл. (674) хил. лв. загуба от обезценка и са класифицирани като финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, оценявани в друг всеобхватен доход и по амортизирана стойност.

Групата притежава ДЦК на правителството на Р. България и на правителства на държави – членки на ЕС на обща стойност 642,789 хил. лв. и на Правителството на Република Северна Македония и НБРСМ на обща стойност 46,841 хил. лв. и на други държави, но деноминирани в EUR, на обща стойност 95,968 хил. лв. Посочените стойности са преди обезценка от 674 хил. лв.

Притежаваните от Групата корпоративни облигации на български и чуждестранни емитенти са на стойност съответно 93,196 хил. лв. и 29,713 хил. лв., както и капиталови инструменти, представляващи акции в търговски дружества на български и чуждестранни емитенти на стойност съответно 74,509 хил. лв. и 49,865 хил. лв., както и дялове в договорни фондове за 124,178 хил. лв. и деривати за 28 хил. лв.

Групата не счита, че съществува съществен кредитен риск, свързан с облигационните инструменти на правителството на Р. България и Правителствата на държави от ЕС. По-голямата част от тези инструменти са с фиксиран лихвен процент и промяната в пазарните лихвени нива не се отразява на лихвените приходи от тях. Държавните облигации, емитирани от Правителството на Република Северна Македония и НБРСМ и на страни извън ЕС са изложени на известен кредитен риск, свързан с вероятността емитентите да не изпълнят своите задължения. Най-ниския кредитен рейтинг на държава извън ЕС, чиито книжа банката притежава към 31 декември 2019 г. е В1 определен от Муудис.

Корпоративните облигации на български емитенти са изложени на кредитен риск, свързан с възможността на емитентите да изпълняват своите задължения. Размерът му е до общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа са с фиксиран лихвен процент и са изложени на риск от спадане на стойността им при повишение на пазарните лихвени проценти. Чуждестранните облигациите са емитирани от високо-рейтинговани публични дружества, търгувани на регулирани фондови пазари в ЕС, като е възможно понасяне на загуби вследствие настъпването на кредитни събития при емитентите им.

Притежаваните от Групата капиталови инструменти и дялове в договорни фондове са изложени на ценови риск до размера на общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа се търгуват на Българска фондова борса. Доколкото индексите на борсите са волатилни, е възможно понасянето на загуби, вследствие спад цените на търгуваните на борсата книжа и отрицателни преоценки на притежаваните от Групата капиталови инструменти и дялове в договорни фондове. Същото се отнася и за притежаваните от Групата капиталови инструменти на чуждестранни емитенти.

Притежаваните от Групата експозиции в дериватни финансови инструменти са несъществени и представени по справедлива стойност сделки по покупка и продажба на валута, ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

От гледна точка на естеството на дейността на Групата други съществени фактори, свързани с финансови инструменти, не оказват влияние за оценка на активите, пасивите, финансовото състояние и резултат на Групата.

Точка 8:

Банката-майка прилага разпоредбите на Националния кодекс за корпоративно управление.

Доклад относно изпълнението на Програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление 2019 г. „Централна кооперативна банка“/ЦКБ/ АД, както и Декларация за корпоративно управление на „Централна кооперативна банка“ (ЦКБ) АД, съгласно чл. 100н, ал. 8 от Закона за публично предлагане на ценни книжа са представени като отделни документи, неразделна част от настоящия доклад.

Точка 9:

Относителен дял на депозитите по видове към 31.12.2019 г.: /хил. лв./

Безсрочни депозити	1,694,761	29.71%
В лева	1,422,066	
В чуждестранна валута	272,695	
Срочни депозити	2,219,384	38.90%
В лева	1,122,373	
В чуждестранна валута	1,097,011	
Спестовни влогове	1,778,297	31.17%
В лева	1,259,614	
В чуждестранна валута	518,683	
Други депозити	12,228	0.21%
В лева	11,326	
В чуждестранна валута	902	
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДЕПОЗАНТИ	5,704,670	100.00%

Основен приоритет в дейността на Централна кооперативна банка АД и през 2019 г. беше кредитирането на физически лица, като в този сегмент Банката отново зае осмо място по абсолютен ръст на портфейла. Особено успешна беше годината при ипотечните кредити, където ръстът е близо 30% спрямо предходната година. Банката продължи да се фокусира върху клиентите с добър профил и високи доходи. Пазарът на ипотечни и потребителски кредити запази нивото си на активност, като банките усилено подобряваха параметрите и ценовите характеристики на продуктите си с цел привличане на нови клиенти. С конкурентната си продажбена политика и атрактивните си продукти, ЦКБ АД успя да запази добрите си позиции в областта на ритейл кредитирането.

И през 2019 г. Банката - майка акцентира върху сегментацията на клиентите и разделянето им в няколко целеви групи, за които да предложи силно конкурентни оферти. Активно се работеше в посока привличане на корпоративни и институционални клиенти с атрактивни условия за обслужване на трудовите възнаграждения на служителите им. Банката - майка заложи на персонален подход и офертиране на специални, индивидуални за отделния клиент параметри по сделката. Продължи предлагането и на кредитни продукти със специални условия за служители на общоизвестни и стабилни фирми, с които няма сключен договор за превеждане на заплати. Служителите на Банката - майка поддържат тесен контакт с ключовите работодатели в отделните региони и периодично провеждат презентации на продуктите на банката пред служителите.

Продължи започналата от преди две години тенденция за увеличаване на портфейла от ипотечни кредити и запазване на портфейла от потребителски кредити. Периодично през годината бяха актуализирани и подобрявани условията по ритейл кредитирането. Акцент в кредитирането на физически лица и тази година бяха ипотечните кредити.

Анализът на дейността на ЦКБ АД за 2019 г. показва следното:

От началото на годината банката има нови ритейл кредити за близо 338,4 млн. лева, от които:

- 192,6 млн. лева ипотечни кредити;
- 145,8 млн. лева потребителски кредити, (в т.ч. овърдрафти по ЕДК, кредитни карти и стоки на кредит);
- В резултат на продажбената активност, нетното нарастване на ритейл портфейла (нарастването след приспадане на погашенията) спрямо 2018 г. е в размер на 120,65 млн. лв.

И през 2019 г. Банката - майка продължи да стимулира инициативността и развитието на служителите си, чрез организиране на обучения за усъвършенстване на продажбените умения. Все по-активно е участието на служителите фронт офис и специалистите обслужване и продажби в дейността по привличане на нови клиенти, извършване на презентации и осъществяване на ритейл продажби, както в банковите салони, така и чрез посещения на работодатели и други партньори на банката.

ЦКБ АД предоставя изключително изгодни условия за своите най-важни клиенти, като предлага златни кредитни карти Visa и Mastercard при ниво на годишния лихвен процент - 12%. Стандартните и бизнес карти Visa и Mastercard, които банката издава са с лихвен процент от 15% годишно в лева, евро и щатски долари. За своите специални клиенти Банката предлага платинена кредитна карта Visa с ексклузивен лихвен процент от 10%, както и кредитна карта от много висок клас - World Mastercard при годишна лихва от 9%.

През 2019 г. ЦКБ АД запази позициите си на един от големите издатели на картови продукти в страната. Банката издава международни кредитни карти Mastercard и Visa, ко-брандирана кредитна карта Visa CCB-Bulgaria Air, кредитна карта Visa Platinum, както и местни кредитни карти. Портфолиото от дебитни карти, които банката предлага, се състои от международни дебитни карти от висок клас World Debit Mastercard, дебитни карти Debit Mastercard и Visa Debit и ко-брандирани карти Debit Mastercard с А1 България ЕАД, както и местната дебитна карта VCard. На клиентите се предлагат също така дебитни и кредитни карти ЕМОЦИЯ, възможност сами да изберат визията на своята карта от предложена галерия с над 50 дизайна. Банката дава възможност на клиентите да се възползват от предимството на изключително бързите безконтактни плащания с всички основни брандове карти.

ЦКБ АД предлага дебитна карта от висок клас Gold Debit Mastercard. Картата е с допълнителни преимущества и е предназначена за клиентите, които притежават сребърна клубна карта.

Банката предлага два картови продукта, предназначени специално за фирми – безконтактни дебитни карти Visa Debit Commercial и Debit Mastercard Commercial. Картите са от висок клас, с широко приложение и допълнителни характеристики, с които да удовлетворят нуждите на бизнес клиентите. ЦКБ АД предлага специално пакетно предложение за фирми, което включва преференциални условия по основни банкови услуги, Commercial дебитни карти и ползване на електронно банкиране с КЕП.

Банката акцентира в предлагането на дебитната карта от висок клас World Debit Mastercard, предназначена за премиум клиентите с добри финансови възможности, които разполагат със значителен паричен ресурс в Банката, или ползват кредитни продукти със значителен размер. Клиентите имат възможност да получат специално отношение и да се възползват от много допълнителни привилегии:

- Отстъпки при подбрани търговци в България, както и при пътуване в чужбина;
- Допълнителни привилегии на летищата в София и Виена;
- Допълнителни бонуси в програмата за лоялност CCB Club;
- Безплатна застраховка при пътуване в чужбина;
- Безплатна застраховка, която осигурява допълнителна сигурност и покрива следните рискове:
 - ✓ Кражба и/или случайна щета на артикул, закупен с картата;
 - ✓ Защита за постигане на най-ниска цена при пазаруване с картата – ако клиентът открие същата стока на по-ниска цена, ще му бъде възстановена разликата;
 - ✓ Защита при кражба или загуба на картата заедно с ключове или документи.

Банката предлага кредитна карта от изключително висок клас World Mastercard, предназначена за значими и платежоспособни клиенти. Кредитната карта World Mastercard е Premium продукт на Mastercard, който е позициониран на по-високо ниво дори от кредитните карти Platinum. Освен изключително атрактивните финансови параметри на картата World Mastercard, тя носи и редица допълнителни екстри и привилегии на своите притежатели:

- Безплатно членство в програмата Priority Pass – осигурява достъп до над 700 бизнес салона на летища в над 100 държави по целия свят;
- Специални отстъпки от авиокомпания България Ер;
- Безплатен достъп до бизнес салоните Витоша и Преслав на Летище София и Sky Lounge и Jet Lounge във Виена;
- Застраховка при пътуване в чужбина към ЗАД Армеец – 22 застрахователни покрития с максимална сума на покритие в размер на 50 000 долара;
- Допълнителна застраховка, която осигурява защита при кражба на картата заедно с лични вещи и документи, защита при инцидент или кражба на стоки, закупени с картата, както и най-изгодната цена при пазаруване;
- Отстъпки в програмата CCB Club;
- Отстъпки при пазаруване при подбрани търговци в България, включени в каталога CCB World Offers;
- Допълнителни атрактивни отстъпки в чужбина в хотели, известни магазини и rent-a-car компании, осигурени от Mastercard;
- Още много отстъпки при пазаруване в търговските обекти, включени в програмата CCB Bonus.

В края на 2019 г. ЦКБ АД стартира предлагането на услуга Concierge, която предлага на притежателите на дебитни и кредитни World Mastercard незабавна лична помощ по всяко време и място, привилегирован достъп до ексклузивни услуги и опит и индивидуални решения само с едно телефонно обаждане. Клиентите получават съвети, препоръки, възможност за резервации за хотели, ресторанти, продажба на билети за различни събития: музика, театър, спорт, резервиране на самолетни билети, пакетни почивки, круиз, забележителности, помощ при планиране на пътуване.

За кредитните карти World Mastercard ЦКБ АД осигурява още по-високо ниво на услугата, като освен изброените услуги, на картодържателите се предлага и възможността да получат информация за антикварна и арт търговия, възможност за резервация за пакетни почивки, полети, хотели, коли под наем и / или организиране на специализирани пътувания, включително чартър на самолети или яхти, помощ при избор на подарък, достъп до пътеводители за различни дестинации, информация за подготовка на пътуване, информация за митнически разпоредби и визи, информация за валута. Предоставя достъп и препоръки за различни спортни клубове. Осигурява достъп до пътеводители за различни дестинации, информация за подготовка на пътуване, информация за митнически разпоредби и визи, информация за валута.

С финансовата подкрепа на Mastercard от началото на 2019 г. ЦКБ АД предлага на Премиум Mastercard картодържателите (дебитни и кредитни карти Gold, включително за бизнес клиенти, дебитни и кредитни карти World Mastercard) привилегията Fast Track за приоритетно преминаване през задължителните проверки на Терминал 2 на Летище София. Услугата Fast Track предоставя предимството да преминават приоритетно през първа проверка на лични документи и да се възползват от специална приоритетна лента за проверка на багаж.

От края на 2019 г. ЦКБ АД предоставя на всички свои картодържатели на кредитни карти VISA Platinum безплатен достъп до Програма LoungeKey - услуга, която осигурява достъп до удобствата на над 1000 специални бизнес салона, разположени в летища по цял свят, без предварителна резервация и без значение на ползвана авиокомпания и класата на пътуване, където могат да се възползват от удобни зони за почивка, докато чакат полета си, WiFi интернет достъп, телевизор, напитки и закуски, душ и др.

ЦКБ АД предлага услугата за сигурни плащания в Интернет E-Secure. Чрез регистрация за услугата E-Secure, клиентите получават по-висока защита при плащания с банкови карти в Интернет. Картодържателите получават допълнителна парола, която се въвежда само при покупки онлайн. Всички дебитни и кредитни карти на банката са предварително отворени за регистрация за услугата E-Secure за сигурни плащания в Интернет. При извършване на транзакция към интернет търговец, регистриран за Visa Secure/Mastercard SecureCode клиентите получават допълнителен код на своя мобилен телефон чрез SMS. По този начин Банката осигурява на всички свои клиенти с международни дебитни и кредитни карти допълнителна сигурност, когато пазаруват онлайн.

ЦКБ АД предлага на своите клиенти услугата CashM, която дава възможност на всички картодържатели на ЦКБ АД да нареждат парични преводи чрез своите банкови карти на банкомат. Получателят на превода изтегля сумата също на банкомат, като няма нужда да притежава банкова сметка или карта.

Банката продължава да предлага различни преференции на притежателите на кредитни и дебитни карти. И през 2019 г. притежателите на карти Visa Platinum от ЦКБ АД имаха възможност да ползват безплатно бизнес салон Витоша на летище София, независимо от това с коя авиокомпания пътуват. Притежателите на карти World Debit Mastercard, Visa Platinum, Visa Gold и Mastercard Gold могат да ползват безплатно бизнес салон Витоша на летище София, както при международни полети, така и в случаите, когато летят с полети по вътрешни линии. От началото на месец март 2019 г. клиентите, които притежават кредитни карти World Mastercard, Visa Platinum, Visa Gold и Mastercard Gold могат да ползват безплатно бизнес салоните на летище Варна и летище Бургас. ЦКБ АД осигурява безплатен достъп освен за картодържателите на посочените карти, така и за техни придружители:

- Безплатен достъп до бизнес салоните на летище Варна и Бургас е осигурен за картодържателите на Visa Platinum и един техен придружител;
- За картодържателите на World Mastercard и двама техни придружители е осигурен безплатен достъп до бизнес салоните на летище Варна и Бургас.

През 2019 г. ЦКБ АД утвърди добрите си пазарни позиции при издаването на банкови карти, като общият брой издадени карти на Банката към 31.12.2019 г. възлиза на 552,251.

ЦКБ АД успя да запази добри пазарни дялове и по отношение на развитието на мрежата си от банкомати и ПОС терминали. Броят на виртуалните ПОС терминали през 2019 г. достигна 586. В края на 2019 г. общият брой на АТМ терминалите на ЦКБ е 580. Общият брой ПОС терминали на ЦКБ към края на 2019 г. е 4,843, включително ПОС терминалите в банкови салони. Всички нови ПОС терминали при търговци, които банката инсталира, са с новата функционалност за акцентирание на безконтактни плащания.

Общият брой издадени международни кредитни карти в края на декември 2019 г. е 31,380 броя, от които Mastercard – 16,776 броя и Visa – 14,604 броя.

Промоции за картодържатели на ЦКБ с дебитни и кредитни карти Visa и Mastercard

През 2019 г. ЦКБ АД отново проведе рекламни кампании съвместно с картовите организации Visa и Mastercard, насочени към стимулиране на плащанията с карти на ЦКБ АД при търговци в страната. Притежателите на международни карти от ЦКБ АД имаха възможност да участват в промоции с атрактивни награди и допълнителни стимули. ЦКБ АД взе участие в следните кампании:

- Промоция на Visa от 01.05.2019 г. до 30.09.2019 г., специално насочена към Visa Premium картодържатели. При плащане в ресторанти в чужбина с Visa Gold клиентите получаваха 4% от платената сума обратно по сметката си, а с Visa Platinum - 7%.
- За притежателите на Visa Business карти беше проведена кампания за популяризиране на плащанията. За всяко извършено плащане при зареждане на гориво в чужбина клиентите получаваха обратно по картата си cashback в размер на до 3%. Организираната от Visa кампания, в която ЦКБ АД взе участие се проведе в периода от началото на май до края на септември 2019 г.
- В периода от 13.05.2019 г. до 30.06.2019 г., съвместно с Mastercard се проведе кампания за насърчаване на безконтактните плащания с кредитни и дебитни карти Mastercard от ЦКБ АД с награди за клиентите. Всяка седмица по време на кампанията се раздаваха награди - уикенд за двама на къмпинг „Градина”, 2 раници и 3 Bluetooth колонки.
- В периода от 29.08.2019 г. до 30.09.2019 г. се проведе кампания на Visa при заплащане на гориво с дебитна или кредитна карта Visa. Всяка седмица по време на кампанията се теглиха по две награди – почивки в Португалия.
- В периода от 30.08.2019 г. до 17.10.2019 г. се проведе кампания на Visa за стимулиране на плащания с карти Visa в сайта www.ozone.bg под надслов “Влез в час с Ozone&Visa”. При всяко плащане с дебитна или кредитна карта Visa на сайта, клиентите получаваха 10% отстъпка включително и за артикулите които са в промоция.
- В допълнение беше проведена телевизионна кампания с преференциални условия за новоиздадени кредитни карти Mastercard. Всички новоиздадени кредитни карти Mastercard тип Фаворит, заявени в периода от 11.11.2019 г. до 29.02.2020 г. и активирани до 16.03.2020 г., ще са с преференциални условия – без годишна такса за първата година и без лихва за първите шест месеца, считано от датата на активиране. Самата телевизионна кампания се излъчи в периода от 27.11.2019 г. до 31.12.2019 г. Рекламата по телевизията се излъчи в Нова ТВ, БТВ, BG on Air, Discovery, Travel Channel, Fine Living. Като част от рекламната кампания са използвани и следните канали:
 - реклама в YouTube;
 - банер реклама в популярни интернет сайтове;
 - печатна реклама;
 - външна реклама в това число и реклама в метрото;
 - радио реклама.

- С цел популяризиране на фирмени дебитни карти Visa беше създаден нов продукт за юридически лица – пакет за фирми с мобилно банкиране. В периода от 18.11.2019 г. до 31.12.2019 г. беше проведена кампания, която включваше външна реклама, реклама в метрото, дигитална реклама, радио реклама и печатна реклама.
- С цел популяризиране на услуга Concierge в края на 2019-та година беше проведена кампания, която обхващаше печатна, дигитална и радио реклама. Организирано беше частно кино събитие – премиера на Star Wars, на което бяха поканени клиенти на Частно банкиране, представители на Mastercard и други важни клиенти на Банката.
- В периода от 21.10.2019 г. до 29.12.2019 г. с финансовата подкрепа на Mastercard беше проведена кампания за стимулиране на плащанията с дебитни и кредитни Mastercard. Всяка седмица в периода на кампанията се теглиха следните награди:
 - 1 Робот /прахосмукачка/;
 - 2 фитнес гривни Fitbit;
 - 3 дигитални фоторамки.

След края на кампанията специално за безконтактните плащания беше проведена допълнителна томбола с голяма награда – ваучер от POSOKA.com на стойност 3000 лв. до избрана от печелившия дестинация.

- ЦКБ АД взе участие и в националната кампания на Visa за стимулиране на плащанията с кредитни карти, проведена в периода от 20.11.2019 г. до 31.12.2019 г. Всяка седмица се теглиха три награди, като всяка награда включваше самолетни билети София – Виена – София за двама, две нощувки със закуска във Виена за двама в хотел 4 звезди, двупосочен трансфер летище – хотел – летище, застраховка „Помощ при пътуване в чужбина“ и 1000 лв. за пазаруване.
- ЦКБ АД взе участие и в няколко промоции, организирани от Mastercard съвместно с Икеа, Метро и ОМВ за популяризиране на плащанията с карти Mastercard.

През 2019 година програма ССВ Club запази устойчивото си развитие.

В програмата ССВ Club участват 14 партньора, които предоставят следните отстъпки:

- България Ер предоставя на клиентите атрактивна отстъпка от 5% върху цената на самолетните билети, към която се добавя и отстъпката при плащане с кобрандирана кредитна карта ССВ–Bulgaria Air. Високо ценена от клиентите е и преференцията, която се дава под формата на безплатен превоз на допълнителен багаж с всеки полет на България Ер.
- ЗАД Армеец предоставят възможност за начисляване на бонус точки по програмата в съчетание с ползването на различни други отстъпки от застрахователното дружество;
- Лукойл, поради естеството на своя бизнес, осигурява най-голяма честота на бонусираните продажби:
 - ❖ Златна карта ССВ Club – отстъпка в размер на 4%;
 - ❖ Сребърна карта ССВ Club – отстъпка в размер на 3.5%;
 - ❖ Бизнес карта ССВ Club – отстъпка в размер на 3.5%;
 - ❖ Стандартна карта ССВ Club – запазва се отстъпката от 3%;
- Верига магазини HomeMax – 5 % отстъпка;
- Автобусните превозвачи Етап-Адрес и Груп плюс предлагат изключително атрактивната за клиентите на програмата отстъпка от 10%.
 - Търговска верига КООП – 3% отстъпка;
 - Хранителна верига БМ Маркет – 3 % отстъпка;
 - Верига оптики Grand Optics & Joy Optics – 20% отстъпка;
 - Магазини за мъжка мода Франт – 10% отстъпка;
 - Магазини за обувки Hush Puppies – 5% отстъпка;
 - Специални предложения от А1 за членовете на програмата ССВ Club;

- ЧЕЗ Електро България - 25 Kwh дневна електроенергия за при плащане на сметките към дружеството посредством услугата на ЦКБ „Абонамент за периодични сметки”.

В края на 2019 година, броят на клиентите, участващи в програмата за лоялност ССВ Club достигна 567,908, като бонусираната сума на продажбите е в размер над 52 млн. лв.

ЦКБ АД продължава да развива програмата ССВ Bonus. Основната ѝ цел е да насочи картодържателите на банката към търговските обекти на избрани партньори, в които имат възможност да се възползват от специални отстъпки. Програмата ССВ Bonus е важно предимство за клиентите при избор на банка, не само за кредитни, но и за дебитни карти. Тя е ориентирана към стимулиране на картовите плащания и създаване на взаимоотношения на трайно партньорство, както с клиентите, така и с търговците. Мобилната версия на ССВ Bonus предоставя възможност на клиентите да имат достъп до каталога през мобилни устройства и във всеки един момент да са информирани за търговски обекти, в които могат да се възползват от отстъпка. През 2019 г. беше отпечатано 18-тото издание на каталога ССВ Bonus с включени 214 търговеца с над 650 търговски обекта в цялата страна.

Централна Кооперативна Банка АД е собственик на 100% от капитала на управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД с лиценз № 61 – УД/10.01.2019 г. за извършване на дейност като управляващо дружество по Решение на Комисията № 42 – УД от 17.01.2007 г. ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД е една от водещите небанкови финансови институции в България. Към 31.12.2019 г. активите под управление на дружеството са на стойност 58,929,289 лева, поради което е в Топ 10 в класацията на управляващите дружества, членове на Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД), с пазарен дял от 3,48%. ЦКБ Асетс Мениджмънт управлява три договорни фонда – ЦКБ Гарант, ЦКБ Актив и ЦКБ Лидер. Доходите от инвестиции в договорен фонд са освободени от данък, съгласно българското законодателство.

- Договорен фонд “ЦКБ Гарант”

ЦКБ Гарант е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат нисък инвестиционен риск. Обект на инвестиции са основно висококачествени облигации, други дългови ценни книжа и инструменти на паричния пазар, приети за търговия на регулирани пазари в страната и други държави. Основната цел на ЦКБ Гарант е запазване стойността на инвестициите на притежателите на дялове, както и устойчиво увеличаване при поемане на нисък риск.

ЦКБ Гарант донесе на инвеститорите възвращаемост за 2019 година в размер на 2.94%. Справка в данните на Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД) на годишна база сочи, че това е поредната година, в която фондът се нарежда на едно от водещите места по доходност спрямо другите фондове в облигации, управлявани от дружества членове на асоциацията.

- Договорен фонд “ЦКБ Актив”

ЦКБ Актив е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат умерен инвестиционен риск. Инвестиционната политика на фонда предвижда реализиране на капиталови печалби от акции, приходи от дивиденди, както и текущи доходи от дългови ценни книжа, инструменти на паричния пазар и други финансови инструменти.

ЦКБ Актив е един от най-големите балансиран договорни фондове по активи под управление спрямо договорните фондове с балансирана инвестиционна стратегия, управлявани от дружества, които са членове на БАУД. Размерът на фонда е на стойност 28,575,557 лева към 31.12.2019г.

- **Договорен фонд “ЦКБ Лидер”**

ЦКБ Лидер е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат висок инвестиционен риск. Обект на инвестиции са предимно акции, приети за търговия на регулирани пазари в страната и други държави. Фондът може да инвестира и в дългови финансови инструменти и инструменти на паричния пазар най-вече с цел поддържане на ликвидност и в моменти на пазарни сътресения.

Към 31.12.2019 г. ЦКБ Лидер е в Топ 10 по активи под управление спрямо договорните фондове с високорискова инвестиционна стратегия, управлявани от дружества, които са членове на БАУД. Размерът на фонда е на стойност 27,690,899 лева към 31.12.2019г.

Договорните фондове, управлявани от ЦКБ Асетс Мениджмънт, се предлагат в офисите на “Централна Кооперативна Банка” АД, на база сключен договор за дистрибуция.

Точка 10

През 2019 г. Групата е реализирала нетни приходи по отделни категории дейности и пазари, както следва:

I. Нетни приходи от лихви

Реализирани нетни приходи от лихви през 2019 г. са в размер на 126,074 хил. лв., като приходите са в размер на 146,594 хил. лв., а разходите са в размер на 20,520 хил. лв.

II. Нетни приходи от такси и комисионни

Реализираните нетни приходи от такси и комисионни през 2019 г. са в размер на 52,293 хил. лв., като приходите са в размер на 65,693 хил. лв., а разходите са в размер на 13,400 хил. лв.

Разходите за такси и комисионни са формирани от банкови преводи, обслужване на сметки на Групата, сделки с ценни книжа и други.

III. Нетни приходи от операции с ценни книжа

Реализираните нетни приходи от операции с ценни книжа през 2019 г. са в размер на 5,950 хил. лв. Тези приходи са формирани от извършени от Групата сделки с акции на финансови и нефинансови институции и други клиенти и сделки с облигации, емитирани от Българското правителство и правителства на и извън ЕС и търговски дружества, от една страна, и от извършена от Групата преоценка на тези книжа, от друга страна.

IV. Нетни приходи от промяна на валутните курсове

Реализираните нетни приходи от промяна на валутните курсове през 2019 г. са в размер на 5,055 хил. лв. Тези приходи са формирани от извършени от Групата валутни сделки, от една страна, и от извършена от Групата валутна преоценка на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранна валута, от друга страна.

V. Други нетни приходи от дейността

Реализираните други нетни приходи от дейността през 2019 г. са в размер 3,992 хил. лв., като основно тази стойност е формирана от приходи от дивиденди в размер на 552 хил. лв. и от други приходи от дейността 3,154 хил. лв.

VI. Увеличение на обезценките за несъбираемост

Нетните разходи за обезценките за несъбираемост през 2019 г. съгласно МСФО 9 са в размер на 7,946 хил. лв., като тази стойност е формирана от реинтегриране на начислени провизии по предоставени ресурси и аванси на банки – 115 хил. лв., разходи за вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа – 886 хил. лв., предоставени кредити и аванси на клиенти – 5,332 хил. лв., дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност – 262 хил. лв., други активи – 18 хил. лв., финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход за 1,563 хил. лв.

VII. Разходи за дейността

Разходите за дейността на ЦКБ АД през 2019 година са в размер на 147,266 хил. лв., като основно са формирани от разходи за заплати и персонал общо за 46,782 хил. лв. и административни и маркетингови разходи за 38,255 хил. лв.

Точка 11:

През 2019 г. няма сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на Групата.

Точка 12:

Групата е извършвала сделки със свързани лица. Като свързани Групата приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Групата е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие-майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпуснати, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2019 Групата има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към <u>31.12.2019</u>
Предприятие-майка	14
Получени депозити	
Дружества под общ контрол	44,107
Отпуснати кредити	4,534
Издадени гаранции	-
Репо сделки	814
Други вземания	1
Други задължения	29,315
Получени депозити	3,626
Предоставени депозити	258
Получени средства по емитирани облигации	
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер	1,069
Отпуснати кредити	65
Други вземания	4,586
Получени депозити	

Приходите и разходите, реализирани от Групата през 2019 от сделки със свързани лица са както следва:

	Обем през 2019
Свързани лица и видове сделки	
Предприятие-майка	
Приходи от такси и комисионни	1
Дружества под общ контрол	
Приходи от лихви	2,129
Приходи от такси и комисионни	1,405
Приходи от услуги	264
Разходи за лихви	(620)
Разходи за услуги	(7,537)
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер	
Приходи от лихви	9
Приходи от такси и комисионни	10
Приходи от услуги	1
Разходи за лихви	(3)
Разходи за услуги	(168)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 569 хил. лв. Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 829 хил. лв.

Точка 13:

Няма настъпили през 2019 г., събития и показатели с необичаен за Групата характер, имащи съществено влияние върху дейността на Групата.

Точка 14:

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2019
Банкови гаранции	36,068
В български лева	22,048
В чуждестранна валута	(17)
Загуба от обезценка	58,099
Общо банкови гаранции, нетно	239,092
Неотменими ангажименти	(1,086)
Загуба от обезценка	238,006
Общо неотменими ангажименти, нетно	297,208
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	(1,103)
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	296,105
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	296,105

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 239,092 хил. лв. и 180,214 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Точка 15

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2019
Български корпоративни ценни книжа	191,904
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	44,869
Деривати, държани за търгуване	28
Дългосрочни български държавни облигации	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	236,801

1. Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 67,726 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 124,178 хил. лв.

2. Чуждестранните корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 39,772 хил. лв., акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 581 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 4,516 хил. лв.

3. Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 дериватите държани за търгуване в размер на 28 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019
Средносрочни български държавни облигации	1,920
Дългосрочни български държавни облигации	279,890
Чуждестранни държавни облигации	167,266
Капиталови инвестиции във финансови институции	758
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	15,537
Български корпоративни ценни книжа	85,232
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	16,970
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	567,573

Към 31 декември 2019 за финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 3,179 хил. лв., които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 118,279 хил. лв. са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2019 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2019 капиталовите инвестиции в нефинансови институции в размер на 15,537 хил. лв. представляват акции в търговски дружества.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 българските корпоративни ценни книжа в размер на 85,232 хил. лв. представляват облигации на български корпоративни емитенти. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2019 чуждестранните държавни облигации в размер на 167,266 хил. лв. представляват в по-голямата си част държавните облигации на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019
Дългосрочни български държавни облигации	155,392
Чуждестранни държавни облигации	164,062
Български корпоративни облигации	7,964
Чуждестранни корпоративни облигации	12,743
Облигации емитирани от НБРСМ	17,067
Загуба от обезценка	(674)
ОБЩО ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	356,554

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 107,654 хил. лв. са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

Точка 16:

Естеството на банковата дейност предполага ползването на голям обем ресурс под формата на привлечени средства, като следва:

1. Депозити от банки

	Към 31.12.2019
Безсрочни депозити от местни банки:	
- в български лева	9,709
- в чуждестранна валута	6,983
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	6,189
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български валута	297
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	489
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,445
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	26,112

2. Получени кредити и други задължения към банки

Към 31 декември 2019 и 2018 ЦКБ АД, Скопие е получила от Народната Банка на Република Северна Македония и други местни банки в Република Северна Македония кредити за рефинансиране на търговски дружества в общ размер съответно на 162 хил. лв. и 1,129 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви.

3. Задължения към други депозанти

(a) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2019
Безсрочни депозити	
В лева	1,422,066
В чуждестранна валута	272,695
	1,694,761
Срочни депозити	
В лева	1,122,373
В чуждестранна валута	1,097,011
	2,219,384
Спестовни влогове	
В лева	1,259,614
В чуждестранна валута	518,683
	1,778,297
Други депозити	
В лева	11,326
В чуждестранна валута	902
	12,228
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	5,704,670

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2019
Депозити на граждани	
В български лева	2,781,982
В чуждестранна валута	1,603,274
	<u>4,385,256</u>
Депозити на предприятия	
В български лева	1,022,071
В чуждестранна валута	283,584
	<u>1,305,655</u>
Депозити на други институции	
В български лева	11,326
В чуждестранна валута	2,433
	<u>13,759</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>5,704,670</u></u>

4. Други привлечени средства

Към 31 декември 2019 другите привлечени средства представляват финансиране от Министерството на финансите на Република Северна Македония получено от ЦКБ Скопие, в размер на 778 хил. лв. за 2019 (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор и малки и средни предприятия. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от ЦКБ Скопие.

Точка 17:

Предоставени кредити и аванси на клиенти

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2019
Граждани:	
В български лева	897,185
В чуждестранна валута	234,529
Предприятия:	
В български лева	820,262
В чуждестранна валута	786,185
	<u>2,738,161</u>
Загуба от обезценка	<u>(79,787)</u>
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	<u><u>2,658,374</u></u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2019 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 14,149 хил. лв. включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Групата или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

Точка 18:

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката - майка, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, бе вписано в Търговския регистър по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция.

След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

Точка 19:

Дружествата от Групата не са публикували конкретни прогнози за развитието си и съответно не отчитат съотношение между предварително направени прогнози и постигнати резултати.

Точка 20:

Групата управлява своите финансови ресурси в съответствие с действащото банково законодателство и вътрешна нормативна рамка. Групата обслужва в срок всички свои задължения и израз на това е високата ѝ степен на ликвидност.

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритета на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансирането на увеличението на финансовите активи и възможните иски по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи или намаляване на привлечените средства.

Групата следва задълженията и ограниченията произтичащи от нормативните актове на банковото законодателство в съответните държави свързани с управлението и надзора върху ликвидността на банките. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в ЦКБ АД е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от Ръководството на Банката политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на ЕБО и БНБ е Коефициента на ликвидно покритие, изразяващ отношението на покритие на високо ликвидните активи (парични средства в каса и по сметки в БНБ, ДЦК на Република България, необременени от залог, депозити във финансови институции със срок до 7 дни) спрямо изходящите парични потоци на Банката.

Коефициентът на ликвидно покритие на Групата към 31.12.2019 г. е: 494.14%.

Групата традиционно поддържа значителен обем високоликвидни активи – парични средства в каса и в Централните банки, които ѝ гарантират безпроблемно посрещане на ликвидни нужди. Техният дял към 31 декември 2019 е 28.05 % от общите активи на Банката. Поддържайки над 30% от активите си във високо-ликвидни активи, Банката е в състояние да осигури посрещане на всичките си нужди от плащания по падежирали финансови пасиви с настъпил падеж.

Точка 21:

Развитието си през 2020 г., Групата ще финансира със собствени средства и привлечен ресурс под формата на депозирани средства на граждани и нефинансови институции.

Точка 22:

През 2019 г. няма настъпили промени в основните принципи за управление на Групата.

Точка 23:

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информирание и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Групата по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопретеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни звена.

Точка 24:

През 2019 г. няма настъпили промени в управителните и надзорни органи на дружествата от Групата.

Точка 25:

Получени парични възнаграждения:

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на банката и нейните дъщерни дружества за 2019 г. в лева		
			ЦКБ АД	ЦКБ АД, Скопие	ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД
1.	Иво Каменов Георгиев	Председател на НС на ЦКБ АД	120,000	-	-
2.	Марин Великов Митев	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	-	-
3.	Райна Димитрова Кузмова	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	-	-
4.	Централен кооперативен съюз	Член на НС на ЦКБ АД	144,000	-	-
5.	Александър Асенов Воденичаров	Председател на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
6.	Цветан Цанков Ботев	Зам. председател на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
7.	Сава Маринов Стойнов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД, Член на НС на ЗАО „ИК Банк”, Изп. директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	72,000	-	15,133
8.	Георги Димитров Константинов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД, Член на НС на ЦКБ АД, Скопие, Изп. директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	72,000	23,473	15,133
9.	Георги Косев Костов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
10.	Александър Димитров Керезов	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-
11.	Бисер Йорданов Славков	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	-	-

Няма получени непарични възнаграждения.

Няма условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината.

Няма сума, дължима от Банката - майка за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Точка 26:

Към 31.12.2019 г., няма притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуриста акции на дружествата от Групата.

Точка 27:

Не са известни договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Точка 28:

Дружествата от Групата нямат висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания в размер най-малко 10 на сто от собствения им капитал. Общата стойност на задълженията или вземанията на дружествата от Групата по всички образувани производства не надхвърля 10 на сто от собствения им капитал.

Точка 29:

Начислените от Групата възнаграждения за 2019 на регистрираните одитори са, както следва:

Делойт Одит ООД	Сума в лв.
Одиторски услуги	806,177
Други услуги	87,230
ОБЩО	893,407
Грант Торнтон ООД	
Одиторски услуги	312,087
Други услуги	135,388
ОБЩО	447,475
Услуги, предоставени на ЦКБ Скопие от одиторите на дъщерното дружество	
Одиторски услуги	51,031
Други услуги	63,201
ОБЩО	114,231
ОБЩО ОДИТОРСКИ УСЛУГИ	1,169,295
ОБЩО ДРУГИ УСЛУГИ	285,819
ОБЩО	1,455,114

Другите услуги, предоставени от одиторите на Банката-майка включват:

Делойт Одит ООД

- поет ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2019, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“;
- извършен ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2018, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“

Делойт Одит ООД е предоставило самостоятелно следните услуги на Банката-майка:

- извършен ангажимент за договорени процедури във връзка с увеличението на регистрирания собствен капитал на Банката през 2019, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“;

Делойт България ЕООД (дружество от мрежата на Делойт), е предоставило самостоятелно следните услуги на Банката-майка:

- съдействие в изготвянето на преглед на готовността на Банката по отношение на изискванията за Преглед на качеството на активите (ПКА) съгласно Наръчник за ПКА издаден през юни 2018 от Европейската централна банка.

Грант Торнтон ООД

- поет ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2019, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“;
- извършен ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2018, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“

Грант Торнтон ООД е предоставило самостоятелно следните услуги на Банката-майка:

- извършен ангажимент за договорени процедури във връзка с във връзка с ИТ системите на Клон Кипър, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“;

Точка 30:

Директор за връзки с инвеститорите на ЦКБ АД е: Антон Филипов Филипов. Адрес на кореспонденция: 1086 София, бул. "Цариградско шосе" № 87; Телефон: +359 2 92 66 570; факс: 359 2 92 66 226; e-mail: anton.filipov@ccbank.bg; WEB – site: www.ccbank.bg.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

Информация относно публичното дружество по

Приложение 11 от Наредба No 2 на

Комисията за финансов надзор

1. Структура на капитала на дружеството, включително ценните книжа, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка, с посочване на различните класове акции, правата и задълженията, свързани с всеки от класовете акции, и частта от общия капитал, която съставлява всеки отделен клас.

Към 31.12.2019 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката - майка се състои от 127 129 970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката- майка.

2. Ограничения върху прехвърлянето на ценните книжа, като ограничения за притежаването на ценни книжа или необходимост от получаване на одобрение от дружеството или друг акционер.

Акциите на Банката-майка се прехвърлят свободно, при спазване на изискванията на действащото законодателство. Прехвърлянето на безналичните поименни акции има действие от момента на вписване на сделката в регистрите на Централния депозитар. Физически или юридически лица, както и лица, действащи съгласувано не могат без предварително одобрение от БНБ да придобиват пряко или косвено акции или права на глас по акции в Банката-майка, ако в резултат на придобиването участието им става квалифицирано или ако това участие достига или надхвърля праговете от 20, 33 или 50 на сто от акциите или права на глас по акциите, както и когато Банката-майка става дъщерно дружество.

3. Информация относно прякото и непрякото притежаване на 5 на сто или повече от правата на глас в общото събрание на дружеството, включително данни за акционерите, размера на дяловото им участие и начина, по който се притежават акциите.

Компанията-майка на Банката-майка, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и акциите му се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери в Банката - майка

	31 декември 2019 г.	
	Капитал*	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,584	61.03%
ЗАД "АРМЕЕЦ"	11,992	9.43%
УПФ "СЪГЛАСИЕ"	8,872	6.98%
Химимпорт АД	7,475	5.88%
Други	21,207	16.68%
	127,130	100%

*В ХИЛ. ЛВ.

4. Данни за акционерите със специални контролни права и описание на тези права.

Няма такива.

5. Системата за контрол при упражняване на правото на глас в случаите, когато служителите на дружеството са и негови акционери и когато контролът не се упражнява непосредствено от тях.

Няма такава система

6. Ограничения върху правата на глас, като ограничения върху правата на глас на акционерите с определен процент или брой гласове, краен срок за упражняване на правата на глас или системи, при които със сътрудничество на дружеството финансовите права, свързани с акциите, са отделени от притежаването на акциите.

Съгласно устава на дружеството, акционери на банката могат да бъдат юридически и физически лица. Акционер е всяко лице, което е придобило безналична поименна акция и е вписано в книгата на акционерите, водена от Централния депозитар.

Акционерът има право да изисква информация за състоянието на банката, което право се упражнява в пределите на закона, по всяко време, включително и на заседанията на Общото събрание. Членовете на управителните и контролните органи и прокуристите на Банката-майка са длъжни да отговарят вярно, изчерпателно и по същество на въпроси на акционерите, задавани на общото събрание, относно икономическото и финансовото състояние и търговската дейност на дружеството, освен за обстоятелствата, които представляват вътрешна информация. Акционерите могат да задават въпроси при провеждане на Общото събрание, независимо дали те са свързани с дневния ред.

Общото събрание включва акционерите с право на глас. Те участвуват в Общото събрание лично или чрез представител. Правото на глас се упражнява от лицата, вписани като акционери в регистрите на Централен депозитар 14 дни преди датата на общото събрание.

Акционерите - юридически лица се представляват от законните им представители, които се легитимират с документ за самоличност и удостоверение за актуално състояние на юридическото лице.

Акционерите - физически лица се легитимират с документ за самоличност.

Пълномощниците на акционерите следва да бъдат упълномощени с пълномощно, издадено при условията и по реда на чл.116 от ЗППЦК. Подписът на упълномощителя следва да бъде нотариално заверен, съответно, да бъде универсален електронен подпис в случай на издаване на пълномощното под формата на електронен документ.

На събранието всеки акционер може да бъде представляван само от един пълномощник.

Пълномощните следва да бъдат представени пред дружеството един работен ден преди деня на общото събрание.

Свикването на Общото събрание се извършва чрез покана, която се обявява в търговския регистър най-малко 30 дни преди неговото откриване. Поканата, заедно с материалите за общото събрание по чл.224 от ТЗ, се изпраща на Комисията за финансов надзор и се публикува на интернет страницата на Банката за времето от обявяването ѝ до приключването на общото събрание. По този начин се дава публичност на корпоративното събитие и се насърчава участието на акционери в Общото събрание на акционерите.

Поканата съдържа:

- наименованието и седалището на банката;
- вида на събранието, датата, мястото и часа на провеждането му;
- дневен ред на въпросите предложени за обсъждане, както и конкретни - предложения за решения;
- формалностите по регистрирането на акционерите /пълномощниците/ за събранието;
- други реквизити, предвидени в закона.

През времето от обявяването на поканата до датата на провеждането на общото събрание материалите за заседанието са на разположение на акционерите и техните представители. Текстовете в материалите са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Гласуването на акционерите на заседанията на Общото събрание е явно.

Когато на заседание на Общото събрание бъде поставен за решаване въпрос за отговорността на акционер за претърпени от банката вреди, акционерът или неговият представител, спрямо когото действията са насочени, не участва в гласуването.

Управителният съвет осъществява ефективен контрол, като създава необходимата организация за гласуването на представените акционери, лично или чрез упълномощени лица.

ЦКБ АД поддържа на интернет страницата си специална секция относно правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите. Управителният съвет съдейства на акционерите за включване на допълнителни въпроси в дневния ред на Общото събрание при условията и сроковете на закона. Акционерите се информират относно взетите решения на Общото събрание на акционерите, чрез публикуването на Протокола от Общото събрание на акционерите в интернет страницата на Банката и, когато е приложимо, по партидата на дружеството в Търговския регистър.

7. Споразумения между акционерите, които са известни на дружеството и които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

Не са известни на дружеството такива споразумения

8. Разпоредбите относно назначаването и освобождаването на членовете на управителните органи на дружеството и относно извършването на изменения и допълнения в устава.

Съгласно чл. 29, ал. 1, от Устава на Банката-майка, Надзорния съвет се състои от трима до петима членове. Най-малко една трета от членовете му трябва да бъдат

независими по смисъла на ЗППЦК. Към 31.12.2019 г. Надзорният съвет на ЦКБ АД се състои от четирима членове.

Членовете на Надзорния съвет се избират от Общото събрание на акционерите за срок от пет години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Лицата по изречение първо могат да бъдат избирани след предварително одобрение от БНБ.

Член на Надзорния съвет може да бъде дееспособно физическо лице, както и юридическо лице.

Член на Надзорния съвет, съответно представител на член-юридическо лице, може да бъде лице, което притежава надеждност и пригодност, необходими за заемане на длъжността и отговаря на следните изискванията:

- не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитирано;
- не е било през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали е възстановено в права;
- не е било член на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не е лишено или лишавано от право да заема материалноотговорна длъжност;
- не е съпруг или роднина до трета степен включително по права или по сребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и не се намира във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник.

Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет. Към 31.12.2019 г. , Управителният съвет се състои от 7 члена.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Членовете на Управителния съвет се избират след предварително одобрение от БНБ.

Членовете на Управителния съвет трябва да :

- имат висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър";
- притежават достатъчни за съответното образование квалификация и професионален опит в банковата дейност, а лицата които управляват и представляват банката (изпълнителни директори) и да са работили най-малко пет години на длъжност с ръководни функции в банка или сравнимо с банка дружество или институция, съобразно критерии, определени от БНБ;
- не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани;
- не са били през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали са възстановени в права;
- не са били членове на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;

- не са лишени или лишавани от право да заемат материалноотговорна длъжност;
- не са съпрузи или роднини до трета степен включително по права или по сребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и да не се намират във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не са невъзстановени в правата си несъстоятелни длъжници.
- не дават основание за съмнение относно тяхната надеждност и пригодност и възможност за възникване конфликт на интереси въз основа на събраните за тях данни.

Изменения и допълнения в учредителния договор (устава на банката) се извършват по решения на Общото събрание на акционерите, при спазване условията по чл. 71, ал. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 230 ал. 2 от Търговския закон.

9. Правомощията на управителните органи на дружеството, включително правото да взема решения за издаване и обратно изкупуване на акции на дружеството.

Размерът на капитала може да бъде изменян по реда, определен в закона и в устава на банката. Решението за изменение следва да съдържа изискуемите от закона реквизити.

Капиталът на банката може да се увеличи чрез:

- издаване на нови акции;
- превръщане на издадени като конвертируеми облигации в акции.

Увеличаването на капитала е допустимо само след като определеният в устава на банката размер е напълно внесен.

Ако новите акции се продават по цена по-висока от номиналната им стойност, тяхната емисионна стойност се определя в решението на Общото събрание.

Общото събрание може да реши да увеличи капитала чрез превръщане на част от печалбата в капитал. Решението за това се взема при условията и по реда, предвидени в закона.

При увеличаване на капитала на дружеството емисионната стойност на новите акции трябва да бъде изплатена изцяло, освен при увеличаване на капитала съгласно чл.197 от Търговския закон (ТЗ), както и чрез превръщане на облигации в акции. Член 188, ал.1, изречение второ от ТЗ не се прилага.

Всеки акционер има право да придобие част от новите акции, която съответства на неговия дял в капитала преди увеличаването. Чл.194, ал.4 и чл. 196, ал.3 от ТЗ не се прилагат. Право да участват в увеличението на капитала имат лицата, придобили акции най-късно до посочената в закона дата.

Увеличаването на капитала става по реда на ЗППЦК.

Капиталът на дружеството не може да бъде увеличаван по реда на чл.чл. 193, 195 и 196, ал.3 от ТЗ, освен при условията на чл.113, ал.2 от ЗППЦК.

Капиталът на Банката-майка може да се намали, при предварително писмено съгласие на БНБ, по реда, предвиден в закона:

- с намаляване на номиналната стойност на акциите;
- чрез обезсилване на акции. Капиталът на дружеството не може да бъде намаляван чрез принудително обезсилване на акции.

Банката може да закупи собствени акции въз основа на решение на Общото събрание на акционерите, което определя:

- максималния брой акции, подлежащи на обратно изкупуване;
- условията и реда, при които Управителния съвет извършва изкупуването в определен срок, не по-дълъг от 18 месеца;
- цената на изкупуване.

Решението по обратно изкупуване се взема с обикновено мнозинство от представения капитал и се вписва в Търговския регистър.

Обратното изкупуване се извършва при предварително писмено съгласие от БНБ и по реда на ЗППЦК. Дружеството може да придобива през една календарна година повече от 3 на сто собствени акции с право на глас в случаите на намаляване на капитала чрез обезсилване на акции само при условията и по реда на търгово предлагане по чл.149б от ЗППЦК.

След обратното изкупуване, осъществяването на правата по акциите се преустановява до тяхната последваща продажба в срок до една година от изкупуването. Ако в този срок акциите не бъдат продадени, те следва да се обезсилят, като капиталът се намалява при спазване на изискванията на закона и устава на банката.

10. Съществени договори на дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и последиците от тях, освен в случаите когато разкриването на тази информация може да причини сериозни вреди на дружеството; изключението по предходното изречение не се прилага в случаите, когато дружеството е длъжно да разкрие информацията по силата на закона.

Няма такива договори.

11. Споразумения между дружеството и управителните му органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Няма такива споразумения.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Нефинансова декларация

съгласно Чл. 48 от Закона за счетоводството

Настоящата Нефинансова декларация е изготвена в съответствие с изискванията на чл.48 от Закона за счетоводството и е неразделна част от Годишния доклад за дейността на ЦКБ АД за 2019 г.

Ръководството на Банката-майка декларира своята Политика за социална отговорност, която е документирана, прилагана, поддържана и съобщена на всички нива в структурата на фирмата.

Политиката за социална отговорност на Банката-майка и на дружествата от групата е насочена към извършване на дейностите в условията на стратегическо управление, което допринася за устойчиво икономическо развитие, коректни и етични трудови отношения с работниците и служителите, техните семейства и обществото като цяло с цел подобряване на качеството на живот.

Ръководството се ангажира да създава необходимите условия за спазване изискванията на Система за социална отговорност и за активното съдействие на ръководния и изпълнителски персонал в нейното развитие.

Ръководните принципи на дружествата от групата по отношение на социалната отговорност включват:

- спазване на приложимите национални закони и други изисквания и зачитане на международните актове и тяхното тълкуване в областта на социалната отговорност;
- недопускане на детски труд в противоречие с трудовото законодателство;
- недопускане на участие или съдействие за използването на принудителен или задължителен труд;
- недопускане на трафик на хора;
- осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на своите служители;
- уважение и зачитане на правата на човека и неговите основни свободи определени в Всеобщата декларация за правата на човека;
- защита на общоприетите човешки ценности;
- развитие и мотивиране на персонала;
- осигуряване на сигурност в разплащанията;
- поддържане на адекватно заплащане на труда с навременно плащане на работните заплати, данъците и видовете осигуровки на служителите и работниците;
- осигуряване ефективност на документирането, изпълняването, поддържането и разпространението на политиката в достъпна разбираема форма до всички служители, включително ръководен, експертен и изпълнителски персонал, както и до подизпълнители и доставчици;

I. Бизнес модел

Банката-майка се стреми да разширява своя пазарен дял, прилагайки клиентски ориентиран модел на банкиране и възползвайки се от широко разпределената си мрежа от клонове и офиси. Предлаганите универсални услуги са ориентирани както към населението, така и към земеделски производители, МСП и корпоративни клиенти. Банката-майка има богато портфолио от продукти и услуги, включващо потребителски, стокови и ипотечни кредити, всички видове кредити за юридически лица, банкови карти и допълнителни разплащателни услуги базирани на тях, член е на системата за преводи Western Union, предлага инвестиционни и посреднически услуги на българския и световния финансов пазар и др. Основните показатели, чрез които Банката определя своите стратегически цели е ръстът в абсолютни стойности на съответните показатели и пазарния дял. Банката-майка непрекъснато адаптира условията по своите продукти, като постоянно анализира пазарните условия и внедрява нови продукти, задоволяващи нуждите на клиентите.

Основна стратегия и цел е в дългосрочен план да се развият и надградят електронните канали за достъп, позволяващи не само електронни разплащания, но и по-голяма достъпност до различни банкови услуги – нови изисквания за ориентация към клиента, осъвременяване на функционалностите, усъвършенствани оперативни свойства.

II. Описание на политиките

За дружествата от групата е от приоритетно значение да съблюдават високи стандарти във всички свои делови взаимоотношения. В процедурите на банката са заложили механизми, които гарантират на висшия управленски състав и на всички заинтересовани страни адекватното и ефективно функциониране на системите за вътрешен контрол, управление на риска, отчетност и прозрачност.

Дружествата от групата прилагат ясна и категорична политика, както и прозрачни процедури за оценка, избор и взаимодействие със своите партньори, доставчици, клиенти и всички заинтересовани страни. Освен осигуряването на надеждни и висококачествени продукти и услуги, служителите на дружествата от групата имат за цел да обслужват прецизно своите клиенти съобразно потребностите, спазвайки правата и защитавайки интересите им, да търсят взаимна изгода, да спазват закона и вътрешните правила и да работят при пълна поверителност, съгласно изискванията на действащото законодателство в съответната държава. Групата влага сериозни ресурси и усилия, за да проучи, формулира и подбере подходящите решения, с които да предотврати възникването на всеки срещнат в практиката проблем.

Етичен бизнес кодекс на Банката-майка

С цел контрол върху етичните аспекти на работата на служителите на Банката-майка, в Кодекса за поведение и професионална етика на банката е заложила система от правила, които системно се актуализират и допълват. В кодекса са залегнали принципите на честност, лоялност и съвестност, както и строги изисквания към поведението на служителите по отношение на тяхната лична и професионална етика. Той съдържа правила и норми, които дават насока на служителите в ежедневната им работа и задава общия тон на взаимоотношенията им както в рамките на банката, така и с трети страни. Подобни вътрешнонормативни актове се прилагат и в дъщерните дружества.

Политика за борба против корупцията

Дружествата от групата не толерират каквато и да е форма на подкуп или корупция. В частност, банката-майка приема да се въздържа от всякакви действия и поведение, които биха могли да бъдат възприети като активен или пасивен подкуп.

Служителите на банката-майка са задължени да спазват Закона за мерките срещу прането на пари, Правилника за приложение на Закона за мерките срещу прането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на терористична дейност и вътрешните правила за контрол и предотвратяване на пране на пари и финансиране на терористична дейност. Аналогично и служителите на дъщерните дружества да спазват стриктно нормативната уредба, засягаща тази проблематика и действаща в съответната държава.

Прилагат се изпитани процедури, които гарантират активите на дружествата от групата и предотвратяват търговията с вътрешна информация и евентуални злоупотреби от страна на служителите. Освен с грижа за клиента, бизнес партньорите, властите и обществото, всички

служители на Групата се ангажират и с това да осигурят справедливо отношение към всички свои колеги, както и да се придържат стриктно към изискванията на Закона за защита от дискриминация.

Ръководството съзнава, че неговият професионален и житейски пример има по-голямо въздействие върху служителите отколкото казаните или написани думи. Ето защо всеки един от тях се стреми да бъде пример за подражание по отношение на професионалната си етика и високите си морални качества, а в служебните си задължения да се ръководи от ценности като честност, справедливост, прецизност, лоялност, уважение и благоразумие. Ръководството споделя вярата, че доброто корпоративно управление не се изчерпва единствено с покриване на заложените в законната рамка изисквания, а е преди всичко въпрос на дълбока вътрешна убеденост. За Групата, доброто корпоративно управление предполага на първо място уважение към акционерите, които са гласували доверие на ръководството, както и осъзнаване на непосредствените и дългосрочните ползи от управленската прозрачност.

Политика по отношение на служителите

Водени от предизвикателствата на съвременната пазарна среда и в отговор на повишаващите се изисквания, ръководството вярва, че успешен бизнес и стабилно развитие са възможни само чрез фокусиране върху качеството в целия аспект от дейности на Групата.

Дружествата от групата съзнават, че начинът, по който се отнася със своите служители и социалните придобивки, които им осигурява, са сред основните механизми, чрез които банката може да работи за общественото благо. Затова от самото си създаване банката инвестира в непрекъснатото усъвършенстване на човешките си ресурси, като прилага прецизни методи за подбор, обучение, оценка и възнаграждаване на персонала. Тези практики стъпват върху убеждението на ръководството, че хората са най-ценният ѝ актив и основната предпоставка за бъдещ растеж.

Банката-майка отдава огромно значение на:

- Подбора на кандидатите за работа въз основа на личните им качества и заслуги, базиран на внимателна оценка на познанията, компетентността и професионализма на потенциалните служители. Дава равен шанс на всички достойни кандидати да станат част от екипа ѝ без оглед на техния пол, етнически произход, обществено положение, вярвания, политически възгледи или каквито и да е било други фактори, които нямат отношение към техния професионализъм и умения, чрез прилагана на политика по многообразие.

- Осигуряването на равни възможности за обучение и карьерно развитие на всички служители без оглед на настоящата им позиция.

- Създаването на работна среда, която цени, признава и възнагражда усилията и постиженията, които са и сред основните ценности на организацията.

Развитие на потенциала на служителите

Банката се стреми да насочва служителите си към бизнес дейности, които биха позволили пълното разгръщане на техния потенциал и осъществяване на техните лични и професионални амбиции. Акцентира се и върху развитието на качества, които позволяват непрекъснатото израстване на служителите и оттам – на цялата организация.

Политиката за развитие на персонала в Банката-майка дава възможност на служители от всички йерархични нива, които са доказали професионалните си качества, да бъдат повишавани не само в рамките на същото управление/ клон, но и да бъдат преназначавани на други позиции в организацията, стига да притежават изискваните за новата длъжност опит и професионални качества.

Не на последно място, за дружествата от групата е от огромно значение да задържи и да развива кадрите си и последователно полага усилия в тази посока. През цялата година се организират програми за развитие на персонала, чиято цел е проучването и усъвършенстването на професионалните качества на служителите ѝ и пълното разгръщане на техния потенциал.

Трудово възнаграждение и социални придобивки

Политиката на заплащане и допълнителни социални придобивки е разработена с цел привличане, наемане и задържане на висококвалифицирани кадри. Тя се основава на следните принципи: -вътрешно равновесие, признание на личните качества на всеки служител, възнаграждение, съответстващо на представянето и конкурентност.

За 2019 г. Банката-майка има приета от управителния съвет „Програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД”,

Нашите ценности:

- справедливост – равни възможности за развитие.
- качество – стремеж към съвършенство във всяко начинание
- уважение – към нашите колеги, клиенти и съграждани
- екипност – успяваме, когато сме заедно
- доверие – то прави и невъзможното постижимо
- социална отговорност- работа с грижа към обществото
- ефективност – стремеж винаги да бъдат постигнати целите
- креативност – търсене на новаторски идеи в стремежа си да се усъвършенстваме

III. Основни рискове свързани с екологичните и социалните въпроси

Успехът на всеки бизнес е неразривно свързан с благоденствието на общността, в чиито рамки той развива своята дейност. Ето защо ежедневните действия на Банката-майка са подчинени на най-висшите етични принципи и на непоколебимото желание на компанията да даде своя значим принос към развитието на българското общество. Банката-майка също така е отворена към нови възможности за инициативи, които облагодетелстват местните общности и повишават гражданското самосъзнание сред служителите ѝ.

Политикана на Групата по опазване на околната среда се състои в:

- 1.Изпълнение на дейностите по начин, гарантиращ опазването на околната среда
2. Вземане на предпазни мерки срещу потенциално замърсяване на околната среда
- 3.Спазване на всички закони и правила, както и вътрешните разпоредби, приети от банката, насочени към екологичното равновесие.

Основните екологични рискове, които имат отношение към дейностите в банката са свързани с неспазване на екологичните норми и установени правила.

Основните социални рискове пред, който е изправена банката е риска от текучество и риск от ниска квалификация на новопостъпилия персонал.

Бъдещи задачи пред Групата са:

- 1.Привличане на нови квалифицирани кадри.
 - 2.Ограничаване на текучеството до минимум, чрез въвеждане на стимули за постигнати резултати и разширяване на социалната програма
 - 3.Обучение на новопостъпилия персонал
- Дружествата от групата спазват всички свои приети политики по отношение на екологичните и социалните въпроси.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

СЪГЛАСНО ЧЛ. 100Н, АЛ. 8 ОТ

ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

1. Информация дали емитентът спазва по целесъобразност:

а) кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя, или
б) друг кодекс за корпоративно управление;

в) информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от емитента в допълнение на кодекса по буква "а" или буква "б".

Банката-майка спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление и осъществява дейността си в пълно съответствие с принципите и разпоредбите на кодекса. Банката-майка не прилага практики на корпоративно управление в допълнение на Националния кодекс за корпоративно управление.

2. Обяснение от страна на емитента кои части на кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква "а" или буква "б" не спазва и какви са основанията за това, съответно когато емитентът е решил да не се позовава на никое от правилата на кодекса за корпоративно управление - основания за това;

Банката-майка осъществява дейността си в пълно съответствие с Националния кодекс за корпоративно управление. Няма части на Националния кодекс за корпоративно управление, които дружеството не спазва.

3. Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане;

В изпълнение на изискванията на Наредба № 10 на БНБ за вътрешния контрол в банките, Служба "Вътрешен одит" при ЦКБ АД проверява и оценява системата за отчетност и информация, електронните информационни системи и верността на данните; системите за управление на риска, методите за оценка на риска и достатъчността на капитала; вътрешните контролни процедури при извършване на сделки и др. В съответствие с "Правилата за организацията и дейността на специализираната служба за вътрешен одит в Банката-майка ежегодно се планират и извършват проверки на основните рискове за банката: кредитен, лихвен, пазарен, ликвиден, операционен и др. При проверките се оценяват системите, политиките и правилата за управление на риска; дейността на органите и звената в банката, отговарящи за контрола и оценката на отделните рискове; спазването на нормативните изисквания и вътрешни правила; системата за отчетност и информация; верността на изготвяните финансови и надзорни отчети и др.

Съгласно Закона за кредитните институции /ЗКИ/, годишните финансови отчети на Банката-майка на индивидуална и на консолидирана основа подлежат на независим финансов одит от две специализирани одиторски предприятия, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит.

Банката-майка съгласува предварително с БНБ избора на одитори.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
Централна Кооперативна Банка АД
31 декември 2019 г.

В доклада си одиторите дават заключение за обстоятелствата относно достоверното представяне на имущественото и финансовото състояние на банката и получения финансов резултат. Одиторите извършват преглед и изразяват одиторско мнение и относно:

1. надеждността на системите за вътрешен контрол;
2. съответствието на изготвените от банката годишни финансови и надзорни отчети с изискванията на ЗКИ и на актовете по прилагането му.

Одиторите информират незабавно и в писмена форма БНБ за всички обстоятелства, които са им станали известни в хода на проверката и които:

1. представляват нарушение на законите, подзаконовите нормативни актове и актовете на БНБ, които регулират банковата дейност;
2. засягат или могат да доведат до засягане нормалното функциониране на банката;
3. водят или биха могли да доведат до ситуация, при която банката няма да е в състояние да изпълнява своите парични задължения;
4. водят до отказ на одитора да завери отчетите или до заверка на отчетите с изразяване на резерви;
5. са свързани с действия на администратор на банката, които причиняват или могат да причинят значителни вреди на банката или на нейни клиенти;
6. са свързани с неверни или непълни данни в отчетите и докладите, които банките редовно представят в БНБ.

Общото събрание на акционерите на Банката-майка, избра „Делойт Одит“ ООД, ЕИК 121145199 и „Грант Торнтон“ ООД, ЕИК 831716285 за одиторски дружества, които да извършат проверка и заверка на годишния отчет на банката за 2019 г. и надзорните отчети, определени от Българска народна банка.

Съгласно Закона за независимия финансов одит, Банката-майка има избран одитен комитет, който:

1. Наблюдава на процесите по финансово отчитане в ЦКБ АД;
2. Наблюдава ефективността на системите за вътрешен контрол;
3. Наблюдава на ефективността на системите за управление на рисковете;
4. Наблюдава на независимия финансов одит в предприятието;
5. Извършва преглед на независимостта на регистрирания одитор на предприятието в съответствие с изискванията на закона и Етичния кодекс на професионалните счетоводители;
6. Дава препоръка за избор на регистриран одитор за проверка и заверка на годишния финансов отчет на ЦКБ АД.

Спецификата в банковия отрасъл обуславя необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска, Банката-майка прилага Регламент 575/2013 и Директива 36/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

Управлението на риска в Банката-майка се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции, както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката-майка в рамките на възприетата стратегия за развитие;

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2019 г.

2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска:

Комитет по риска;

Комитет за управление на активите и пасивите;

Кредитен съвет;

Кредитен комитет;

Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на рискови експозиции (КНОКПРЕ).

3. Изпълнителни директори и Прокурист - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката-майка стратегия за управление на риска;

4. Дирекция "Анализ и Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

През 2019 г. Банката-майка нито е получавала, нито е отправяла предложения за поглъщане.

4.1. Информация по член 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО

Към 31.12.2019 г. акционерите, притежаващи 5 на сто или повече от капитала и правата на глас в общото събрание на Банката-майка:

Акционер	Процент от капитала
ЦКБ Груп ЕАД	61.03%
ЗАД „АРМЕЕЦ“	9.43%
УПФ „СЪГЛАСИЕ“	6.98%
ХИМИМПОРТ АД	5.88%

Основен акционер на банката е Химимпорт АД, който пряко и чрез свързани лица, по смисъла на ЗППЦК контролира над 75% от гласовете от общото събрание на акционерите на ЦКБ АД.

4.2. Информация по член 10, параграф 1, буква "г" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права

Банката-майка няма акционери със специални права на контрол.

4.3. Информация по член 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез

сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа

Съгласно устава на дружеството, акционери на банката могат да бъдат юридически и физически лица. Акционер е всяко лице, което е придобило безналична поименна акция и е вписано в книгата на акционерите, водена от Централния депозитар.

Акционерът има право да изисква информация за състоянието на банката, което право се упражнява в пределите на закона, по всяко време, включително и на заседанията на Общото събрание. Членовете на управителните и контролните органи и прокуристът на Банката са длъжни да отговарят вярно, изчерпателно и по същество на въпроси на акционерите, задавани на Общото събрание, относно икономическото и финансовото състояние и търговската дейност на дружеството, освен за обстоятелствата, които представляват вътрешна информация. Акционерите могат да задават въпроси при провеждане на Общото събрание, независимо дали те са свързани с дневния ред.

Общото събрание включва акционерите с право на глас. Те участват в Общото събрание лично или чрез представител. Правото на глас се упражнява от лицата, вписани като акционери в регистрите на Централен депозитар 14 дни преди датата на Общото събрание.

Акционерите - юридически лица се представляват от законните им представители, които се легитимират с документ за самоличност и удостоверение за актуално състояние на юридическото лице.

Акционерите - физически лица се легитимират с документ за самоличност.

Пълномощниците на акционерите следва да бъдат упълномощени с пълномощно, издадено при условията и по реда на чл.116 от ЗППЦК. Подписът на упълномощителя следва да бъде нотариално заверен, съответно, да бъде универсален електронен подпис в случай на издаване на пълномощното под формата на електронен документ.

На събранието всеки акционер може да бъде представляван само от един пълномощник.

Пълномощните следва да бъдат представени пред дружеството един работен ден преди деня на Общото събрание.

Свикването на Общото събрание се извършва чрез покана, която се обявява в търговския регистър най-малко 30 дни преди неговото откриване. Поканата, заедно с материалите за общото събрание по чл.224 от ТЗ, се изпраща на Комисията за финансов надзор и се публикува на интернет страницата на Банката за времето от обявяването ѝ до приключването на Общото събрание. По този начин се дава публичност на корпоративното събитие и се насърчава участието на акционери в Общото събрание на акционерите.

Поканата съдържа:

- наименованието и седалището на банката;
- вида на събранието, датата, мястото и часа на провеждането му;
- дневен ред на въпросите предложени за обсъждане, както и конкретни - предложения за решения;
- формалностите по регистрирането на акционерите /пълномощниците/ за събранието;
- други реквизити, предвидени в закона.

През времето от обявяването на поканата до датата на провеждането на общото събрание материалите за заседанието са на разположение на акционерите и техните представители. Текстовете в материалите са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Гласуването на акционерите на заседанията на Общото събрание е явно.

Когато на заседание на Общото събрание бъде поставен за решаване въпрос за отговорността на акционер за претърпени от банката вреди, акционерът или неговият представител, спрямо когото действията са насочени, не участва в гласуването.

Управителният съвет осъществява ефективен контрол, като създава необходимата организация за гласуването на представените акционери, лично или чрез упълномощени лица.

Банката-майка поддържа на интернет страницата си специална секция относно правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите. Управителният съвет съдейства на акционерите за включване на допълнителни въпроси в дневния ред на Общото събрание при условията и сроковете на закона. Акционерите се информират относно взетите решения на Общото събрание на акционерите, чрез публикуването на Протокола от Общото събрание на акционерите в интернет страницата на Банката и, когато е приложимо, по партидата на дружеството в Търговския регистър.

4.4. Информация по член 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

Съгласно чл. 29, ал. 1, от Устава на Банката-майка, Надзорния съвет се състои от трима до петима членове. Най-малко една трета от членовете му трябва да бъдат независими по смисъла на ЗППЦК. Към 31.12.2019 г. Надзорният съвет на Банката-майка се състои от четирима членове.

Членовете на Надзорния съвет се избират от Общото събрание на акционерите за срок от пет години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Лицата по изречение първо могат да бъдат избирани след предварително одобрение от БНБ.

Член на Надзорния съвет може да бъде дееспособно физическо лице, както и юридическо лице.

Член на Надзорния съвет, съответно представител на член-юридическо лице, може да бъде лице, което притежава надеждност и пригодност, необходими за заемане на длъжността и отговаря на следните изискванията:

- не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитирано;
- не е било през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали е възстановено в права;
- не е било член на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не е лишено или лишавано от право да заема материалноотговорна длъжност;
- не е съпруг или роднина до трета степен включително по права или по съребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и не се намира във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник.

Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет. Към 31.12.2019 г., Управителният съвет се състои от 7 члена.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Членовете на Управителния съвет се избират след предварително одобрение от БНБ.

Членовете на Управителния съвет трябва да :

- имат висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър";
- притежават достатъчни за съответното образование квалификация и професионален опит в банковата дейност, а лицата които управляват и представляват банката (изпълнителни директори) и да са работили най-малко пет години на длъжност с ръководни функции в банка или сравнимо с банка дружество или институция, съобразно критерии, определени от БНБ;
- не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани;
- не са били през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали са възстановени в права;
- не са били членове на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не са лишени или лишавани от право да заемат материалноотговорна длъжност;
- не са съпрузи или роднини до трета степен включително по права или по съребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и да не се намират във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не са невъзстановени в правата си несъстоятелни длъжници;
- не дават основание за съмнение относно тяхната надеждност и пригодност и възможност за възникване конфликт на интереси въз основа на събраните за тях данни.

Изменения и допълнения в учредителния договор (устава на банката) се извършват по решения на Общото събрание на акционерите, при спазване условията по чл. 71, ал. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 230 ал. 2 от Търговския закон.

4.5. Информация по член 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

Размерът на капитала може да бъде изменен по реда, определен в закона и в устава на банката. Решението за изменение следва да съдържа изискуемите от закона реквизити.

Капиталът на банката може да се увеличи чрез:

- издаване на нови акции;
- превръщане на издадени като конвертируеми облигации в акции.

Увеличаването на капитала е допустимо само след като определеният в устава на банката размер е напълно внесен.

Ако новите акции се продават по цена по-висока от номиналната им стойност, тяхната емисионна стойност се определя в решението на Общото събрание.

Общото събрание може да реши да увеличи капитала чрез превръщане на част от печалбата в капитал. Решението за това се взема при условията и по реда, предвидени в закона.

При увеличаване на капитала на дружеството емисионната стойност на новите акции трябва да бъде изплатена изцяло, освен при увеличаване на капитала съгласно чл.197 от Търговския закон (ТЗ), както и чрез превръщане на облигации в акции. Член 188, ал.1, изречение второ от ТЗ не се прилага.

Всеки акционер има право да придобие част от новите акции, която съответства на неговия дял в капитала преди увеличаването. Чл.194, ал.4 и чл. 196, ал.3 от ТЗ не се прилагат. Право да участват в увеличението на капитала имат лицата, придобили акции най-късно до посочената в закона дата.

Увеличаването на капитала става по реда на ЗППЦК.

Капиталът на дружеството не може да бъде увеличаван по реда на чл. 193, чл. 195 и чл. 196, ал.3 от ТЗ, освен при условията на чл.113, ал.2 от ЗППЦК.

Капиталът на банката може да се намали, при предварително писмено съгласие на БНБ, по реда, предвиден в закона:

- с намаляване на номиналната стойност на акциите;
- чрез обезсилване на акции. Капиталът на дружеството не може да бъде намаляван чрез принудително обезсилване на акции.

Банката може да изкупи собствени акции въз основа на решение на Общото събрание на акционерите, което определя:

- максималния брой акции, подлежащи на обратно изкупуване;
- условията и реда, при които Управителния съвет извършва изкупуването в определен срок, не по-дълъг от 18 месеца;
- цената на изкупуване.

Решението по обратно изкупуване се взема с обикновено мнозинство от представения капитал и се вписва в Търговския регистър.

Обратното изкупуване се извършва при предварително писмено съгласие от БНБ и по реда на ЗППЦК. Дружеството може да придобива през една календарна година повече от 3 на сто собствени акции с право на глас в случаите на намаляване на капитала чрез обезсилване на акции само при условията и по реда на търгово предлагане по чл.149б от ЗППЦК.

След обратното изкупуване, осъществяването на правата по акциите се преустановява до тяхната последваща продажба в срок до една година от изкупуването. Ако в този срок акциите не бъдат продадени, те следва да се обезсилят, като капиталът се намалява при спазване на изискванията на закона и устава на банката.

5. Състав и функционирането на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети

Банката-майка има двустепенна система на управление. Към 31.12.2019 г. Надзорния и Управителен съвети следния състав:

Надзорен съвет:

Председател:

- Иво Каменов

Членове:

- Марин Митев
- Райна Кузмова
- Централен кооперативен съюз, представляван от Петър Стефанов

Управителен съвет:

Председател:

- Проф. Д-р Александър Воденичаров

Заместник председател

- Цветан Ботев

Членове:

- Д-р Георги Константинов - Изпълнителен директор
- Сава Стойнов - Изпълнителен директор
- Георги Костов - Изпълнителен директор
- Александър Керезов
- Проф. д-р Бисер Славков

НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Надзорният съвет не участва в управлението на банката. Той представлява банката само в отношенията с Управителния съвет. Надзорният съвет избира от своите членове председател, приема правилата за работата си и одобрява правилника за работа на Управителния съвет. Надзорният съвет може по всяко време да иска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по въпрос, който засяга банката. Той може да прави проучвания в изпълнение на задълженията си като използва и експерти.

Надзорният съвет заседава най-малко веднъж месечно.

Надзорният съвет:

- избира членовете на Управителния съвет. Избира прокуристи, с изключение на тези, чието упълномощаване е само за дейността на клон, и търговски пълномощници;
 - одобрява овластяването на двама или повече членове на Управителния съвет, които имат постоянен адрес или дългосрочно пребиваване в страната, наричани изпълнителни директори, да представляват дружеството пред физически, юридически лица и държавата, и да осъществяват оперативното му управление. Овластяването може да бъде оттеглено по всяко време;
 - одобрява административната структура (длъжности, организационни звена и тяхната субординация) на банката;
 - има право по всяко време да поиска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга дружеството;
 - може да прави проучвания като използва експерти;
 - одобрява стратегията за дейността на банката;
 - определя възнагражденията и тантиемите, дължими на прокуристите, сроковете за които се дължат и размерите на гаранциите им за управление;
 - решава други въпроси, предоставени в неговата компетентност от законите и устава.
- Надзорният съвет, по предложение на Управителния съвет, дава съгласие за:
- придобиване, закриване, прехвърляне на предприятия и части от тях;
 - съществени промени в дейността на банката;
 - съществени организационни промени;
 - дългосрочно сътрудничество, над 3 /три/ години, с трети лица, което е от съществено значение за банката, включително участие и прекратяване на участие в дружества с такъв срок, с изключение на случаите, когато банката придобива мажоритарен дял в дружеството;
 - създаване и закриване на клонове.

Надзорният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

При изпълнение на своите задължения Надзорният съвет се ръководи от законите, Устава на Банката и стандартите за почтеност и компетентност.

Политиката на Надзорния съвет по отношение на възнагражденията гарантира ефективно управление на дружеството в интерес на акционерите.

Независимият член на Надзорния съвет действа в най-добрия интерес на Банката и акционерите безпристрастно и необвързано.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Правомощията на Управителния съвет са подробно установени в Устава на Банката-майка. Банката-майка се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет. Към 31.12.2019 г., Управителният съвет се състои от 7 члена.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Управителният съвет решава всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Общото събрание или Надзорния съвет.

Управителният съвет докладва за дейността и състоянието на дружеството пред Надзорния съвет, задължително най-малко веднъж след изтичането на всяко календарно тримесечие.

Компетенциите, правата и задълженията на членовете на Управителния съвет следват изискванията на закона, Устава на Банката и стандартите на добрата професионална и управленска практика.

Управителният съвет:

- организира изпълнението на решенията на Общото събрание и на Надзорния съвет;
- определя финансовата политика на банката в съответствие с действащото законодателство, Устава, решенията на Общото събрание на акционерите и решенията на Надзорния съвет;
- приема програми, бюджет, оперативни планове, касаещи дейността на банката;
- одобрява и предлага за одобрение от Надзорния съвет административната структура на банката, включваща дирекции, отдели, служби и клонове;
- взема решение за дългосрочно сътрудничество /над три години/ от съществено значение за банката, сътрудничество с трети лица, участие или прекратяване на участие в други дружества в страната и чужбина, придобиване и разпореждане с недвижими имоти или вещни права върху тях, както и учредяване на ипотечи, залози или други тежести върху имущество на банката;
- изготвя и предлага за одобрение от Надзорния съвет на годишния финансов отчет, доклада за дейността на банката и предложението за разпределение на печалбата, което ще направи пред Общото събрание на акционерите;
- одобрява разпореждането с дълготрайните и другите активи на банката, когато това е необходимо съгласно разпоредбите на Закона за кредитните институции и ЗППЦК;
- одобрява кредитната и лихвената политика на банката и тарифата за лихвите, таксите и комисионите, събирани от нея;
- взема решения за предоставяне на големи и вътрешни кредити при условията на чл. 44 и чл. 45 от Закона за кредитните институции;
- решава прекратяването на балансовото водене на рискови експозиции, класифицирани като необслужвани, при спазване на действащата нормативна уредба. Решава отписването на липси и загуби на стойност до 10 на сто от капитала, като решението се одобрява от Надзорния съвет.
- приема вътрешните правила за дейността на банката;
- приема правилник за работата си, който се одобрява от Надзорния съвет;

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2019 г.

- изпълнява и други функции, възложени му от Общото събрание и Надзорния съвет.

Управителният съвет заседава най-малко веднъж месечно. Управителният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове. Когато се взема решение относно избора, освобождаване или определяне отговорността на изпълнителен директор, той не участва в гласуването. Решенията на Управителния съвет са задължителни за изпълнителните директори и прокуриста.

Членовете на Управителния съвет подават декларация, че са съгласни да изпълняват длъжността си в интерес на банката, че са налице предвидените в закона и устава предпоставки, съответно липсват пречки за изпълняване на тази длъжност и че ще опазват банковата тайна.

По време на своя мандат членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

В договорите за възлагане на управлението, сключвани с членовете на Управителния съвет, се определят техните задължения и задачи, критериите за размера на тяхното възнаграждение, задълженията им за лоялност към дружеството и основанията за освобождаване.

Информацията за възнагражденията на членовете на Управителния съвет е публична и се разкрива при представяне на годишните финансови отчети на Банката.

Конфликт на интереси: Членовете на Управителния съвет са длъжни да избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси. В тази връзка те са запознати със задълженията и ограниченията в тяхната дейност във връзка с изискванията на закона и в частност тези на Закона за кредитните институции /ЗКИ/ и на ЗППЦК. В ЦКБ АД действат вътрешни правила за реда за разкриване на конфликт на интереси и за осигуряване на доверителност. Членовете на Управителния съвет незабавно разкриват наличие на конфликт на интереси и не участват в обсъждането и гласуването на въпроси, при които съществува или е налице потенциален конфликт на интереси.

6. Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи на Банката-майка във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период;

Банката-майка не прилага политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи на дружеството във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит. Комитетът по подбор, в Банката-майка, набелязва и препоръчва за избиране от Надзорния съвет, кандидати за членове на Управителния съвет, като взема предвид баланса на професионални знания и умения, разнообразните квалификации и професионален опит на членовете в състава на съвета, необходими за управлението на банката.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на
Централна кооперативна банка АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на Централна кооперативна банка АД („Банката“) и нейните дъщерни дружества (общо „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2019 и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

<i>Ключов одиторски въпрос</i>	<i>Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит</i>
<p>Обезценка на кредити и аванси на клиенти</p> <p>Предоставените кредити и аванси на клиенти представляват съществена част (41%) от общите активи на Групата, към 31 декември 2019 г., като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 2,738,161 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 79,787 хил. лв. Групата, прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти. (Виж бел. 3 и 8 от консолидирания финансов отчет.)</p> <p>Оценката на загубите от обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на обезценени вземания и количественото определяне на обезценките на кредити. За да определи сумата на обезценките за очаквани кредитни загуби, Групата прилага статистически модели с входящи данни, получени от вътрешни и външни източници.</p> <p>Съгласно изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“, Групата разграничава три фази на обезценка, като критериите за класификация в отделните фази се базират на оценка на обективните характеристики на кредитите и кредитополучателите, и на субективни преценки на Групата.</p> <p>Преценката за класификацията в отделните фази за обезценка е резултат от комбинация на количествени и качествени фактори.</p> <p>Очакваните кредитни загуби се изчисляват, използвайки налична историческа информация и очакваното бъдещо развитие, определено с използване на макроикономически индикатори.</p> <p>Използваните статистически модели се базират на вероятността от неизпълнение и очакваната сума на загубата при неизпълнение. Входящите данни за моделите, методиките на изчисление и тяхното прилагане зависят от преценката на ръководството на Групата.</p> <p>Както е оповестено в бел. 8 от приложения консолидиран финансов отчет, Групата е отчела</p>	<p>В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:</p> <p>Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на обезценка на предоставени кредити на клиенти, прилагани от Групата. Ние преценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да разработим нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти.</p> <p>Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Групата за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на обезценките за значимите кредитни портфейли.</p> <p>Ние включихме в одита наши експерти в областите, изискващи специфична експертиза.</p> <p>Също така, ние прегледахме качеството на историческите данни, използвани в изчислението на рисковите параметри, и преизчислихме обезценката на извадка от експозиции, на база на стойностите на рисковите параметри, получени в резултат от прилагането на моделите.</p> <p>За извадка от експозиции ние оценихме доколко използваните методи за определяне на обезценките са подходящи. Ние изградихме независимо очакване за нивото на необходимите обезценки на кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2019 на база на преглед на вътрешна и външна информация и сравнихме нашето очакване с обезценките определени от ръководството и представени във финансовия отчет.</p> <p>За извадка от кредити ние оценихме доколко е подходяща класификацията по фази, вземайки предвид дали са налице фактори, показващи значително увеличение на кредитния риск.</p> <p>Ние извършихме детайлни процедури по същество върху извадка от кредити с цел да</p>

към 31 декември 2019 натрупана обезценка на кредити и аванси на клиенти в размер на 79,787 хил. лв.

Поради значимостта на оценката на кредитите и авансите на клиенти за консолидирания финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на загубите от обезценка по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че определянето на обезценката на кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос.

проверим дали кредитите са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Групата. Ние анализирахме финансовото състояние на кредитополучателите и проверихме дали са налице нарушения на договорите и/или отклонения при спазване на договорните условия. За експозициите в нашата извадка ние направихме анализ на основните допускания и преценки на ръководството на Групата, включително оценка на приложените сценарии за очакваните парични потоци. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия, оценките на обезпеченията и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на кредитите.

Ние извършихме оценка на пълнотата и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани с оценката на кредитите и аванси на клиенти.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад, се състои от годишен консолидиран доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамката на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние сме отговорни за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Носим изключителна отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Годишният консолидиран доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба № 38/2007 на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На базата на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на нейния консолидиран финансов отчет като цяло, създадената и прилагана в Банката организация във връзка със съхраняването на клиентски активи, съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба 38 на КФН и на чл. 3-10 от Наредба № 58 на КФН по отношение на дейността на Групата в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Становище във връзка с чл. 100н, ал. 10 във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури при нашия одит и на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която тя работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Групата във връзка с процеса на финансово отчитане, което е част от годишния консолидиран доклад за дейността (като елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета на ЕС от 21 април 2004 относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2019 от Общото събрание на акционерите, проведено на 12 септември 2019, за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 на Групата представлява двадесет и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Групата, извършен от Делойт Одит ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Групата, извършен от „Грант Торнтон“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставили други услуги на Групата, които не са посочени в консолидирания доклад за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата.

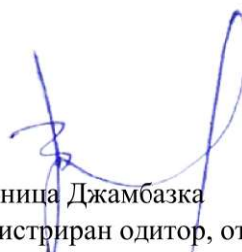
Делойт Одит ООД

За Делойт Одит ООД

Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

За Грант Торнтон ООД

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов
Управител

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

бул. Черни връх 26
1421 София, България

30 април 2020

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
АКТИВИ			
Парични средства и парични салда в Централни банки	4	1,794,060	1,722,610
Предоставени ресурси и аванси на банки	5	232,315	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	6	303,230	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	7	236,801	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8	2,658,374	2,459,450
Други активи	9	45,775	54,108
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	10	567,573	503,891
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	11	356,554	296,239
Дълготрайни активи и активи с право на ползване	12	183,958	129,010
Инвестиционни имоти	13	11,860	12,412
Репутация	14	5,630	5,630
ОБЩО АКТИВИ		6,396,130	5,870,091
ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КАПИТАЛ			
ЗАДЪЛЖЕНИЯ			
Депозити от банки	15	26,112	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	16	162	1,129
Задължения към други депозанти	17	5,704,670	5,259,736
Други привлечени средства	18	778	778
Емитирани облигации	19	25,424	25,343
Провизии за задължения	20	1,102	739
Други задължения	21	67,868	12,304
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ		5,826,116	5,340,328
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Емитиран капитал	22.1	127,130	113,154
Премиен резерв		110,470	79,444
Резерви, включително неразпределена печалба	22.2	267,451	212,759
Преоценъчен резерв	22.3	25,802	19,151
Други резерви	22.4	-	45,002
Печалба за текущата година		33,682	54,691
Общо собствен капитал на акционерите на Банката-майка		564,535	524,201
Несконтролиращо участие		5,479	5,562
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		570,014	529,763
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		6,396,130	5,870,091

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 23 април 2020 г.

Георги Костов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 30.04.2020
Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за данни № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за данни

Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Продължаващи дейности			
Приходи от лихви	23	146,594	146,207
Разходи за лихви	23	(20,520)	(23,069)
Нетен доход от лихви		126,074	123,138
Приходи от такси и комисиони	24	65,693	57,642
Разходи за такси и комисиони	24	(13,400)	(11,018)
Нетен доход от такси и комисиони		52,293	46,624
Нетни печалби от операции с ценни книжа	25	5,950	3,965
Нетни печалби от промяна на валутни курсове	26	5,055	2,267
Други нетни приходи от дейността	27	3,992	4,364
Разходи за дейността	28	(147,266)	(137,322)
Разходи за провизии за задължения		(678)	(173)
Нетни разходи за обезценки за несъбираемост	29	(7,946)	(6,502)
Печалба за периода преди данъчно облагане		37,474	36,361
Разходи за данъци	30	(3,877)	(3,660)
Печалба за периода от продължаващи дейности		33,597	32,701
Печалба за периода от преустановени дейности		-	19,784
ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА		33,597	52,485
Дял от печалбата за Банката-майка		33,682	54,691
Дял от печалбата за неконтролиращото участие		(85)	(2,206)
Доход на акция от продължаващи дейности			
Основен (в лева)	31	0.27	0.29
С намалена стойност (в лева)	31	0.26	0.31
Доход на акция от продължаващи и преустановени дейности			
Основен (в лева)	31	0.27	0.48
С намалена стойност (в лева)	31	0.26	0.51

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 23 април 2020 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 30.04.2020
Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА	33,597	52,485
<i>Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>		
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно от данъци	5,643	(5,500)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	4	-
<i>Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>		
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно от данъци	1,207	2,005
Преценка на задължения по планове с дефинирани доходи	(200)	(120)
Общо друг всеобхватен доход/(загуба), нетно от данъци	6,654	(3,615)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА СЛЕД ДАНЫЦИ	40,251	48,870
Дял от общия всеобхватен доход за Банката-майка	40,334	51,077
Дял от общия всеобхватен доход за неконтролиращото учение	(83)	(2,207)

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 23 април 2020 от

Георги Костов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурис

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 30.04.2020
Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Парични потоци от основна дейност		
Печалба преди данъци		
от продължаващи дейности	37,474	36,361
от преустановени дейности	-	19,784
Печалба преди данъци, включително преустановени дейности	37,474	56,145
Промяна в оперативните активи		
Намаление/(увеличение) на предоставени ресурси и аванси на банки с падеж над 90 дни	26,123	(15,006)
Увеличение на вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(47,518)	(59,896)
Увеличение на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	(36,051)	(75,014)
Продажба и рекласификация на финансови активи на разположение за продажба, нетно	-	590,077
Придобиване и рекласификация на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	(57,903)	(508,960)
Увеличение на предоставени кредити и аванси на клиенти (Увеличение)/намаление на други активи	(204,258)	(75,754)
Увеличение на текущи активи, държани за продажба	(17,760)	6,536
	(4)	-
	(337,371)	(138,017)
Промяна в оперативните пасиви:		
(Намаление)/увеличение на депозити от банки	(14,187)	28,630
Увеличение на задължения към други депозанти	444,934	174,864
Намаление на други привлечени средства	(966)	(3,411)
Изменение на задължения за провизии	(315)	523
Увеличение/(намаление) на други задължения	10,302	(2,236)
	439,768	198,370
Други непарични трансакции, включени в печалбата преди данъци:		
Нетна загуба/(печалба) от инвестиционна дейност	675	(4,309)
Печалба от преустановени дейности, нетно от данъци (Намаление)/увеличение на коректив за обезценка на ресурси и аванси на банки	-	(19,784)
	(115)	55
Увеличение на коректив за обезценка на репо сделки	886	185
Увеличение на коректив за обезценка на кредити и аванси към клиенти	5,349	7,023
Увеличение на коректив за обезценка на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	262	393
Увеличение/(намаление) на коректив за обезценка на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,563	(1,155)
Увеличение на провизии за задължения	678	173
Намаление на признати в бизнес комбинация активи и пасиви	-	311
Амортизация	28,162	11,742
Балансова стойност на отписани активи	591	593
Ефекти от амортизация на финансов пасив	81	110
	38,132	(4,663)
Изменение в отсрочените данъци	(5)	(180)
Платен данък печалба	(2,788)	(2,645)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	175,210	109,010

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 23 април 2020 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Йордан Христов
Главен счетоводител

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 30.04.2020
Делойт Оудит ООД, одиторско дружество

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Росица Ботева, Управител
Регистриран одитор, отговорен за аудита

Зорница Джамбазка, Регистриран одитор, отговорен за аудита
Марий Апостолов, управител

Приложените бележки са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Загуба на контрол на дъщерно предприятие, нетно от парични средства	-	(28,060)
Придобиване на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, нетно	(60,578)	(262,639)
Плащания за покупка на дълготрайни активи	(3,194)	(17,964)
Постъпления от продажба на дълготрайни активи	664	719
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ЗА ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(63,108)	(307,944)
Парични потоци от финансова дейност		
Платени лихви по емитирани облигации	(915)	(2,535)
Платени задължения по лизинг	(10,016)	-
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ЗА ФИНАНSOVA ДЕЙНОСТ	(10,931)	(2,535)
УВЕЛИЧЕНИЕ/(НАМАЛЕНИЕ) НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, НЕТНО	101,171	(201,469)
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 33)	1,922,102	2,123,571
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 33)	2,023,273	1,922,102

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 23 април 2020 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 30.04.2020
Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Емитиран капитал	Премисен резерв	Резерви, вкл. неразпределена печалба	Преоценен резерв	Други резерви	Печалба за текущата година	Неконтролирано участие	Общо
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2018	113,154	79,444	176,821	22,765	-	35,921	7,772	435,877
Конвертиране на облигации	-	-	-	-	45,002	-	-	45,002
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2018	-	-	-	-	-	54,691	(2,206)	52,485
Друга всеобхватна загуба за годината, приключваща на 31 декември 2018, нетно от данъци	-	-	-	(3,614)	-	-	(1)	(3,615)
Общо всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2018	-	-	-	(3,614)	-	54,691	(2,207)	48,870
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2017, пренесена в неразпределена печалба	-	-	35,921	-	-	(35,921)	-	-
Други движения	-	-	17	-	-	-	(3)	14
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2018	113,154	79,444	212,759	19,151	45,002	54,691	5,562	529,763
Увеличение на акционерен капитал и премисен резерв от конвертирани облигации	13,976	31,026	-	-	(45,002)	-	-	-
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2019	-	-	-	-	-	33,682	(85)	33,597
Друг всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2019, нетно от данъци	-	-	2	6,650	-	-	2	6,654
Общо всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2019	-	-	2	6,650	-	33,682	(83)	40,251
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2018, пренесена в неразпределена печалба	-	-	54,691	-	-	(54,691)	-	-
Други движения	-	-	(1)	1	-	-	-	-
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019	127,130	110,470	267,451	25,802	-	33,682	5,479	570,014

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 23 април 2020 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 30.04.2020
Делойт Оudit ООД, одиторско дружество

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ

Настоящият консолидиран финансов отчет на Централна кооперативна банка АД, София ("ЦКБ АД, София", "Банката-майка"), ЕИК 831447150, представя финансовото състояние на ЦКБ АД, София и контролираните от нея дъщерни дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие ("ЦКБ АД, Скопие") и Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, (УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД), като една отчетна единица ("Групата").

През април 2010 ЦКБ АД, София придобива 317,864 броя обикновени акции с право на глас от капитала на "Статер банка", Куманово, Република Македония, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката-майка притежава 5,975 броя привилегировани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината в резултат на Решение на общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегировани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение, една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас.

На 3 януари 2011 се осъществява вливане на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово като преобразуващо се дружество премина към Централна кооперативна банка АД, Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 с Решение на Централния регистър на Република Македония Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на Централна кооперативна банка АД, Скопие е разпределен в 553,087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

През 2019 и 2018 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в Централна кооперативна банка АД, Скопие, в резултат на което към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87.35% от капитала на дъщерното дружество.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

През 2019 и 2018 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, в резултат на което към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество.

Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД е учредено през 2006 г. и има издаден лиценз от Комисията за финансов надзор от 17 януари 2007 г. за извършване на следните дейности: управление на дейността на колективни инвестиционни схеми и на инвестиционни дружества от затворен тип; управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ финансови инструменти, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента; предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти. Към 31 декември 2019 година УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД управлява три колективни инвестиционни схеми от отворен тип: Договорен фонд ЦКБ Лидер, Договорен фонд ЦКБ Актив и Договорен фонд ЦКБ Гарант.

Крайният собственик на Банката-майка, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса АД, е Химимпорт АД.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2.1. Обща рамка за финансово отчетяване

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2019. Сумите в консолидирания финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Счетоводните политики на Банката-майка и дъщерните ѝ дружества не се различават съществено. Всички разлики в счетоводните политики са хармонизирани за целите на изготвянето на консолидирания финансов отчет.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане (продължение)

- **Изменения на Референциите към Концентуалната рамка в МСФО** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Не се очаква приемането на тези изменения на съществуващите стандарти да доведе до съществени промени във финансовия отчет на Групата.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване** и **МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020.

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовите ѝ отчети в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг

През текущата година Групата е приложила МСФО 16 Лизинг (издаден от СМСС през януари 2016), който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019.

МСФО 16 въвежда нови или изменени изисквания по отношение на счетоводното отчитане на лизинга. Той въвежда значителни промени в счетоводното отчитане при лизингополучател, като премахва разликата в отчитането между оперативен и финансов лизинг, и изисква признаването на актив с право на ползване и лизингово задължение при започване на всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите, по които са с ниска стойност и когато такива облекчения са приети (практически целесъобразна мярка). За разлика от счетоводното отчитане при лизингополучателя, изискванията по отношение на счетоводното отчитане на лизингодателя остават до голяма степен непроменени. Въздействието от прилагането за пръв път на МСФО 16 върху финансовия отчет на Групата е описано по-долу.

Датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 за Групата е 1 януари 2019.

Групата е приложила МСФО 16, използвайки подхода на модифицирано ретроспективно приложение (подход за кумулативно наваксване), който:

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

- Изисква Групата да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане.
- Не е необходимо преизчисление на сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

МСФО 16 предвижда ново определение за лизинг. Групата ще се възползва от практически целесъобразната мярка, налична при прилагането за пръв път на МСФО 16, да не преценява дали даден договор е лизинг или съдържа такъв. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага за тези лизингови договори, въведени или изменени преди 1 януари 2019.

Като цяло МСФО 16 въвежда нова дефиниция на лизинга, съобразно която „Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време“. По отношение на лизингополучателите новият счетоводен стандарт изисква счетоводното третиране да се базира на признаването за всички видове лизинги на активи, представляващи „право на ползване“ на съответния актив, като в същото време се признава и пасив, отразяващ бъдещите плащания по лизинговия договор.

При първоначалното признаване формираният актив се оценява по цена на придобиване, включваща: размера на първоначалната оценка на пасива, представляваща настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания; лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга; първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя и оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта.

При първоначалното признаване лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен.

Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. Последващото оценяване на формирания актив се базира на изискванията на МСС 16, а формираният пасив се основава на амортизиране на лизинговото задължение на база ефективния лихвен процент и намаляване на задълженията по лизинга с направените дължими плащания. Формираните активи се третират подобно на други нефинансови активи и съответно се амортизират, освен ако не са класифицирани като инвестиционни имоти по справедлива стойност.

Във връзка с прилагането на този нов счетоводен модел на отчитане на лизинговите договори спрямо прилагания счетоводен модел съобразно МСС 17, Групата извърши анализ на съществуващите към 01.01.2019 договорни отношения с цел идентифициране на тези от тях, попадащи в обхвата на новата дефиниция за лизинг. В резултат на този анализ бяха определени лизинговите договори, за които Групата предприе действия за приемане на процедури с цел определяне на ефектите от прилагането на новия стандарт.

В този процес Групата взе решение да се възползва от дадените възможности в новия стандарт за освобождаване от прилагането на изискванията на новия стандарт по отношение на краткосрочни лизингови договори със срок по-малък от 12 месеца и лизингови договори, отнасящи се до активи с ниска стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

а) Въздействие на новото определение за лизинг

Групата е използвала практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, за да не преоценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага по отношение на онези договори, сключени или изменени преди 1 януари 2019.

Промяната в определението за лизинг се отнася главно до понятието за контрол. МСФО 16 определя дали един договор съдържа лизинг въз основа на това дали клиентът има право да контролира използването на идентифициран актив за период от време срещу възнаграждение. Това е в контраст с фокуса, който се поставя върху „рисковете и ползите“ в МСС 17 и КРМСФО 4.

Групата прилага определението за лизинг и свързаните с него насоки, посочени в МСФО 16, по отношение на всички договори, сключени или изменени на или след 1 януари 2019. Анализът на Групата при подготовката за прилагането на МСФО 16 показва, че новото определение в МСФО 16 няма да промени съществено обхвата на договорите, които отговарят на определението за лизинг.

б) Въздействие върху счетоводното отчитане при лизингополучателя

(i) Предишни договори за оперативен лизинг

МСФО 16 променя начина, по който Групата отчита лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, които са се отчитали като текущ оперативен разход за периода.

Прилагайки МСФО 16 за всички лизингови договори (освен, за тези, за които е приложена практически целесъобразната мярка), Групата:

- Признава активи с право на ползване и лизингови задължения в отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, като коригира актива с право на ползване със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания в съответствие с МСФО 16:В8(б)(ii);
- Признава амортизация на активи с право на ползване и лихви върху лизингови задължения в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход;
- Отделя общата сума на паричните средства, платени по главницата (представена в рамките на финансовата дейност) и лихвата (представена във финансовата дейност) в отчета за паричните потоци.

Стимулите по лизинг (напр. гратисен период) се признават като част от оценката на активите с право на ползване и лизинговите задължения, докато съгласно МСС 17 те водеха до признаването на стимул по лизинг, амортизиран като намаление на разходите за наем като цяло по линейния метод.

Съгласно МСФО 16 активите с право на ползване се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи.

За краткосрочни лизингови договори (срок на лизинг до 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност, Групата е избрала да признае разход за лизинг по линейния метод, както се допуска по МСФО 16. Този разход се представя на ред „Разходи за дейността“ в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)
б) Въздействие върху счетоводното отчитане при лизингополучателя (продължение)

Групата е използвала следните практически целесъобразни мерки при прилагането на подхода за кумулативно наваксване към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17:

- Групата е приложила единен дисконтов процент към портфейл от лизингови договори с разумно сходни характеристики.
- Групата е избрала да не признава активи с право на ползване и лизингови задължения по отношение на лизингови договори със срок до 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.
- Групата е изключила първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначално прилагане.
- Групата е използвала последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, когато той съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(ii) Предишни договори за финансов лизинг

За лизинг, класифициран преди като финансов лизинг съгласно МСС 17 лизинговите активи и задължения по финансов лизинг, оценени прилагайки МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане, се рекласифицират, съответно, като активи с право на ползване и лизингови задължения без корекции освен в случаите, когато Групата е избрала да приложи изключението за признаване на активи с ниска стойност.

От 1 януари 2019 активи с право на ползване и лизингови задължения се отчитат съгласно МСФО 16.

(iii) Предишни договори за неотменими вещни права

Към 31 декември 2018 учредените в полза на Групата вещни права за ползване на сгради са в размер на 25,339 хил. лв. От 1 януари 2019 тези вещни права са рекласифицирани за отчитане като активи с право на ползване съгласно МСФО 16. Поради характера си посочените активи с право на ползване не поражда свързани лизингови пасиви.

в) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингодателя

МСФО 16 не променя съществено начина, по който лизингодателят отчита лизинговите договори. Съгласно МСФО 16 лизингодателят продължава да класифицира лизинговите договори като финансов лизинг или оперативен лизинг и отчита тези два вида лизинг по различен начин.

г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16

Приложеният среднопретеглен диференциален лихвен процент на лизингополучателя към лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 г, е 3.6%, с изключение на договорите, в които Групата има уговорен договорен лихвен процент.

В таблицата по-долу са представени задълженията по оперативен лизинг съгласно МСС 17 към 31 декември 2018, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане и лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние на датата на първоначалното прилагане.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)
г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16 (продължение)

Ефект върху от първоначалното прилагане на стандарта към 1 януари 2019

Задължения за оперативен лизинг към 31 декември 2018 г.	36,838
Краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,900)
Ефект от дисконтиране на горните стойности	(2,895)
Лизингови задължения, признати към 1 януари 2019 в резултат от прилагането на МСФО 16	31,043
Задължения за финансов лизинг, признати съгласно МСС 17 към 31 декември 2018	1,265
Общо лизингови задължения, признати към 1 януари 2019	32,308

При първоначалното прилагане на МСФО 16 Групата е признала активи с право на ползване в размер на 56,382 хил. лв., в т.ч. 25,339 хил. лв. рекласифицирани вещни права на ползване на недвижими имоти, и лизингови задължения в размер на 31,043 хил. лв.

Таблицата по-долу представя обобщение на финансовото въздействие от прилагането на МСФО 16 върху финансовия отчет на Групата:

	Към 1.1.2019	За годината, приключваща на 31.12.2019
Активи с право на ползване	56,382	-
Лизингово задължение	(31,043)	-
Ефект върху отчета за печалбата или загубата:		
- Увеличение на амортизацията	-	(16,304)
- Увеличение на разходи за лихви	-	(1,406)
- Намаление на разходите за наем	-	10,016
Ефект върху отчета за паричните потоци:		
- Увеличение на нетния паричен поток от оперативна дейност	-	10,016
- Намаление на нетния паричен поток от финансова дейност	-	(10,016)

2.4. Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет на Групата включва финансовите отчети на Централна Кооперативна Банка АД, София, Централна Кооперативна Банка АД, Скопие, Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД.

Налице е контрол, когато Групата е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от участието в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Банката-майка е дружество, което контролира дружество, в което е инвестирано, ако и само ако Банката-майка притежава всички от следните:

- правомощия в дружеството, в което е инвестирано
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и
- възможност да използва своите правомощия в дружеството, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта.

Дъщерно дружество е това дружество, в което Групата пряко или косвено притежава повече от половината от правата на глас или съществуват правомощия за упражняване на контрол върху него. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.4. Принцип на консолидация (продължение)

Всички придобивания се отчитат, чрез прилагане на метода на покупка от датата, на която Групата ефективно получава контрол върху придобивания, както е посочено в МСФО 3. Групата включва в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход резултатите от дейността на придобитото дружество, както и признава в консолидирания отчет за финансовото състояние придобитите активи и поети пасиви и условни задължения на придобитото дружество, както и всякаква репутация, възникнала при придобиването.

Резултатите на придобитите или отписани през годината дъщерни дружества се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход от ефективната дата на придобиване или от ефективната дата на освобождаване отписването по подходящ начин.

При изготвянето на консолидирания финансов отчет, отчетите на Банката-майка и дъщерните дружества са комбинирани ред по ред като се събират подобни активи, пасиви, елементи на собствен капитал, приходи и разходи.

Когато е необходимо, се извършват корекции на финансовите отчети на дъщерните дружества, за да се приведат техните счетоводни политики в съответствие с тези, използвани от Банката-майка.

Вътрешногруповите операции, разчети, приходи и разходи се елиминират напълно при консолидацията.

Неконтролиращите участия в нетните активи и в печалбата или загубата на дъщерните дружества са представени отделно от тези принадлежащи на Групата.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

Дружествата, консолидирани във финансовия отчет на Групата, са:

Към 31.12.2019		
Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	Пълна консолидация
Към 31.12.2018		
Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	Пълна консолидация

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.4. Принцип на консолидация (продължение)

Групата включва едно дъщерно предприятие, съдържащо неконтролиращо участие (НКУ).

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Общ всеобхватен доход, разпределен на НКУ		Натрупани НКУ	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Централна кооперативна банка АД, Скопие	12.65%	12.65%	(83)	(2,207)	5,479	5,562

През 2019 г. и 2018 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Групата и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Групата, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективния лихвен процент на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът, при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента. Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и възнаграждения платени или получени между страните по договора, които са пряко свързани с конкретното споразумение, транзакционни разходи и всички други премии или отстъпки.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVTOCI), изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Групата преустановява балансовото начисляване на лихви и не отчита приходи от лихви по вземания от момента, в който съответното вземане придобие статут на съдебно. Вземанията на Групата от лихви по съдебно вземане, възникнали след датата, на която вземането е придобило статут на съдебно, се начисляват балансово и признават като приходи от лихви при погасяването им.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.2. Такси и комисиони

Всички такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

За да определи дали и как следва да признават приходи в съответствие с МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“, се използват следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждения, получени по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, тя признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина, такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи, оповестени в бележка 24.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Функционалната валута на Банката-майка и на дъщерното дружество УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД е българският лев. Функционалната валута на дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД, Скопие е македонският денар.

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на Централната банка на съответната държава за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на консолидирания отчет за финансовото състояние по обменните курсове на Централната банка за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на Централната банка за деня на сделката, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

Групата извършва ежедневна преценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на Централната банка за съответния ден, с изключение на немонетарни позиции в чуждестранна валута по смисъла на МСС 21, които се отчитат по валутния курс на датата на транзакцията. Нетните печалби и загуби, възникнали от преценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.3. Операции в чуждестранна валута (продължение)

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2019 и 2018 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2019	31 декември 2018
1 долар на САЩ = 1.74099 лева	1 долар на САЩ = 1.70815 лева

Функционалната валута на клона на Групата в Република Кипър е евро.

Обменните курсове към 31 декември 2019 и 2018 между долара на САЩ и еврото и македонския денар са:

31 декември 2018	31 декември 2018	
1 долар на САЩ = 54.9518 македонски денара	1 долар на САЩ = 53.6887	македонски денара
1 евро = 61.4856 македонски денара	1 евро = 61.4950	македонски денара

3.2.4. Приходи от дивиденди

Дивидентите се признават от страна на Групата в печалбата или загубата само когато:

- правото на Групата да получи плащане на дивидент е установено;
- има вероятност Групата да получи икономически ползи, свързани с дивидента;
- размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

3.2.5. Финансови активи и пасиви

Първоначално признаване на финансови инструменти

Първоначално финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние на Групата, когато и само когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента. Първоначалното им счетоводно отчитане е на база датата на уреждане.

Класификация на финансови инструменти

Финансови активи

Групата класифицира финансовите активи – дългови инструменти като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните два критерия:

- бизнес модел за управление на финансовите активи; и
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Дефиниране на бизнес модел за управление на финансови активи

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Групата управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Групата определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Бизнес моделите, прилагани от Групата, са следните видове:

- Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци;
- Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;
- Друг бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата. Групата управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите.

Характеристики на договорните парични потоци на финансовия актив

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

Групата класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци. Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва, върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение по кредитиране. При основното споразумение за кредитиране, основните елементи, които определят лихвата, са стойността на парите във времето и кредитният риск. Лихвата може да включва и възнаграждение за поемане и на други основни рискове - ликвиден риск, цена на привлечен ресурс и суми за покриване на административни разходи по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време и марж на печалбата.

Финансови пасиви

Групата класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на дериватните пасиви, които са оценени по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Първоначално признаване на финансови инструменти

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Групата оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоченяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последващо оценяване на финансови инструменти

Финансови активи

След първоначалното му признаване, класифициране и оценяване, Групата оценява даден финансов актив по: а) амортизирана стойност; б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойности и по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

- 3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
- 3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
- 3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Групата оценява финансов актив – дългов инструмент по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, и коригирана за всеки коректив за загуби.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, Групата използва модел за категоризиране на финансовите активи във Фази, в зависимост от нивото на кредитния риск. Финансовите активи се категоризират на ниво длъжник, в една от следните фази:

Фаза 1 – експозиции с нисък кредитен риск, нововъзникнали експозиции и експозиции без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 2 – експозиции със съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 3 – експозиции в неизпълнение.

Кредитният риск по финансов актив може да бъде определен като нисък, на база външен кредитен рейтинг и оценената от Групата способност на длъжника да изпълнява задълженията си в краткосрочен план, като евентуални неблагоприятни промени на икономическите и стопанските условия в дългосрочен план биха могли, но не е задължително, да намалят способността на длъжника да изпълнява задълженията си. Към експозициите без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване се отнасят експозиции, по които просрочието по договорените плащания е до 30 дни и не се установяват индикатори за значително увеличение на кредитния риск.

Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество, се извършва въз основата на комбинация от автоматични и други вътрешно определени индикатори. Групата е приела, че е налице значително увеличение на кредитния риск по финансов актив, когато просрочието по договорените плащания е от 31 до 90 дни, както и когато са предоставени отстъпки на длъжник поради финансови затруднения и тези отстъпки не водят до съществено намаление на финансовото задължение или длъжникът е в период на изпитване след дадени от страна на Групата отстъпки /експозиции с мерки по реструктуриране/. Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество включва и други индикатори, като напр. настъпили промени във финансовото състояние на длъжника, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността му да изпълнява своите задължения; установени неблагоприятни данни и пазарна информация свързана с длъжник, които повишават значително кредитния риск; промяна в подхода на Групата за управление на експозиция и др.

За експозициите в неизпълнение, Групата използва насоките на Регламент (ЕС) № 575/2013. Групата е приела, че е настъпило неизпълнение по отношение на определен длъжник, когато просрочието по договорените плащания е от повече от 90 дни и/или се счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения без да се предприемат принудителни действия по реализиране на обезпечението. Всички финансови активи, класифицирани като „необслужвани експозиции” съгласно регулаторните изисквания се считат за финансови активи в неизпълнение.

Прегледът на индикаторите и оценката на експозициите се извършва на месечна база, под контрола на Дирекциите за управление на риска в дружествата от Групата, а съответните решения се вземат от ръководствата на дружествата от Групата.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Обезценката на финансовите активи във Фаза 1 се калкулира на база на „очаквани кредитни загуби за 12 месеца“, а за финансовите активи във Фаза 2 – на база на „очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовия актив“. Финансовите активи във Фаза 3 се считат за активи с обективно доказателство за обезценка.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Групата прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови активи като дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, както и експозиции, представляващи „Проектно финансиране“ или експозиции с уникални характеристики, независимо от техния размер. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Групата прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение /PD/ и загуба при неизпълнение /LGD/ за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент /EIR/ при изчисление на очакваната загуба при неизпълнение /EAD/. Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на Групата – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата, изготвени от външни източници /МФ, БНБ, НСИ, СБ, МВФ/. Използваните от Групата макроикономически индикатори са: Ръст на Брутния вътрешен продукт /GDP/, Хармонизиран индекс на потребителските цени /HICP/, Ниво на безработица и Индекс на цените на жилищата /HPI/. Групата обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3-годишните прогнози на съответните институции.

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), възникнали през периода, измерени чрез разликата между корективът за кредитни загуби към датата на прегледа и датата на предходния преглед. Заделеният коректив за очаквани кредитни загуби се представя в намаление на балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти

Групата оценява дългов финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Печалба или загуба от дългов финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Групата през друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка, печалби и загубите от валутни операции, приходи от лихви, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

Групата прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

- 3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
- 3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
- 3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), като формира коректив за загуби, който се признава през друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Капиталови инструменти

При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност през друг всеобхватен доход. Това оценяване се извършва актив по актив (инструмент по инструмент). Капиталовите инструменти не подлежат на преглед за обезценка.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Също така тази категория се прилага за инструменти, които не изпълняват дефинициите на главница и лихва. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признава от Групата в печалбата или загубата.

Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, Групата прекласифицира всички засегнати финансови активи. Групата не прекласифицира финансови пасиви.

Групата прекласифицира финансови активи като прилага прекласификацията за бъдещи периоди. Групата не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с политиката на Групата, Групата преизчислява brutната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата.

Отписване на финансови инструменти

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Групата прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Групата отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.6. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат като финансови активи и пасиви по стойност, която е равна на справедливата стойност на пласираните/ привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/ полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в отчета за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

3.2.7. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централни банки иostro сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване", изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изхождаща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Политиката на Групата е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетната стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Групата, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни за целите на консолидирания финансов отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Групата оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котиран (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.9. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.10. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, оценявано веднъж годишно към датата на изготвяне на финансовия отчет с помощта на лицензиран актюер, за да се оценят бъдещите задължения за дължими пенсии към персонала. Групата е приела да отразява във финансовия отчет калкулирания ефект за 10 годишен период от време. Периодът след 10-тата година има голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При оценката се използват и демографски допускания, свързани с вероятност за оттегляне и смъртност.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

3.2.11. Провизии за задължения

Размерът на провизии за задължения се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в печалбата или загубата за съответния период.

3.2.12. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в печалбата или загубата за периода. Групата не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.13. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Групата разграничени нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Амортизацията на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхабяването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

Сгради	4%	25 години
Стопански инвентар	15%	7 години
Транспортни средства	15%	7 години
Други активи	15%	7 години
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25 години
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5 години

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Групата е извършило към датата на изготвяне на годишния консолидиран финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.14. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019

Групата е приложила МСФО 16, използвайки подхода за кумулативно наваксване, съответно сравнителната информация не е преизчислявана и е представена съгласно МСС 17. Счетоводната политика съгласно МСС 17 и МСФО 16 е представена подробно по-долу.

Групата като лизингополучател

Групата оценява дали даден договор е или съдържа лизинг при започване на договора. Групата признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (определени като лизингови договори със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като таблети и персонални компютри, малки мебели за офиса и телефони). За тези лизингови договори Групата признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга систематична база не е по-представителна за времеви модел, в който се реализират икономическите ползи от наетите активи.

Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към датата на започване, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този лихвен процент не може да се определи лесно, Групата използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксирани по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя като част от реда „Други задължения“ в консолидиания отчет за финансовото състояние.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.14. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019 (продължение)

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективната лихва) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Групата преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Групата не е направила такива корекции през представените периоди.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Групата поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Групата да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на ред „Дълготрайните активи и активи с право на ползване“ в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Групата прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка, както е описано в политиката за отчитане на дълготрайните материални и нематериални активи.

3. **СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
3.2. **Основни елементи на счетоводната политика (продължение)**
3.2.14. **Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019 (продължение)**

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в реда „Разходи за дейността“ в печалбата или загубата (виж бележка 28).

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Групата прилага тази практическа целесъобразна мярка.

Групата като лизингодател

Групата сключва лизингови договори като лизингодател във връзка с някои свои инвестиционни имоти.

Лизингови договори, при които Групата е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Винаги, когато условията на лизинговия договор прехвърлят по същество всички рискове и ползи от собствеността към лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативен лизинг се признават по линейния метод през срока на съответния лизингов договор. Първоначалните преки разходи, направени при договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават по линейния метод през срока на лизинговия договор.

Когато договорът включва както лизингови, така и нелизингови компоненти, Групата прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора към всеки един от компонентите.

- 3.2.15. **Отчитане на договори за оперативен лизинг в съответствие с МСС 17 до 31.12.2018**

Групата като лизингополучател

В случаите, когато Групата е лизингополучател по договор за оперативен лизинг, получените по договора активи не се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата. Извършените от страна на Групата плащания по договора се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Групата като лизингодател

В случаите, когато Групата е лизингодател по договор за оперативен лизинг, активите, отдадени от Групата по договора, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета от Групата по отношение на подобни активи. Доходът от оперативния лизингов договор се признава от страна на Групата директно като приход в печалбата или загубата за съответния отчетен период.

- 3.2.16. **Активи, придобити от обезпечения**

Недвижими имоти и движими вещи, придобити от Групата като кредитор по отпуснати и необслужвани кредити се класифицират като активи, придобити от обезпечения и се отчитат първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на активите, придобити от обезпечения, представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. След първоначалното им признаване, тези активи се отчитат по по-ниската от текущата им балансова стойност или тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на тези активи до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. За тези активи не се начислява амортизация.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.17. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са придобити и притежавани от Групата недвижими имоти /земя и сгради/, които Групата няма да използва в дейността си, и които Групата държи с цел получаване на доходи от наеми и/или за увеличаване на стойността на капитала. Инвестиционният имот се оценява първоначално по неговата цена на придобиване. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Като своя счетоводна политика относно последващото им отчитане, Групата приема модела на цената на придобиване в съответствие с изискванията на МСС 16. В тази връзка те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизации се начисляват на придобитите като инвестиционни имоти сгради, като се прилага линейния метод. Годишната им амортизационна норма е 4% (25 години). Не се начисляват амортизации на придобитите като инвестиционни имоти земи.

3.2.18. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последиствия, които ще възникнат от начина, по който Групата очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, също се отчита в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степеня, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.19. Оперативни сегменти

Географско разпределение

Към 31.12.2019 Групата извършва дейност основно в следните три държави: България, Република Северна Македония и Кипър. Групата извършва дейности и реализира приходи както следва:

1. В България чрез ЦКБ АД и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД
2. В Кипър чрез клон Кипър
3. В Република Северна Македония чрез ЦКБ АД, Скопие

В Кипър Групата извършва дейности и реализира приходи чрез банков клон, част от структурата на Банката-майка Централна кооперативна банка АД, на принципа на свободата на предоставяне на услуги на територията на Европейското икономическо пространство.

Информация за приходите от лихви, приходите от такси и комисионни, нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, преди консолидационни елиминации, е представена, както следва:

	Приходи от лихви и такси и комисионни		Имоти, машини и съоръжения, ДНМА и активи с право на ползване		Инвестиционни имоти и активи, придобити от обезпечения	
	За годината, приключваща на	За годината, приключваща на	Към	Към	Към	Към
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
България	195,656	187,652	151,403	98,115	49,003	32,808
Р. Северна Македония	16,662	15,865	20,523	20,777	-	-
Кипър	150	349	28	16	-	-
Общо	212,468	203,866	171,954	118,908	49,003	32,808

Оперативни сегменти

Към 31.12.2019 г. Групата дефинира следните оперативни сегменти:

1. Централна кооперативна банка АД, София;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие;
3. УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД.

Видовете продукти и услуги, от които всеки отчетен сегмент извлича своите постъпления са както следва:

1. Централна кооперативна банка АД, София- извършване на банкова дейност;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие- извършване на банкова дейност;
3. УД „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД- извършва дейност по организация и управление на договорни фондове.

Групата определя оперативните си сегменти като такива:

- които предприемат бизнес дейности, от които Групата получава приходи и понася разходи;
- чиито оперативни резултати се преглеждат редовно от Ръководството на Групата и на база, на които се оценяват резултатите от дейността на сегментите;
- чиито оперативни резултати се преглеждат при взимането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределяни към сегментите
- за които е налице отделна финансова информация.

Ключовите индикатори, които Групата следи са следните:

1. Приходи от лихви;
2. Приходи от такси и комисионни;
3. Печалба/загуба от преоценка;
4. Разходи за обезценка;
5. Разходи за лихви;
6. Административни разходи;
7. Оперативна печалба / (загуба);
8. Печалба / (загуба) преди данъчно облагане;
9. Данъци;
10. Нетна печалба / (загуба) за годината.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
 3.2.19. Оперативни сегменти (продължение)

За годината, приключваща на 31.12.2019	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД	Общо
Приходи от лихви	133,805	12,936	24	146,765
Приходи от такси и комисионни	61,977	3,726	-	65,703
Печалба от преоценка	4,804	6	-	4,810
Разходи за обезценка	(7,085)	(861)	-	(7,946)
Разходи за лихви	(16,510)	(4,066)	-	(20,576)
Административни разходи	(37,944)	(919)	(318)	(39,181)
Общи Оперативни приходи	181,192	11,937	1,546	194,675
Печалба преди данъци	37,958	334	1,224	39,516
Данъци	(3,716)	(39)	(122)	(3,877)
Нетна печалба за годината	34,242	295	1,102	35,639

За годината, приключваща на 31.12.2018	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД	Общо
Приходи от лихви	133,682	12,515	23	146,220
Приходи от такси и комисионни	54,296	3,350	-	57,646
Печалба/(загуба) от преоценка	6,943	(4)	-	6,939
Разходи за обезценка	(5,835)	(667)	-	(6,502)
Разходи за лихви	(19,243)	(3,839)	-	(23,082)
Административни разходи	(48,916)	(1,013)	(337)	(50,266)
Общи Оперативни приходи	168,575	11,553	1,514	181,642
Печалба преди данъци	37,287	250	1,172	38,709
Данъци	(3,517)	(27)	(116)	(3,660)
Нетна печалба за годината	33,770	223	1,056	35,049

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Групата, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Кредитни загуби от обезценка на финансови инструменти;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Срок на лизинговите договори.

Когато справедливата стойност на финансовите активи в Отчета за финансовото състояние не може да бъде определена на базата на активен пазар, определянето ѝ се извършва чрез използването на различни методи за оценяване (модел на ценообразуване), които включват математически модели. Информация за справедливите стойности на финансовите активи е представена в бел. 36.

Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите кредитни загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Групата са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 35.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност (продължение)

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор ще бъде удължен (или не е прекратен). Повечето опции за удължаване на договорите за офиси са включени в лизинговите задължения, тъй като Групата разчита на дългосрочни взаимоотношения с наемодателите.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Групата се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя.

3.4. Управление на капитала

Групата определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Групата. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Групата следи разпределението на финансовите ресурси в нива на рисков капитал посредством Комитет за управление на активите и пасивите. Политиката за управление на капитал на Групата се преглежда регулярно от Управителния съвет на Групата.

Групата изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Групата следва регулаторно определените указания, както и своите собствени цели. За 2019 и 2018 Групата е спазила регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност, като поддържаните от Групата нива на капиталова адекватност надвишават регулативните изисквания.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Парични средства в брой:		
В български лева	204,628	204,440
В чуждестранна валута	97,799	84,389
Парични средства на път:		
В български лева	81	-
В чуждестранна валута	163	183
Парични салда в Централните банки:		
Текуща сметка в български лева в БНБ	1,436,198	1,413,633
Текуща сметка в чуждестранна валута в БНБ	19,705	15
Текуща сметка в чуждестранна валута в НБРСМ	3,904	11,602
Срочен депозит в чуждестранна валута НБРСМ	22,903	-
Минимални задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки	7,626	8,009
Резервен обезпечителен фонд RINGS в БНБ	1,053	339
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ	1,794,060	1,722,610

Текущите сметки в Централните банки се използват за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в съответната страна.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определяни от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на БНБ, Банката-майка заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

Минималните задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки към 31.12.2019 се състоят от предоставени средства от страна на ЦКБ Скопие в НБРСМ.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	39,997	23,000
В чуждестранна валута	15,670	29,046
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	131,405	123,144
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	141	145
В чуждестранна валута	2,260	4,780
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	42,887	52,657
Загуба от обезценка	(45)	(4,054)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	232,315	228,718

6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2019 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 304,324 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 30,601 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 273,723 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2019 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формирана загуба от обезценка в размер на 1,094 хил. лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2020.

Към 31 декември 2018 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 256,806 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 74,248 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 182,558 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2018 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формирана загуба от обезценка в размер на 208 хил. лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2019.

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Български корпоративни ценни книжа	191,904	165,766
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	44,869	35,602
Деривати, държани за търгуване	28	56
Дългосрочни български държавни облигации	-	1
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	236,801	201,425

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 67,726 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 124,178 хил. лв.

Към 31 декември 2018 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 60,737 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 105,029 хил. лв.

Чуждестранните корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 39,772 хил. лв., акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 581 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 4,516 хил. лв.

Към 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 34,896 хил. лв. и акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 706 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 и 2018 дериватите държани за търгуване съответно в размер на 28 хил. лв. и 56 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Граждани:		
В български лева	897,185	776,458
В чуждестранна валута	234,529	218,970
Предприятия:		
В български лева	820,262	763,486
В чуждестранна валута	786,185	815,470
	2,738,161	2,574,384
Загуба от обезценка	(79,787)	(114,934)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	2,658,374	2,459,450

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2019 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 14,149 хил. лв. (2018: 9,920 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Групата или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни активи	394	389
Текущи данъчни активи	6	459
Разходи за бъдещи периоди	2,970	2,667
Учредени вещни права на ползване на сгради	-	25,339
Активи, придобити от обезпечения	33,895	16,992
Други активи	8,571	8,350
Общо преди обезценка	<u>45,836</u>	<u>54,196</u>
Обезценка	<u>(61)</u>	<u>(88)</u>
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	<u>45,775</u>	<u>54,108</u>

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми, застраховки и др.

Учредените в полза на Групата вещни права за ползване на сгради са възникнали в периода 2008 - 2017, като правата са учредени за различни срокове в рамките между 115 и 180 месеца. В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите. Групата няма задължения за бъдещи плащания, свързани с вещните права. Към 31 декември 2019 във връзка с влизането в сила от 1 януари 2019 на МСФО 16 Лизинг, вещните права са рекласифицирани и представени като активи с право на ползване, част от „Дълготрайни активи и активи с право на ползване“.

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Средносрочни български държавни облигации	1,920	18,053
Дългосрочни български държавни облигации	279,890	270,515
Чуждестранни държавни облигации	167,266	127,328
Капиталови инвестиции във финансови институции	758	764
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	15,537	11,171
Български корпоративни ценни книжа	85,232	60,590
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	16,970	15,470
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	<u>567,573</u>	<u>503,891</u>

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2019 за финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 3,179 хил. лв. (2018г.: 1,706 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 118,279 хил. лв. (2018 г.:91,328 хил. лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2019 капиталовите инвестиции в нефинансови институции в размер на 15,537 хил. лв. (2018 г. 11,171 хил. лв.) представляват акции в търговски дружества.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 българските корпоративни ценни книжа в размер на 85,232 хил. лв. (2018 г. 60,590 хил. лв.) представляват облигации на български корпоративни емитенти. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2019 чуждестранните държавни облигации в размер на 167,266 хил. лв. (2018 г. 127,328 хил. лв.) представляват в по-голямата си част държавните облигации на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

11. ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Дългосрочни български държавни облигации	155,392	130,776
Чуждестранни държавни облигации	164,062	131,834
Български корпоративни облигации	7,964	7,964
Чуждестранни корпоративни облигации	12,743	9,811
Облигации, емитирани от НБРСМ	17,067	16,265
Загуба от обезценка	(674)	(411)
ОБЩО ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	356,554	296,239

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 107,654 хил. лв. (2018 г.: 130,776 хил. лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

12. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

12.1. Дълготрайни активи

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни и средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2018	101,315	43,883	8,542	35,045	4,435	51,402	244,622
Придобити	40	649	2,166	717	13,863	288	17,723
Трансфери	8,368	2,508	1,542	217	(13,085)	450	-
Отписани	-	(4,234)	(463)	(420)	(930)	(20)	(6,067)
Бизнес комбинации	(4,069)	(436)	(260)	(2,040)	-	(5,215)	(12,020)
Курсови разлики	-	-	-	(2)	-	(2)	(4)
31 декември 2018	105,654	42,370	11,527	33,517	4,283	46,903	244,254
Придобити	548	397	104	601	2,655	233	4,538
Трансфери	57	877	253	112	(1,592)	293	-
Отписани	-	(517)	(340)	(514)	(1,088)	(4)	(2,463)
31 декември 2019	106,259	43,127	11,544	33,716	4,258	47,425	246,329
Амортизация							
1 януари 2018	11,361	34,270	5,033	27,294	-	29,799	107,757
Начислена за периода, нетно	3,043	3,307	1,168	1,713	-	1,025	10,256
Амортизация на отписаните	-	(4,229)	(336)	(420)	-	(20)	(5,005)
Бизнес комбинации	(1,019)	(366)	(208)	(1,088)	-	(239)	(2,920)
Курсови разлики	-	2	-	(2)	-	-	-
31 декември 2018	13,385	32,984	5,657	27,497	-	30,565	110,088
Начислени за периода, нетно	3,293	3,097	1,307	1,584	-	2,024	11,305
Амортизация на отписаните	-	(515)	(339)	(513)	-	(6)	(1,373)
31 декември 2019	16,678	35,566	6,625	28,568	-	32,583	120,020
Натрупана обезценка към	-	-	-	-	-	5,252	5,252
1 януари 2018							
Натрупана обезценка към	-	-	-	-	-	5,156	5,156
31 декември 2018							
Натрупана обезценка към	-	-	-	-	-	5,156	5,156
31 декември 2019							
Нетна балансова стойност							
31 декември 2018	92,269	9,386	5,870	6,020	4,283	11,182	129,010
31 декември 2019	89,581	7,561	4,919	5,148	4,258	9,686	121,153

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Групата ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на консолидирания отчет за финансовото състояние.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

12.2. Активи с право на ползване

	Земя и сгради	Транспортни средства	Общо
1 януари 2019			
Първоначален ефект	55,600	782	56,382
Придобити	27,886	1,007	28,893
Отписани	(14,401)	-	(14,401)
31 декември 2019	69,085	1,789	70,874
Амортизация			
1 януари 2019	-	-	-
Начислена за периода, нетно	15,582	723	16,305
Амортизация на отписаните	(8,236)	-	(8,236)
31 декември 2019	7,346	723	8,069
Нетна балансова стойност 31 декември 2019	61,739	1,066	62,805

В сравнителната информация за 2018 Групата е признала лизингови активи и лизингови задължения само във връзка с онези договори за лизинг, които са били класифицирани като „финансов лизинг“ съгласно МСС 17 „Лизинг“. Активите са представени като част от Дълготрайни активи и активи с право на ползване, а задълженията - като част от Други задължения в пасива на отчета за финансовото състояние. За корекциите, свързани с първоначалното прилагане на МСФО 16 „Лизинг“ на 1 януари 2019 г., вижте бел. 2.3.

13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земя	Сгради	Общо
1 януари 2018	159	13,767	13,926
31 декември 2018	159	13,767	13,926
31 декември 2019	159	13,767	13,926
Амортизация			
1 януари 2018	-	963	963
Начислена за периода, нетно	-	551	551
31 декември 2018	-	1,514	1,514
Начислена за периода, нетно	-	552	552
31 декември 2019	-	2,066	2,066
Нетна балансова стойност 31 декември 2018	159	12,253	12,412
Нетна балансова стойност 31 декември 2019	159	11,701	11,860

Инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 се състоят от земя и търговски сгради. През отчетните периоди Групата не е получавала приходи от инвестиционните имоти и не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2019 е в размер на 15,174 хил. лв. (2018: 15,175 хил. лв.) и е определена от лицензирани външни оценители, притежаващи съответните признати професионални квалификации и опит в оценяването на имоти от подобни категории и местоположение като тези на инвестиционните имоти на Групата.

14. РЕПУТАЦИЯ

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 62.57% от капитала на „Силекс банка“ АД, гр. Скопие, Република Северна Македония. След това придобиване Банката-майка притежава общо 75.51% от капитала на “Силекс банка” АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Стойността на придобиване в размер на 27,075 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Придобитите нетни активи са в размер на 18,741 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 8,316 хил. лв.

През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие, като след увеличението Банката-майка притежава общо 82.57% от капитала на “Силекс банка” АД.

През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

Към 31 декември 2014 Групата е извършила преглед на репутацията, придобита в бизнес комбинацията и е установила индикации за обезценка, в резултат на което стойността на репутацията е намалена с 642 хил. лв. до 4,184 хил. лв. Резултатът от извършената обезценка е отразен в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на Управляващо дружество “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

Стойността на придобиване в размер на 3,200 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Справедливата стойност на придобитите нетни активи е в размер на 1,754 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1,446 хил. лв.

Към 31 декември 2019 Групата е извършила преглед на репутацията, придобита в бизнес комбинацията и не е установила индикация за обезценка.

15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	9,709	6,163
- в чуждестранна валута	6,983	6,052
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	6,189	25,147
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български валута	297	-
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	489	490
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,445	2,447
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	26,112	40,299

16. ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

Към 31 декември 2019 и 2018 ЦКБ АД, Скопие е получила от Народната Банка на Република Северна Македония и други местни банки в Република Северна Македония кредити за рефинансиране на търговски дружества в общ размер съответно на 162 хил. лв. и 1,129 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити		
В лева	1,422,066	1,152,434
В чуждестранна валута	272,695	222,844
	<u>1,694,761</u>	<u>1,375,278</u>
Срочни депозити		
В лева	1,122,373	1,204,870
В чуждестранна валута	1,097,011	1,055,202
	<u>2,219,384</u>	<u>2,260,072</u>
Спестовни влогове		
В лева	1,259,614	1,113,181
В чуждестранна валута	518,683	499,220
	<u>1,778,297</u>	<u>1,612,401</u>
Други депозити		
В лева	11,326	8,643
В чуждестранна валута	902	3,342
	<u>12,228</u>	<u>11,985</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>5,704,670</u></u>	<u><u>5,259,736</u></u>

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Депозити на граждани		
В български лева	2,781,982	2,524,708
В чуждестранна валута	1,603,274	1,548,363
	<u>4,385,256</u>	<u>4,073,071</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	1,022,071	945,777
В чуждестранна валута	283,584	227,416
	<u>1,305,655</u>	<u>1,173,193</u>
Депозити на други институции		
В български лева	11,326	8,643
В чуждестранна валута	2,433	4,829
	<u>13,759</u>	<u>13,472</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>5,704,670</u></u>	<u><u>5,259,736</u></u>

18. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Към 31 декември 2019 и 2018 другите привлечени средства представляват финансиране от Министерството на финансите на Република Северна Македония, получено от ЦКБ Скопие, в размер на 778 хил. лв. за 2019 и 2018 (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор и малки и средни предприятия. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от ЦКБ Скопие.

19. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ

През декември 2013 Групата е издала чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36,000,000 евро, разпределени в 36,000 броя облигации с номинална стойност от 1,000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободнопрехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на Групата. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва, като главницата по заема се заплаща еднократно на падежа на емисията – 10.12.2020. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падежи, както следва: 10.12.2014, 10.12.2015, 10.12.2016, 10.12.2017, 10.12.2018, 10.12.2019 и 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

През месец декември 2016 настъпи третото лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,620 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите. Стойността на задължението към 31 декември 2016 е в размер на 70,126 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи свързани с издаването на емисията.

През месец декември 2016 след предварително разрешение на БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които:

- Датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията. Дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023.
- Дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016.

През месец декември 2018 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,296 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Към 31 декември 2018 част от облигационерите са упражнили правото си да конвертират притежавани от тях облигации в акции, като са подали уведомления за конвертиране. При условията на Проспекта на публично предлагане и допускане до търговия на емисията конвертируеми облигации на Групата, конвертирането е настъпило на датата на регистрирането му от Централен депозитар АД /дата на конвертиране/, което е осъществено преди 31 декември 2018.

Процесът по вписване на увеличението на капитала в Търговския регистър не е приключил към 31 декември 2018, поради което Групата е отписала стойността на задължението за частта на конвертираните облигации в размер на 45,002 хил. лв. и е отразила същата стойност като увеличение на собствения капитал под формата на „други резерви“, оповестени в бележка 22.4.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2018 е в размер на 25,343 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Групата, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Групата. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Групата се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Групата.

През месец декември 2019 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 468 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2019 е в размер на 25,424 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

20. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Провизии по съдебни дела се признават, когато на база експертна правна оценка се установи, че е вероятно Групата да трябва да посрещне тези задължения в близко бъдеще. Към 31 декември 2018 Групата е извършила анализ на заведените срещу нея съдебни дела и е начислила провизии по тях в размер на 316 хил. лв.

Провизиите за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 за отразените като задбалансови позиции гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти са определени от страна на Групата към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 в размер на 1,102 хил. лв. и 423 хил. лв.

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Провизии за съдебни дела	-	316
Провизии за очаквани кредитни загуби за гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти	1,102	423
ОБЩО ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1,102	739

21. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	2,753	2,765
Деривати, държани за търгуване	10,079	1,272
Други задължения	7,618	6,381
Задължения към персонала при пенсиониране	1,184	1,025
Приходи за бъдещи периоди	588	558
Отсрочени данъчни пасиви	270	270
Текущи данъчни пасиви	-	33
Задължения по лизингови договори	45,376	-
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	67,868	12,304

Задължения към персонала при пенсиониране

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата е изчислила ефекта на бъдещите задължения за пенсии към персонала, като е формирала и отразила съответна провизия за определения ефект за 10 годишен период от време. Периодите след 10-тата година имат голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При определянето на пенсионните задължения Групата е използвала дисконтов процент от 2.25% и увеличение на възнагражденията с 0.50% годишно. В процеса по определянето на пенсионните задължения Групата е използвала консултантски услуги, извършени от лицензиран актюер.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Размер на задължението в началото на периода 1 януари	1,025	848
Разходи за лихви	23	33
Разходи за текущ трудов стаж	85	76
Изплатени доходи	(149)	(52)
Актюерски печалби и загуби	200	120
РАЗМЕР НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО В КРАЯ НА ПЕРИОДА 31 ДЕКЕМВРИ	1,184	1,025

22. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЯ)

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 и 2018 дериватите, държани за търгуване, в размер на 10,079 хил. лв. и 1,272 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

22. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

22.1. Емитиран капитал

Към 31 декември 2019 и 2018 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката-майка се състои от 127,129,970 и 113,154,291 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката-майка.

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката-майка, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката-майка. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката-майка се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката-майка.

Предприятието-майка на Групата, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД. Химимпорт АД е публично дружество, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери	2019		2018	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,584	61.03	77,584	68.56
Химимпорт АД	7,475	5.88	7,475	6.61
ЗАД Армеец АД	11,992	9.43	3,851	3.40
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	8,872	6.98	5,542	4.90
Други	21,207	16.68	18,702	16.53
	<u>127,130</u>	<u>100</u>	<u>113,154</u>	<u>100</u>

22.2. Резерви, включително неразпределена печалба

Резервите, включително неразпределена печалба, към 31 декември 2019 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. (2018: 7,059 хил. лв.) и разпределима част в размер на 260,392 хил. лв. (2018: 205,700 хил. лв.)

22.3. Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв към 31 декември 2019 е формиран от преоценка на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в размер на 26,122 хил. лв. (2018: 19,271 хил. лв.) и отрицателна преоценка на планове с дефинирани доходи относно пенсии в размер на (320) хил. лв. (2018: 120 хил. лв.)

22.4. Други резерви

Към 31 декември 2018 Другите резерви в размер на 45,002 хил. лв. са формиран в резултат на конвертиране на част от емитираната от Групата облигационна емисия в акции, оповестено в бележка 19 Емитирани облигации.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

23. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	125,842	129,732
Ценни книжа	15,809	12,062
Депозити в банки	4,943	4,413
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	146,594	146,207
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от лихви по класификационни групи:		
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	10	6
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	10,937	8,977
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	135,647	137,224
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	146,594	146,207
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	10,504	13,577
Депозити на банки	832	361
Отрицателна лихва върху свръх резерви при БНБ	6,184	6,536
Емитирани облигации	823	2,535
Лихви по лизинг	1,406	-
Отрицателна лихва по предоставени средства в банки и други активи	719	-
Други	52	60
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	20,520	23,069
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за лихви по класификационни групи:		
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	13,617	16,533
Отрицателна лихва по активите	6,903	6,536
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	20,520	23,069

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

24. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

Групата представя приходи по договори с клиенти съгласно МСФО 15 от предоставянето на следните основни видове услуги:

ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Банкови преводи в страната и чужбина	28,425	26,940
Обслужване на сметки	16,594	15,523
Такси, свързани с кредитни експозиции	7,865	3,148
Обслужване по задбалансови ангажименти	1,002	978
Други приходи	11,807	11,053
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	65,693	57,642
РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Банкови преводи в страната и чужбина	9,826	7,975
Обслужване на сметки	1,212	977
Освобождаване на ценни пратки	781	712
Сделки с ценни книжа	52	65
Други разходи	1,529	1,289
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	13,400	11,018

25. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Печалба/(загуба) от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	7,536	(398)
Загуба от операции с ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(816)	(77)
Загуба от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(7,756)	(582)
(Загуба)/печалба от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, нетно	(96)	131
Печалба от преоценка с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, нетно	7,082	4,891
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	5,950	3,965

26. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Загуба от валутни сделки, нетно	(429)	(363)
Печалба от валутна преоценка, нетно	5,484	2,630
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	5,055	2,267

Печалбата от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преоценка представлява печалба от преоценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

27. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от дивиденди	552	1,390
Приходи от цесионни договори	209	316
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	15	51
Приходи от продажба на активи, придобити от обезпечения	62	130
Други приходи от дейността	3,154	2,477
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	3,992	4,364

Приходите от цесионни договори през 2019 произтичат от прехвърлени от страна на Групата чрез договори за цесия парични вземания. През 2018 приходите от цесионни договори са в размер на 316 хил. лв.

28. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Заплати и други разходи за персонала	46,782	44,801
Административни и маркетингови разходи	38,255	49,871
Други разходи	27,608	24,459
Амортизация	28,162	11,726
Материали и ремонти	6,459	6,465
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	147,266	137,322

В разходите за дейността са отразени и начислените за 2019 и 2018 на регистрираните одитори суми за независим финансов одит в размер на 1,455 хил. лв. за 2019, в т.ч. 1,169 хил. лв. за независим финансов одит и 286 хил. лв. за други услуги, и 896 хил. лв. за 2018, в т.ч. 776 хил. лв. за независим финансов одит и 120 хил. лв. за други услуги.

29. ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

Разходите за обезценки за 2019 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2019	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	120	-	(5)	115
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(886)	-	-	(886)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	4,576	690	(10,598)	(5,332)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1,563)	-	-	(1,563)
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(262)	-	-	(262)
Други активи	2	-	(20)	(18)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	1,987	690	(10,623)	(7,946)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

29. ОБЕЗЦЕНКА ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Разходите за обезценки за 2018 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2018	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	(56)	-	-	(56)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(185)	-	-	(185)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,699)	643	(5,950)	(7,006)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(676)		1,830	1,154
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(394)			(394)
Други активи	12		(27)	(15)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(2,998)	643	(4,147)	(6,502)

30. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за текущи данъци	4,479	2,210
Разходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(5)	(182)
Данъчен ефект от рекласификация през друг всеобхватен доход на дългови инструменти	(463)	572
Данъчен ефект от рекласификация през друг всеобхватен доход на капиталови инструменти	(134)	(110)
Данъчен ефект от рекласификация в неразмпределена печалба	-	1,170
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,877	3,660

Данъчни приходи, признати директно в другия всеобхватен доход	597	462
Данъчни приходи, признати директно в неразмпределената печалба	-	(1,170)

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското и македонското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2019 и 2018 за България и Северна Македония. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2019 и 2018 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2020 и 2019 за България и Северна Македония.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

29. ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	261	262
Задължения към персонала при пенсиониране	86	91
Провизии за задължения	-	31
Лизинг	37	-
Дълготрайни материални и нематериални активи	10	5
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	394	389

Отсрочените данъчни пасиви са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни пасиви:		
Сливане на дружества през 2010	209	209
Вливане на дружество през 2016	61	61
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН ПАСИВ	270	270

Връзката между разходите за данъци в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Печалба преди данъци	37,474	36,361
Данъци по приложими данъчни ставки: 10% за 2019 и 2018 за България и Северна Македония	3,747	3,636
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	130	24
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,877	3,660
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	10.35%	10.07%

31. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)

Доход на акция от продължаващи дейности

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	32,829
Средно претеглен брой акции	124,985,756	113,154,291
ОСНОВЕН ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.27	0.29

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	34,499	35,364
Средно претеглен брой акции	132,876,497	135,020,713
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.26	0.31

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

31. **ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА) (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
Доход на акция от продължаващи и преустановени дейности

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	54,691
Средно претеглен брой акции	124,985,756	113,154,291
ОСНОВЕН ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.27	0.48
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	34,499	57,226
Средно претеглен брой акции	132,876,497	135,020,713
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.26	0.51

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща, съответно на 31 декември 2019 и 2018. Среднопретегленият брой акции се изчислява като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените или новоемитираните обикновени акции през периода, умножен по средновременния фактор. Средновременният фактор е равен на броя на дните, през които конкретните акции са били в обръщение, съотнесен към общия брой на дните през периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Средно претеглен брой акции, използван за доход на акция	124,985,756	113,154,291
Потенциален брой акции от емитирани конвертируеми облигации	7,890,741	21,866,422
СРЕДНО ПРЕТЕГЛЕН БРОЙ АКЦИИ, ИЗПОЛВАН ЗА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	132,876,497	135,020,713

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода от продължаващи дейности с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 19.

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	32,829
Разходи за лихви по емитирани конвертируеми облигации	817	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДЪЛЖАВАЩИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	34,499	35,364

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода от продължаващи и преустановени дейности с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 19.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

31. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА) (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	54,691
Разходи за лихви по смитирани конвертируеми облигации	817	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДЪЛЖАВАЩИ И ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	34,499	57,226

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Банкови гаранции		
В български лева	36,068	32,456
В чуждестранна валута	22,048	20,195
Загуба от обезценка	(17)	(21)
Общо банкови гаранции, нетно	58,099	52,630
Неотменими ангажименти	239,092	180,214
Загуба от обезценка	(1,086)	(402)
Общо неотменими ангажименти, нетно	238,006	179,812
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	297,208	232,865
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(1,103)	(423)
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	296,105	232,442

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 239,092 хил. лв. и 180,214 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

33. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Парични средства	302,672	289,012
Парични средства в Централни Банки	1,491,388	1,433,598
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	229,213	199,492
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	2,023,273	1,922,102

34. ЛИЗИНГ

34.1. Лизинг като лизингополучател

34.1.1. Лизингови плащания, признати като пасив

31.12.2019

Класифицирани като:

Нетекущи	35,939
Текущи	9,437
	<u>45,376</u>

Групата наема множество офис помещения, в които извършва своята дейност чрез банкови офиси. Групата е страна и по договори за лизинг на транспортни средства. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Групата) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Групата класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в „Дълготрайни активи и активи с право на ползване“ (вижте бележка 12).

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Групата, освен ако Групата има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване.

Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Групата да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на офис сградата и производствените помещения, Групата трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Групата е длъжна да застрахова наетите имоти, машини и съоръжения и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2019 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.							
Лизингови плащания	10,825	8,372	5,954	4,968	4,328	17,319	51,766
Финансови разходи	(1,388)	(1,163)	(960)	(783)	(640)	(1,456)	(6,390)
Нетна настояща стойност	9,437	7,209	4,994	4,185	3,688	15,863	45,376

34.1.2. Лизингови плащания, които не се признават като пасив

Групата е избрала да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за наем на активи с ниска стойност. Плащания, направени по тези лизингови договори, се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2019, свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, произтичащи от краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност са в размер на 2,983 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

34. ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

34.1. Лизинг като лизингополучател (продължение)

34.1.2. Лизингови плащания, които не се признават като пасив (продължение)

Към 31 декември 2019 г. Групата е поела ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност и общата сума на поетите задължения към тази дата е 1,335 хил. лв.

Суми, признати в печалбата и загубата

	31.12.2019
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(16,304)
Разходи за лихви по лизингови задължения	(1,406)
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,983)

	<u>Дължими минимални лизингови плащания</u>						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.							
Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване	844	227	103	43	28	90	1,335

Групата не е изправена пред значителен ликвиден риск по отношение на лизинговите си задължения. Лизинговите задължения се наблюдават в рамките на Дирекция Финансово-счетоводна на Групата. Лизинговите задължения са деноминирани в български левове и евро.

34.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	<u>Минимални лизингови постъпления</u>						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.	708	318	271	222	208	684	2,408

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,222 хил. лв. (2018: 1,326 хил. лв.). Групата няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

34.3. Оповестявания съгласно МСС 17

34.3.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингополучател за наемане на недвижими имоти, автомобили и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	<u>Дължими минимални лизингови плащания</u>			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	10,492	22,650	6,381	39,523

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 13,970 хил. лв.

34. ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

34.3. Оповестявания съгласно МСС 17 (продължение)

34.3.1. Оперативен лизинг като лизингополучател (продължение)

Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени през периода. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Групата има много на брой лизингови ангажименти като лизингополучател по договори за наем на дълготрайни активи., и няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

34.3.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	1,099	2,302	1,107	4,508

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,330 хил. лв. Групата няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Групата, свързан с финансови инструменти, е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптималната ликвидност и диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Групата.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Групата по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на "предпазливост", който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисково претеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - изготвят предложения до УС, Изпълнителните директори и Прокуриста по отношение рамката и основните параметри на дейността по управление на риска;

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- Изпълнителни директори и Прокуриснт – осъществяват общия контрол, организират и ръководят процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни единици.

Притежаваните от Групата експозиции в деривативни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност и представляват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Тези сделки, търгувани от страна на Групата за собствена сметка, не са със съществен размер и дълъг матуритет и Групата не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Групата са следните:

- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Пазарен риск
 - Лихвен риск
 - Валутен риск
 - Ценови риск

35.1. Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Групата финансови активи. Групата управлява кредитния риск, присьщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Групата е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 1,794,060 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 232,315 хил. лв. представляват преди всичко депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Тези финансови активи носят кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение може да бъде 20%, 50% и 100%, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 303,230 хил. лв. носят кредитен риск за Групата в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 30,494 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България и носят съответно: 29,514 хил. лв. - 0% риск и 980 хил. лв. – 25% риск. Останалата част от вземанията в размер на 272,736 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят съответно: 267,122 хил. лв. - 100% риск и 5,614 хил. лв. - 150% риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.1. Кредитен риск (продължение)

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, в размер на 236,801 хил. лв., представляват капиталови инструменти - акции във финансови и нефинансови предприятия в размер на 108,079 хил. лв., дялове в договорни фондове на стойност 128,694 хил. лв. и деривати - 28 хил. лв. Посочените финансови инструменти са носители на кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 236,801 хил. лв.

Капиталовите ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в размер на 16,295 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 16,295 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 281,810 хил. лв. носят кредитен риск за Групата съответно: 89,294 хил. лв. - 0% риск и 192,516 хил. лв. - 25% риск. Дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от други държави в размер на 167,266 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния риск на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 102,202 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 102,202 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 155,128 хил. лв., носят съответно 26,291 хил. лв. - 0% риск, 128,837 хил. лв. - 25% риск. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други държави са с балансова стойност в размер на 180,758 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества с балансова стойност в размер на 20,668 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 20,668 хил. лв. в абсолютна сума.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 2,658,374 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложен в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1,953,187 хил. лв.

Към 31 декември 2019 размерът на формираните от Групата провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 79,787 хил. лв.

35.1.1. Качество на активите

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби, възникнали от първоначалното въвеждане на модела на очакваните кредитни загуби към 01.01.2019 и изменението на коректива до края на финансовия период.

Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	165	-	3,889	4,054
Изменение в загубата от обезценка	(120)	-	5	(115)
Начислени за периода	35	-	5	40
Освободени през периода	(155)	-	-	(155)
Отписвания	-	-	(3,918)	(3,918)
Валутни и други движения	-	-	24	24
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	45	-	-	45

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.1. Кредитен риск (продължение)
35.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	208	-	-	208
Изменение в загубата от обезценка	886	-	-	886
Начислени за периода	1,094	-	-	1,094
Освободени през периода	(208)	-	-	(208)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1,094	-	-	1,094
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	13,120	1,889	99,925	114,934
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	(2,074)	(1,088)	8,570	5,408
– Трансфер към Фаза 1	940	(651)	(289)	-
– Трансфер към Фаза 2	(85)	263	(178)	-
– Трансфер към Фаза 3	(245)	(74)	319	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	157	485	1,605	2,247
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2,699)	(1,190)	(1,159)	(5,048)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	2,579	123	137	2,839
– Изменение в рисковите параметри	(2,721)	(44)	8,135	5,370
– Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,743)	(1,743)
– Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(36,517)	(36,517)
– Корекция от лихвен доход	-	-	(2,567)	(2,567)
– Валутни разлики и други корекции	-	-	272	272
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	11,046	801	67,940	79,787
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	411	-	-	411
Изменение в загубата от обезценка	263	-	-	263
Начислени за периода	335	-	-	335
Освободени през периода	(72)	-	-	(72)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	674	-	-	674
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	1,706	-	-	1,706
Изменение в загубата от обезценка	1,473	-	90	1,563
Начислени за периода	1,779	-	90	1,869
Освободени през периода	(306)	-	-	(306)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	3,179	-	90	3,269
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	358	2	42	402
Изменение в загубата от обезценка	625	-	58	683
Начислени за периода	1,458	25	127	1,610
Освободени през периода	(833)	(25)	(69)	(927)
Валутни и други движения	52	2	(54)	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1,035	4	46	1,085

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	21	-	-	21
Изменение в загубата от обезценка	(6)	2	-	(4)
Начислени за периода	7	18	-	25
Освободени през периода	(13)	(16)	-	(29)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	15	2	-	17

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на brutните стойности на категориите активи към 01.01.2019 и тяхното изменение до края на финансовия период.

Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	228,882	-	3,889	232,772
Изменение в брутната балансова стойност	3,425	-	5	3,430
Увеличение за периода	350,300	-	5	350,305
Намаление през периода	(346,875)	-	-	(346,875)
Отписвания	-	-	(3,918)	(3,918)
Други движения	53	-	24	76
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	232,360	-	-	232,360
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(45)	-	-	(45)
Балансова стойност към 31 декември 2019	232,315	-	-	232,315

Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	256,806	-	-	256,806
Изменение в брутната балансова стойност	47,518	-	-	47,518
Увеличение за периода	304,324	-	-	304,324
Намаление през периода	(256,806)	-	-	(256,806)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	304,324	-	-	304,324
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(1,094)	-	-	(1,094)
Балансова стойност към 31 декември 2019	303,230	-	-	303,230

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	2,249,771	125,086	199,527	2,574,384
Изменение в брутната балансова стойност	249,487	(92,135)	46,980	204,332
- Трансфер към Фаза 1	50,643	(49,860)	(783)	-
- Трансфер към Фаза 2	(27,744)	28,645	(901)	-
- Трансфер към Фаза 3	(30,684)	(1,715)	32,399	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1,486	105	359	1,950
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(341,577)	(70,770)	(2,181)	(414,528)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	732,024	2,506	25,968	760,498
- Изменение в рисковите параметри	(134,661)	(1,046)	(7,881)	(143,588)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,743)	(1,743)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(36,517)	(36,517)
- Корекция лихвен доход	-	-	(2,567)	(2,567)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	272	272
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	2,499,258	32,951	205,952	2,738,161
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(11,046)	(801)	(67,940)	(79,787)
Балансова стойност към 31 декември 2019	2,488,212	32,150	138,012	2,658,374

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	296,650	-	-	296,650
Изменение в бруtnата балансова стойност	60,578	-	-	60,578
Увеличение за периода	285,890	-	-	285,890
Намаление през периода	(225,312)	-	-	(225,312)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	357,228	-	-	357,228
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност към 31 декември 2019	356,554	-	-	356,554
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	503,891	-	-	503,891
Изменение в бруtnата балансова стойност	63,682	-	-	63,682
Увеличение за периода	322,036	-	-	322,036
Намаление за периода	(258,354)	-	-	(258,354)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	567,573	-	-	567,573
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(3,179)	-	-	(3,179)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Кредитни ангажименти				
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2018	179,391	401	423	180,214
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	59,189	(51)	(260)	58,878
Увеличение за периода	107,201	133	94	107,428
Намаление през периода	(48,012)	(184)	(354)	(48,550)
Други движения	(279)	(11)	290	-
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2019	238,301	339	453	239,092
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2019	(1,035)	(4)	(46)	(1,086)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2018	52,651	-	-	52,651
Изменение в бруtnата балансова стойност	5,422	43	-	5,465
Увеличение за периода	20,543	121	-	20,664
Намаление през периода	(15,121)	(78)	-	(15,199)
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2019	58,073	43	-	58,116
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2019	(15)	(2)	-	(17)
Загуба от обезценка по вид актив			2019	2018
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност			(45)	(4,054)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа			(1,094)	(208)
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност			(79,787)	(114,934)
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност			(674)	(411)
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			(3,179)	(1,706)
			(84,779)	(121,313)
	2019		2018	
Предоставени кредити и аванси на клиенти	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
0-29 дни	2,445,050	(11,651)	2,341,177	(32,657)
30-59 дни	107,773	(738)	30,425	(531)
60-89 дни	3,949	(143)	4,334	(252)
90-180 дни	9,965	(948)	2,134	(752)
Повече от 181 дни	171,424	(66,307)	196,314	(80,742)
Общо	2,738,161	(79,787)	2,574,384	(114,934)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

	2019		2018	
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2,738,161		2,574,384	
Намалени с обезценка за несъбирасмост	(79,787)		(114,934)	
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	2,658,374		2,459,450	

	31.12.2019			31.12.2018		
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	563,284	(1,731)	561,553	448,119	(740)	447,379
Потребителски кредити	541,201	(9,796)	531,405	512,788	(9,260)	503,528
Кредитни карти	24,549	(2,043)	22,506	25,256	(1,528)	23,728
Други	2,679	(2,267)	412	9,266	(8,626)	640
Общо банкиране на дребно	1,131,713	(15,837)	1,115,876	995,429	(20,154)	975,275
Корпоративно кредитиране	1,606,448	(63,950)	1,542,498	1,578,955	(94,780)	1,484,175
Общо	2,738,161	(79,787)	2,658,374	2,574,384	(114,934)	2,459,450

	2019			2018	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност					
<i>Категория</i>	232,360	-	-	232,360	232,772
Общо брутна балансова стойност	232,360	-	-	232,360	232,772
Загуба от обезценка	(45)	-	-	(45)	(4,054)
Балансова стойност	232,315	-	-	232,315	228,718

	2019			2018	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа					
<i>Категория</i>	304,324	-	-	304,324	256,806
Общо брутна балансова стойност	304,324	-	-	304,324	256,806
Загуба от обезценка	(1,094)	-	-	(1,094)	(208)
Балансова стойност	303,230	-	-	303,230	256,598

	2019			2018	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност					
<i>Категория</i>	2,499,258	32,951	205,952	2,738,161	2,574,384
Общо брутна балансова стойност	2,499,258	32,951	205,952	2,738,161	2,574,384
Загуба от обезценка	(11,046)	(801)	(67,940)	(79,787)	(114,934)
Балансова стойност	2,488,212	32,150	138,012	2,658,374	2,459,450

	2019			2018	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност					
<i>Категория</i>	357,229	-	-	357,229	296,650
Общо брутна балансова стойност	357,229	-	-	357,229	296,650
Загуба от обезценка	(675)	-	-	(675)	(411)
Балансова стойност	356,554	-	-	356,554	296,239

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Държави	308,066	262,611
Банки	38,267	26,075
Корпоративни:		
Търговия и финанси	10,896	7,964
Общо	357,229	296,650
Концентрация по региони		
Европа	347,579	296,650
Азия	9,650	-
Общо	357,229	296,650
Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	2019	2018
Концентрация по сектор		
Държави	449,076	415,896
Корпоративни:	102,202	76,060
Строителство	10,118	9,635
Промисленост	16,772	19,351
Търговия и финанси	63,225	43,765
Други	12,087	3,309
Общо	551,278	491,956
Концентрация по региони		
Европа	551,278	491,956
Общо	551,278	491,956

35.1.2. Концентрация на кредитния риск

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	1,131,713	995,429
Ипотечни	563,284	448,119
Потребителски	541,201	512,788
Кредитни карти	24,549	25,256
Други	2,679	9,266
Корпоративни:	1,606,448	1,578,955
Селско и горско стопанство	90,506	74,865
Промисленост	46,300	46,366
Строителство	464,402	396,181
Търговия и финанси	747,574	795,279
Транспорт и комуникации	145,111	130,396
Други	112,555	135,868
Общо	2,738,161	2,574,384
Концентрация по региони		
Европа	2,738,092	2,573,648
Америка	5	733
Близкия изток и Африка	64	3
Общо	2,738,161	2,574,384

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

Кредитни ангажименти	2019	2018
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно:</i>	53,562	53,011
Ипотечни	1,374	823
Потребителски	10,837	10,376
Кредитни карти	41,351	41,812
<i>Корпоративни:</i>	185,531	127,204
Селско и горско стопанство	14,437	3,684
Промисленост	910	1,057
Строителство	37,443	42,517
Търговия и финанси	123,641	73,500
Транспорт и комуникации	3,537	2,257
Други	5,563	4,189
Общо	239,093	180,215
Концентрация по региони		
Европа	239,059	180,177
Америка	34	34
Близкия изток и Африка	-	4
Общо	239,093	180,215
Договори за финансови гаранции	2019	2018
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно</i>	162	238
Други	162	238
<i>Корпоративни:</i>	57,954	52,413
Селско и горско стопанство	992	3,625
Промисленост	10,640	10,512
Строителство	8,932	6,806
Търговия и финанси	24,100	19,892
Транспорт и комуникации	7,918	4,697
Други	5,371	6,881
Общо	58,116	52,651
Концентрация по региони		
Европа	58,116	52,651
Общо	58,116	52,651

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Групата приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Групата на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките;
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2019	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	112,411	1,959
Обезценка	(38,551)	(639)
Стойност след обезценка	73,860	1,320
2018	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	89,430	1,497
Обезценка	(40,617)	(595)
Стойност след обезценка	48,813	902

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на brutната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2019	2018
По-малко от 50%	121,631	90,214
От 50% до 75%	215,708	168,349
От 75% до 90%	161,425	126,867
От 90% до 100%	7,253	13,132
Над 100%	3,403	5,563
Общо	509,420	404,125

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите, предоставени на юридически лица, Групата определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Групата е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити, предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Групата изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Групата приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотеки на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията, взимайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Групата счита, че то не е достатъчно, Групата изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.3. Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на Групата с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Групата, стратегическото си развитие и планиран ръст. Минималните капиталови съотношения за Групата се определят от БНБ и Регламент №575/2013, като Групата исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Управлението на капиталовия риск е съсредоточено в Комитета по риска на Групата и в решенията на Управителния съвет, доколкото всички отчети за капитала за вътрешни и надзорни цели се разглеждат от двата органа, които взимат и всички решения, касаещи разпределението на капиталовите ресурси и рисковия апетит на институцията.

Политиките на Групата, свързани с управлението на капитала, целят поддържане на достатъчен в количествено и качествено отношение капитал, който да отговаря на рисковия профил, регулаторните и бизнес нужди на Групата. Капиталовите съотношения се наблюдават непрекъснато спрямо регулаторните лимити, като всяко отклонение спрямо нивата на адекватност се докладва по всяко време на Ръководството на Групата, с цел подпомагане на стратегическото и ежедневното вземане на бизнес решения.

Собственият капитал на Групата (Капиталова база) се състои от капитал от Първи ред (Tier 1) и капитал от Втори ред (Tier 2). Капиталът от първи ред се състои от Базов собствен капитал от първи ред (СЕТ1) – това е най-важният капитал за банковата институция. Съставът му включва: акционерен капитал - обикновени акции, премиен резерв, неразпределена печалба, други резерви след корекция за нематериални активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които са включени в капитала, но се третират по различен начин за целите на определянето на капиталовата адекватност.

Капиталът от втори ред (Tier 2) включва емисия конвертируеми облигации на Групата.

Съгласно изискванията на регулаторния орган в Република България – Българска народна банка, Банката-майка извършва отделно публично оповестяване на елементите на капитала за надзорни цели и надзорните показатели за капиталово покритие на рисковете в дейността на Групата, в съответните срокове, изисквани от надзорния орган.

35.2. Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матурирещата структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните иски по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Групата над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на Групата към 31.12.2019 г. е в размер на 494.14% (31.12.2018 г.: 560.16%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.2. Ликвиден риск (продължение)

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2019, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,794,060	-	-	-	-	1,794,060
Предоставени ресурси и аванси на банки	229,396	-	-	-	2,919	232,315
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	97,242	155,624	50,364	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	4,217	-	232,584	-	-	236,801
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	62,643	77,237	298,627	1,297,609	922,258	2,658,374
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,746	-	877	247,929	316,021	567,573
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	17,063	4,068	24,348	96,990	214,085	356,554
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,207,367	236,929	606,800	1,642,528	1,455,283	6,148,907
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	26,112	-	-	-	-	26,112
Получени кредити и други задължения към банки	-	162	-	-	-	162
Задължения към други депозанти	2,621,551	367,766	1,156,301	1,554,003	5,049	5,704,670
Други привлечени средства	-	778	-	-	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,424	-	25,424
Провизии за задължения	-	-	1,102	-	-	1,102
Други задължения	23,355	1,559	7,016	20,076	15,862	67,868
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,671,018	370,265	1,164,419	1,599,503	20,911	5,826,116

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2018, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,722,610	-	-	-	-	1,722,610
Предоставени ресурси и аванси на банки	202,784	-	-	25,934	-	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2,985	-	198,440	-	-	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	74,663	49,466	243,570	1,336,704	755,047	2,459,450
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	19,671	25,146	8,960	229,219	220,895	503,891
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	27,480	6,184	11,224	52,138	199,213	296,239
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,084,934	210,331	554,516	1,643,995	1,175,155	5,668,931
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,299	-	-	-	-	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	954	4	6	165	-	1,129
Задължения към други депозанти	2,378,309	369,509	1,161,499	1,343,422	6,997	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
Други задължения	11,279	-	109	455	461	12,304
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,430,841	369,513	1,161,614	1,370,163	7,458	5,339,589

Финансовите пасиви на Групата са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,538,187 хил. лв. към 31 декември 2019 (2018 г.: 1,335,422 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2019 и 2018 година.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.3. Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Групата. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Групата в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

35.3.1. Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2019 е отрицателен, в размер на 1,655,395 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 37.62%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	229,396	-	-	-	2,919	232,315
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	97,242	155,624	50,364	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	62,643	77,237	298,627	1,297,609	922,258	2,658,374
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,991	-	877	232,389	316,021	551,278
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	17,063	4,068	24,348	96,990	214,085	356,554
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	408,335	236,929	374,216	1,626,988	1,455,283	4,101,751
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	26,112	-	-	-	-	26,112
Получени кредити и други задължения към банки	-	162	-	-	-	162
Задължения към други депозанти	2,621,551	367,766	1,156,301	1,554,003	5,049	5,704,670
Други привлечени средства	-	778	-	-	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,424	-	25,424
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,647,663	368,706	1,156,301	1,579,427	5,049	5,757,146
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,239,328)	(131,777)	(782,085)	47,561	1,450,234	(1,655,395)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2018 е отрицателен, в размер на 1,593,568 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 42.48%.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.3. Пазарен риск (продължение)
35.3.1. Лихвен риск (продължение)

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	202,785	-	-	25,933	-	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, по справедлива стойност в печалбата или загубата	1	-	-	-	-	1
Предоставени кредити и аванси на клиенти	74,663	49,466	243,570	1,336,704	755,047	2,459,450
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	19,671	25,146	8,960	218,568	220,366	492,711
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	27,480	6,184	11,224	52,138	199,213	296,239
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	359,341	210,331	356,076	1,633,343	1,174,626	3,733,717
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,299	-	-	-	-	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	954	4	6	165	-	1,129
Задължения към други депозанти	2,378,309	369,509	1,161,499	1,343,422	6,997	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,419,562	369,513	1,161,505	1,369,708	6,997	5,327,285
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,060,221)	(159,182)	(805,429)	263,635	1,167,629	(1,593,568)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса, отчетен към 31 декември 2019 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 4,198 хил. лв. (2018: 3,730 хил. лв.).

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуридет в размер на 1,538,187 хил. лв. към 31 декември 2019 и 1,335,422 хил. лв. към 31 декември 2018 е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки за 2019 и 2018 година.

35.3.2. Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Групата в евро не носи риск за Групата.

Рисково претеглената нетната валутна позиция към 31 декември 2019 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Групата.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалният ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисково претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Групата и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.3. Пазарен риск (продължение)
35.3.2. Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2019 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	40,134	29,665	84,043	78,473	232,315
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	302,250	980	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	180,517	11,984	25	44,275	236,801
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,686,109	753,341	209	218,715	2,658,374
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	146,308	412,701	7,521	1,043	567,573
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	26,291	284,784	-	45,479	356,554
ОБЩО АКТИВИ	2,381,609	1,493,455	91,798	387,985	4,354,847
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	10,006	14,041	658	1,407	26,112
Получени кредити и други задължения към банки	-	-	-	162	162
Задължения към други депозанти	3,815,380	1,406,545	198,746	283,999	5,704,670
Други привлечени средства	-	-	-	778	778
Емитирани облигации	-	25,424	-	-	25,424
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,825,386	1,446,010	199,404	286,346	5,757,146
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,443,777)	47,445	(107,606)	101,639	(1,402,299)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2018 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	23,026	29,815	104,653	71,224	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	205,184	51,414	-	-	256,598
Финансови активи, по справедлива стойност в печалбата или загубата	2,928	-	27	30	2,985
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	161,431	2,113	-	34,896	198,440
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,506,890	743,638	3,784	205,138	2,459,450
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	108,962	389,249	4,925	755	503,891
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	-	262,567	-	33,672	296,239
ОБЩО АКТИВИ	2,008,421	1,478,796	113,389	345,715	3,946,321
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6,162	30,837	2,435	865	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	-	-	-	1,129	1,129
Задължения към други депозанти	3,479,128	1,334,796	203,269	242,543	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	778
Емитирани облигации	-	25,343	-	-	25,343
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,485,290	1,390,976	205,704	245,315	5,327,285
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,476,869)	87,820	(92,315)	100,400	(1,380,964)

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.3. Пазарен риск (продължение)

35.3.3. Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Групата може да претърпи загуба. Основната заплаха за Групата е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да доведе до спад на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в деривативни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и дялове в договорни фондове от портфейла с финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, общо на стойност – 236,773 хил. лв. (2018: 201,368 хил. лв.).

36. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществува за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност е разпределена според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2019 и 2018, както следва:

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2019				
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	236,801	195,393	1,702	39,706
- деривати	28	-	28	-
- дългови ценни книжа	-	-	-	-
- капиталови ценни книжа	236,773	195,393	1,674	39,706
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг	567,573	546,401	8,730	12,442
всеобхватен доход				
- дългови ценни книжа	551,278	543,107	7,975	196
- капиталови ценни книжа	16,295	3,294	755	12,246
ОБЩО АКТИВИ	804,374	741,794	10,432	52,148
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	10,079	-	10,079	-
ОБЩО ПАСИВИ	10,079	-	10,079	-

36. **ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

2018	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	201,425	154,471	12,109	34,845
- деривати	56	-	56	-
- дългови ценни книжа	1	1	-	-
- капиталови ценни книжа	201,368	154,470	12,053	34,845
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг				
всеобхватен доход	503,891	439,924	14,664	49,303
- дългови ценни книжа	491,956	438,478	13,909	39,569
- капиталови ценни книжа	11,935	1,446	755	9,734
ОБЩО АКТИВИ	705,316	594,395	26,773	84,148
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	1,272	-	1,272	-
ОБЩО ПАСИВИ	1,272	-	1,272	-

37. **СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА**

Групата е извършвала сделки със свързани лица. Като свързани Групата приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Групата е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие-майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпуснати, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2019	Салдо към 31.12.2018
Предприятие-майка		
Получени депозити	14	91
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	44,107	49,281
Издадени гаранции	4,534	4,778
Репо сделки	-	11,316
Други вземания	814	599
Други задължения	1	1
Получени депозити	29,315	43,949
Предоставени депозити	3,626	3,725
Получени средства по емитирани облигации	258	258
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Отпуснати кредити	1,069	1,994
Други вземания	65	76
Получени депозити	4,586	3,923

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходите и разходите, реализирани от Групата през 2019 и 2018 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2019	Обем през 2018
Предприятие-майка		
Приходи от такси и комисионни	1	1
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	2,129	3,821
Приходи от такси и комисионни	1,405	1,123
Приходи от услуги	264	287
Разходи за лихви	(620)	(1,384)
Разходи за услуги	(7,537)	(4,609)
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Приходи от лихви	9	18
Приходи от такси и комисионни	10	10
Приходи от услуги	1	-
Разходи за лихви	(3)	(2)
Разходи за услуги	(168)	(168)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 569 хил. лв. (2018: 591 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 829 хил. лв. (2018: 823 хил. лв.).

38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Съгласно изискванията на чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции, банките са задължени да оповестят някои количествени и качествени данни, свързани с основни финансови и други показатели поотделно за Република България, за другите държави - членки на ЕС, и за третите държави, в които Групата има дъщерни дружества или е установила клонове.

Както е оповестено в бел.1, Централна кооперативна банка АД, София осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

Групата извършва банкова дейност чрез свой клон на територията на Република Кипър, въз основа на предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Групата може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър.

38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Обобщените количествени показатели на индивидуална основа, свързани със задължителните оповестявания, изисквани от Закона за кредитните институции, са както следва:

	Република България		Република Кипър	
	2019	2018	2019	2018
Общ оперативен доход	181,092	168,323	100	252
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	38,539	37,448	(581)	(161)
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(3,716)	(3,517)	-	-
Доходност на активите (%)	0.57	0.60	(19.87)	(6.80)
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	1,738	1,965	5	5
Получени държавни субсидии	-	-	-	-
	Република Северна Македония			
	2019	2018		
Общ оперативен доход	11,937	11,553		
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	334	250		
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(39)	(27)		
Доходност на активите (%)	0.10	0.08		
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	258	253		
Получени държавни субсидии	-	-		

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие:

Във връзка с възникнала епидемия от зараза с коронавирус (COVID-19) и свързаните с нея промени в стопанските отношения между субектите, за Групата е възникнало значително некоригиращо събитие до датата на издаване на настоящия финансов отчет. Ефектите от това некоригиращо събитие не са довели до преизчислени приблизителни оценки, промени в параметрите на моделите за оценка на очакваната загуба (ECL) и не водят до промяна в класификацията или бизнес моделите на финансови активи към датата на финансовия отчет.

Във връзка с обявеното национално извънредно положение и мерките за защита на персонала и ограниченията за движение на хора, наложени от Националния щаб, Ръководството на Групата е активирало План за непрекъсваемост на дейността. В съответствие с предписанията в Плана мерки, Групата е разпределила персонала на различни локации, като е подsigурирала пълно дублиране на всичките си критични функции, като не очаква да изпита каквито и да е трудности и прекъсвания на дейността. Предприети са мерки за физическа защита на банковия персонал, изложен на пряк риск от заразяване в банковите салони, като се спазват съответните предписания на властите – доставка на лични предпазни средства, ограничаване струпването на клиенти на по-малко от 2м. един от друг, поставяне на прозрачни предпазни екрани в точките на контакт, индустриално дезинфектиране на банковите помещения два пъти дневно и др. В по-големите градове е въведен ротационен принцип на работа на отделните точки на продажба, като така е подsigурен непрекъсваем капацитет, дори и при пряка зараза на персонал.

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С оглед на предприетите от различни правителства, динамични мерки за ограничаване на движението на хора и наложените от това промени, отразяващи се пряко на развитието на икономическите отрасли на Република България, Република Северна Македония, държавите от ЕС и останалите държави търговски партньори на предприятията, Ръководството на Групата не е в състояние да оцени влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността на Групата, но счита, че въздействието би могло да доведе до волатилност на пазарния и ценови риск, свързан с финансовите активи на Групата и е възможно да има негативен ефект върху дейността на кредитополучатели и съответно резултатите от дейността на Групата.

Банковите регулатори в Република България и в Република Северна Македония одобриха прилагането на дългови мораториуми, даващи възможност за отсрочване на задължения на клиенти, чиято дейност е повлияна от коронавирус пандемията, без това да повлиява класификацията на кредитите от гледна точка тяхното реструктуриране. Тези мораториуми са с ограничен срок на действие (до 6 месеца) и предоставят възможност на клиенти на банките, които са обслужвали своите задължения (просрочие до 90 дни) към 01.03.2020 г. (29.02.2020 г. за Северна Македония) да ползват гратисен период по плащания по кредити, с който се увеличава крайния матуритет на инструментите. Два мораториума са съпоставими като действие и срок, но с различен обхват – в Република България, клиентите, които искат да се възползват следва изрично да изразят желанието си пред банката, докато в Република Македония гратисния период се задейства автоматично и само клиенти, които изрично искат да бъдат изключени следва да заявят това пред банките. В тази връзка Ръководството на Групата очаква обхвата на клиенти, възползващи се от тези мораториуми да е различен в двете държави – по-ограничен в България и по-масов в Северна Македония.

Ефектите за двете банки се проявяват с различна скорост – докато за дъщерната банка в Република Македония процесът е вече задействан, преговарянията ще се случат автоматично и срокът за изразяване на изричен отказ е 10 дни, то за Банката-майка срокът е до 22.06.2020 г., като клиентите още не са започнали да упражняват своето право. Като цяло, поради сравнително краткия гратисен период, Ръководството на Групата не очаква съществени изменения в нетната настояща стойност на финансовите активи, повлияни от тези мораториуми и очаква съответен несъществен ефект върху лихвените приходи на Групата.

По-важните икономически сектори, които ще бъдат повлияни от ограничителните мерки вследствие на пандемията и към които Групата има кредитна експозиция са: туристическия сектор, строителство, търговия на едро и дребно, транспорт. Очакванията на Ръководството са негативните ефекти да отшумят след отпадането на ограниченията за движението на хора, транспортни средства и стоки, като икономическата активност се очаква да бъде положително повлияна от обявените мерки за подкрепа и заделените допълнителни държавни и европейски фондове, водещи до допълнителни публични гаранции на портфейли с вземания, допълнително безлихвено финансиране на стопански субекти и преки помощи за засегнатите компании и лица. Доколкото тези мерки ежедневно се допълват и разширяват, Ръководството на Групата не е в състояние да оцени окончателния ефект върху стопанската активност, зависеща и от неизвестната към момента продължителност на въведените карантинни ограничения и степента на разхлабване, която ще последва.

Доколкото ликвидните активи на Групата превишават многократно регулаторните изисквания и към момента ликвидните буфери на Групата са незасегнати, Ръководството не очаква да зависи от финансиране, повлияно от епидемията с коронавирус.

Ръководството на Групата счита, че възможността на Банката да продължи функционира като действащо предприятие няма да бъде нарушена вследствие на влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние на Групата и резултатите от дейността ѝ.